

Den Haag, 9 juni 2011

Geachte leden,

Ter voorbereiding op het werkbezoek van de delegatie van het Georgische parlement op woensdag 15 juni 2011 hebben wij in overleg met de Griffier van de commissie voor de Rijksuitgaven deze reader samengesteld.

Hierin vindt u de volgende informatie:

Inhoudsopgave

1. Convocatie en programma werkbezoek
2. Deelnemerslijst en cv's
3. Persartikelen
4. Verslag werkbezoeken
5. Landeninformatie Georgië (Country Report)

Met vriendelijke groet,

Manon Albers
Wieneke Cornet
Domein Sociaal en Financieel
Dienst Informatievoorziening

Convocatie en programma werkbezoek

Den Haag, 23 mei 2011

Noot: Gewijzigde convocatie i.v.m. toevoeging volgcommissie
Een delegatie van de Georgische parlement, zal een bezoek brengen aan uw commissie.
Toelichting: op 15 juni 2011 brengt deze delegatie een bezoek aan uw commissie in het kader van een driedaags werkbezoek aan Nederland. Voorafgaand aan het gesprek is een lunch met uw commissie gepland van 12.30 - 14.00 uur op Binnenhof 1A. Het doel van het gesprek, dat aansluitend plaatsvindt in een commissiezaal van 14.00 - 15.00 uur, is om van gedachten te wisselen over verantwoording en begroting. De overige delen van het driedaagse programma zullen worden verzorgd door de staf Rijksuitgaven en het BOR, alsmede door de Algemene Rekenkamer en het ministerie van Financiën.
Uw commissie heeft in de procedurveragdering van 14 april 2011 positief besloten over het schriftelijk verzoek van het Georgische parlement. Zie ook zaaknummer 2011Z07633 en de documenten 2011D19056, 2011D19058 en 2011D19667.

Voortouwcommissie: **commissie voor de Rijksuitgaven**
Volgcommissie(s): vaste commissie voor Buitenlandse Zaken

Bewindsperso(n)en(en):

Activiteit: **Gesprek**
Datum: woensdag 15 juni 2011
Tijd: 14.00 - 15.00 uur
Openbaar/besloten: besloten

Onderwerp: Ontvangst van een parlementaire delegatie uit Georgië

Agendapunt: **Ontvangst van een parlementaire delegatie uit Georgië**

Zaak: Overig - griffier, E.A.J. Groen - 12 april 2011
verzoek van het parlement van Georgië voor een werkbezoek aan de Tweede Kamer - 2011Z07663

Griffier: E.A.J. Groen

Activiteitsnummer: 2011A02166

**Visit of the Members and Staff of the Budget and Finance Committee
and Budget Office of the Parliament of Georgia
to the Kingdom of the Netherlands**

14-16 June, 2011

Tuesday, 14 June 2011

- 09:00-10:00 Meeting at the Ministry of Finance
Mr. Sabastian A.M. (bas) Verberne, Coordinator, Foreign Affairs and Training, National Academy for Finance and Economics
- 10:00-12:00 Meeting at the Ministry of Finance
Mr. Hans Monnickendam, Deputy Director, Budget Affairs Directorate
- 12:00-14:30 Lunch/Break
- 14:30-16:30 Meeting at the Court of Audit (contact: Ina Hopman)

Wednesday, 15 June 2011

- 10:00-10:30 Welcome by Mr Henk van Gerven, Chair of the Public Expenditure Committee
- 10:30-12:30 Presentations by the clerk of the Public Expenditure Committee and a senior parliamentary budget official
- 12:30-14:00 Lunch with members of parliament
- 14:00-15:00 Discussion with members of the Public Expenditure Committee and the Finance Committee
- 15:00-16:00 Discussion with members of the committee of the Interior (to be confirmed)
- 16:00-17:00 Guided tour in parliament

Thursday, 16 June 2011

- 10:00-12:30 Meeting at the European Academy for Law and Legislation (EALL)
Mr. Chris Moll, Director

Tbilisi, 11 April 2011

Dear Ms. Dezentjé Hamming-Bluemink,

Throughout the recent years, UNDP has been promoting the democratic development in Georgia by supporting reforms aimed at establishing modern, effective and transparent state institutions. The Parliament of Georgia, as an important chain in the system of state governance, has been a particular target of the assistance. UNDP's major contribution to the Parliament started in 2004 and, at that period, the support was well aligned to the needs of the Parliament focusing mostly on operational capacities.

After the end of the first phase, in close consultation with the Parliament, UNDP launched a new project. This time the support was oriented towards substantive rather than technical support including combination of both local and international expertise, building partnerships with European Parliaments, provision of specially tailored training programs, etc.

The new project - "A Strong Parliament in a Consolidated Democracy" - is aimed at supporting the development of parliamentary capacity in all areas of its constitutional responsibility. (One of the main objectives is to increase Parliament's role in the budgetary oversight of the government and ensure that it participates effectively and constructively in budgetary processes. The project is co-financed by the Kingdom of the Netherlands.

Currently, major reforms are underway in Georgia's public finance system including attempts towards more effective, open and transparent budgetary system through program budgeting. The parliament is awaiting the program budget methodology by late spring. Given the Parliament's significant role in monitoring state expenditures and ensuring government's financial accountability, its capacities need to be increased to be able to scrutinize the draft methodology, propose amendments, if needed, and make an informed decision.

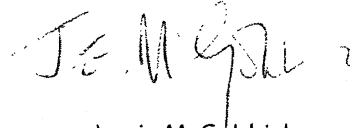
In this regard, we consider it important to support the Parliament in this process and introduce it to the relevant international practices. Given the Netherlands' rich experience in this direction, we would appreciate your guidance whether it would be feasible to organize the study visits at the Dutch Parliament both for the Members of Parliament and its staff in late April, early May 2011. The visits would aim at increasing awareness of the Georgian Parliament on the Dutch experience in budgetary reforms with a special focus on program budgeting and Parliament's role in the oversight of the Government.

The Dutch co-finance comes under the Dutch 'constituency group support facility', which aims to support member countries of the Dutch led constituency group in the boards of World Bank and IMF. Against the background of the well-established close bilateral cooperation between the Ministries of Finance of the Netherlands and Georgia, particularly on matters pertaining to public finance management, there will be additional meetings scheduled with the Dutch Ministry of Finance during the same trip.

Please note that any costs resulting from the activity will be covered through the above parliamentary project. Jointly with the Parliament, we prepared a Terms of Reference for the visit and we are ready to share it with you should you be interested.

Finally, let me take this opportunity, to thank you in advance for your kind support and cooperation.

Sincerely,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'J. McGoldrick', with a small flourish at the end.

Jamie McGoldrick
Resident Representative

Ms. Ineke Dezentjé Hamming-Bluemink
Chair of the Committee on Finance
The Dutch House of Representatives

**Knowledge Transfer of the Dutch Experience
to the Representatives of the Parliament of Georgia
in the Area of Budgetary Processes and Oversight, including Program Budgeting**

Background

Georgia, as a country in transition is undergoing major reforms in almost all spheres of activity. Reforms in Public Finance Management (PFM) field are one of the most complex but important tasks to achieve. Efficient PFM system is crucial for establishing good governance and high fiscal performance, which is reflected in better revenue generation and allocation of resources. In order to reach such goals, effective budgetary system needs to be in place. Budgets closely linked to national strategic priorities are achievable only through implementing open and transparent budgetary processes, which provide for effective planning, monitoring and accountability mechanisms.

Having this as an objective and drawing on international experience of many countries of Europe and beyond, Georgia is moving from line item (traditional) towards program-based budgeting. Already in 2010, six pilot ministries and Tbilisi municipality developed and presented their program budgets (PB). Moreover, under the new Budget Code and Order of the Cabinet of Ministers of Georgia, all budget agencies should adopt PB framework as of 2012. Respectively, in 2011 the State Budget will be submitted to the Parliament of Georgia only in a program-based format.

To get prepared for such transition, the top issue on the agenda in 2011 will be the elaboration of the program budget methodology. It will serve as a legal basis for ensuring common approach towards the reform and setting clear guidelines for further action. The methodology to be provided by the Ministry of Finance by June 2011 should be first reviewed and eventually adopted by the Parliament. Considering the above and given Legislature's significant role in monitoring state expenditures and ensuring government's financial accountability, it is critical to develop Parliament's adequate capacities with regard to a PB.

One of the objectives of the UNDP Project is to support the Parliament strengthen its budgetary oversight functions and participate effectively in annual budget cycle. The assistance is focused on boosting the Parliament's technical capacities and facilitating its cooperation with the Government to ensure high level of coordination between state institutions. Already in 2010, the Project conducted a variety of capacity building activities including: training and seminars for the Members and Staff of the Parliament on selected issues of PFM; workshops with the participation of the representatives from Parliament, Ministry of Finance, Chamber of Control, National Bank of Georgia and sector ministries to share information and promote effective implementation of reforms.

At this stage, it is crucial to expose the Parliament to international experience and deliver information on advantages and disadvantages, benefits and challenges, actors involved and the role of the Parliament in the PB system.

Planned Results

There are following results planned under the present proposal:

1. Increased awareness of the Parliament on the international experience in budgetary reforms, and particularly on PB, role and policy directions undertaken by Members of Parliament in the reform process;
2. Increased awareness by MPs and Staff on the functions and required capacities of the budget units in the parliaments;
3. Effective participation and contribution of the Parliament in developing PB methodology;
4. Established grounds for adoption of PB experiences and best practices.

Description of the planned activities

To reach the objective, two separate study visits are envisaged: (1) Georgian MPs' visit to the House of Representatives of the Dutch Parliament; and (2) Georgian Parliamentary Staff visit to the House of Representatives of the Dutch Parliament.

(1) Study visit by MPs

Participants:

- (1) Chair of the Parliamentary Committee on Budget and Finance;
- (2) Deputy Chairs and other Members of the Committee on Budget and Finances – 5 persons;
- (3) Interpreter – 1 person;
- (4) UNDP Project – 1 person.

Total number of participants: **8 persons**.

Duration of the study visit is proposed to be 3 working days. During the visit, the following issues shall be necessarily included in the programme:

1. Meetings at Parliament;
2. Meetings at Ministry of Finance;
3. Meetings at State Supreme Audit institution.

The following topics will be covered and discussed during the study visit:

1. Budgetary reforms, moving towards PB;
2. PB methodology; main actors in developing the methodology;
3. Budgetary oversight mechanisms;
4. Coordination mechanisms between Parliament and a Ministry of Finance;
5. Role and responsibilities of Supreme Audit Institution in the budgetary processes;
6. Work of Parliament's budgetary office; required capacities;
7. Public outreach; ensuring citizen participation in budgetary processes;
8. E-budgeting.

(2) Study visit by the Staff

Participants:

- (1) Chair of the Parliamentary Budget Office;
- (2) Head of Staff of Budget and Finance Committee;
- (3) Head of Financial Department;
- (4) Staff members of the Parliamentary Budget Office – 5 persons;
- (5) Staff members of the Budget and Finance Committee – 2 persons;
- (6) Interpreter – 1 person;
- (7) UNDP Project – 1 person.

Total number of participants: **12 persons**.

Duration of the study visit is proposed to be 4 working days. During the visit the following issues shall be necessarily included in the programme:

1. Meetings at Parliament;
2. Meetings at Ministry of Finance;
3. Meetings at State Supreme Audit institution.

The following topics will be covered and discussed during the study visit:

1. Program budget methodology; main actors in developing the methodology; legal framework used;
2. Working of the Budgetary office: tools and mechanisms used; analytical papers and publications produced; target group of the publications;
3. Coordination mechanisms between the Parliament and Ministry of Finance;
4. Coordination mechanisms between the Parliament and State Supreme Audit institution;
5. Trainings are available for staff;
6. Public outreach; ensuring citizen participation in budgetary processes;
7. E-budgeting; what type of information is accessible to Parliament.

The content of the final programme shall be elaborated in cooperation with the Dutch House of Representatives. The latter shall kindly ensure:

1. Providing official invitations for Schengen visas;
2. Scheduling and organizing meetings;
3. Provide a minibus for arranging transportation for the duration of the whole visit including transportation from/to airport/hotel.

UNDP parliamentary project staff will readily assist for any logistical matter, as needed.

The study visit shall take place during April-May 2011.

All the costs related to study visits will be covered by the UNDP Parliamentary Project funds.

The preparatory activities will take place during March and April 2011. There will be regular communication between the UNDP Project and the hosting side for designing the programme of the study visits.

**Timetable
March – May 2011**

Activity	March	April	May
Preparatory activities for the study visits			
Study visit of the Members of Parliament			
Study visit of the Staff of the Parliament			

საზონანსო-საბიუჯეტო კომიტეტი

0118. თბილისი,
რუსთაველის გამზ. 8
ტელ/ფაქსი: (995 32) 28 12 07
(995 32) 28 16 38
ელ. ფოსტა: financecom@parliament.ge

№ 2948/4-3
06 04 2011 წ.

Dear Ms. Dezentjé Hamming-Bluemink,

Let me kindly address you as a colleague and extend my highest compliments to the government of the Netherlands and the Dutch people for their support to Georgia throughout recent years.

Lately, our country has made significant steps in aspiring towards European values and principles in the area of public finance management through harmonizing the corresponding legislation and introducing simplified and comprehensive legal framework for budgetary processes. Budget preparation and discussion/approval procedures have been also modified. Most importantly, foundation has been laid to move towards program budgeting from 2012 in order to focus on program content and its effectiveness, as well as activate new cooperation mechanisms between the parliamentary committees and the Ministry of Finance. To reach the objective, a number of preparatory activities have been already conducted in the pilot ministries. With the adoption of the new Budget Code, the work is channelled towards elaborating program budget methodology to achieve most effective and transparent system for public expenditures.

Considering the above, exchange of knowledge on good practices in the area would significantly support our efforts in the on-going reform process. Having learnt about the Netherlands' relevant valuable experience, we would gladly familiarize ourselves with it. In this regard, we are confident that the exchange visits by MPs and staff on Budgetary Processes and Oversight (including on Program Budgeting) will help us to further improve the reform.

May I thank you for your kind attention.

Sincerely,

Zurab Melikishvili
Chair of the Finance and Budget Committee

Deelnemerslijst en cv's

Study visit to the Dutch House of Representatives

15 June 2011

List of Participants

#	Name	Position
1	Mr. Zurab Melikishvili, MP	Chair of the Budget and Finance Committee
2	Mr. Guram Chakhvadze, MP	Deputy Chair of the Budget and Finance Committee
3	Mr. Andro Alavidze, MP	Member of the Budget and Finance Committee
4	Mr. Romanoz Bzhalava	Member of the Budget and Finance Committee
5	Mr. David Nadashvili, MP	Member of the Budget and Finance Committee
6	Mrs. Teona Mdivani	Chief Specialist, Budget and Finance Committee
7	Mr. David Churadze	Leading Specialist, Budget and Finance Committee
8	Mrs. Shorena Kakhidze	Head of Budget Office
9	Mr. Avtandil Kokhreidze	Chief Specialist, Budget Office
10	Mrs. Sophie Guruli	Project Manager, UNDP
11	TBD	Translator
12	Mrs. Tamar Nephariidze	Translator

Mr. Zurab Melikishvili
Chairman of the Budget and Finance Committee

Information about Membership:

Election form: By party list

Election block: Unified National Movement - for Victorious Georgia

Activities:

Fraction: "Unified National Movement " - Member

Budget and Finance Committee - Chairman

Personal Information:

Date of birth: 15 February 1971

Place of birth: Tbilisi

Marital status: Married, wife and one child

Education:

Education: High

Educational organization: Tbilisi Iv. Javakhishvili State University

Specialty: Inorganic and General Chemistry, Jurisprudence

Qualification: Chemist, Jurist

Professional Background:

08/1995 – 05/1996 Acting Chairman of Vake Office, Red Cross Organization of Georgia

05/1996 – 09/1996 Leading Specialist, Ministry of Refugees and Displacement

09/1996 – 12/1999 Executive Secretary, Political Party "Union of Citizens" Vake District

07/1999 – 09/1999 Leading Specialist, Vake District Governmental Board

09/1999 – 01/2000 Head, Vake District Social Coordination Center

01/2000 – 10/2000 Invited Specialist, Staff of Parliament of Georgia

10/2000 – 10/2000 Adviser, Department of Personnel and Juridical Education, Ministry of Justice of Georgia

10/2000 – 12/2000 Acting Head, Cabinet of Minister, Ministry of Justice

12/2000 – 12/2003 Organizational Secretary, Political Union "National Movement"

11/2003 – 02/2004 Trustee of the President in Kvemo Kartli

02/2004 – 04/2004 First Deputy-Head, Administration of the President

04/2004 – 12/2004 State Minister in Regional Policy and Local Self-government Issues
12/2004 – 06/2007 Trustee of the President in Kvemo Kartli
06/2007 – 03/2008 State Trustee Governor in Kvemo Kartli
03/2008 – Secretary General, Political Union "Unified National Movement"
06/2008 – Member of Parliament of Georgia, Chairman of the Committee on Budget and Finance

Contact Information:

Address: Parliament of Georgia, 8 Rustaveli Ave. Tbilisi, Georgia, 0118

Room: N515

Tel: (995 32) 28-11-39

Mr. Guram Chakhvadze
Deputy Chairman of the Budget and Finance Committee

Information about Membership:

Election form: Majority
Election block: National-Democratic Party
Election district: E/D #8, Tbilisi, Didube

Activities:

Fraction: "Powerful Georgia " - Member
Budget and Finance Committee - Deputy Chairman
Sector Economy and Economic Policy Committee - Member
Interfaction Group, Chairman of Commission

Personal Information:

Date of birth: 2 January 1962
Place of birth: Tbilisi
Marital status: Married, wife and two children

Education:

Education: High
Educational organization: Tbilisi Iv. Javakhishvili State University
Specialty: Material-Technical Supply Economics and Planning
Qualification: Economist

Professional Background:

1978/11 – 1979/08	Engineer, Thermal Economy Board Exploitation-Maintenance Office Thermal Station N 25
1985/11 – 1985/02	Expert on merchandise, Supply Division, Tbilisi Factory "Electric welding"
1987/03 – 1987/03	Expert on merchandise, Tbilisi Factory "Electric Motor"
1987/03 – 1991/01	Economist, Forestry Industry Research-scientific and Planning-construction Institute "Merkani"
1991/01 – 1992/10	Senior Economist, JSC "Orioni"
1992/11 – 1995/11	Member of Parliament
1995/11 – 1999/11	Member of Parliament
2000/01 – 2000/07	Head Advisor, Budget and Privatization Control Department, Chamber of Control of Georgia

2000/07 – 2001/10 Head of Informational-Analytical Board, Chamber of Control
2001/10 – 2004/05 Head of Staff Office of the Minister, Ministry of Labor, Health and Social Protection
2005/03 – 2007/05 Manager of Legislation Accordance
2008/11 – Member of Parliament

Contact Information:

Address: Parliament of Georgia, 8 Rustaveli Ave. Tbilisi, Georgia, 0118

Room: N612

Tel: (995 32) 28-15-87

Web-site: <http://didube.majoritarian.ge/index.php?id=1&lang=eng>

Mr. Andro Alavidze
Member of the Budget and Finance Committee

Information about Membership:

Election form: Majority
Election block: Unified National Movement - for Victorious Georgia
Election district: E/D #7 Tbilisi, Chugureti

Activities:

Fraction: "Unified National Movement " - Member
Budget and Finance Committee - Member
Legal Issues Committee - Member

Personal Information:

Date of birth: 8 February 1983
Place of birth: Tbilisi

Education:

Education: High
Educational organization: Tbilisi State Institute of Economical Relations
Specialty: Business-Law
Qualification: Jurist-economist

Professional Background:

05/2004 – 07/2005 Chief Advisor, President Administration, Citizenship Issues, State Rewards and Honorary Titles Awarding Service

07/2005 – 06/2006 Chief Consultant, Georgian President Administration, Citizens' Constitutional Rights Guarantying Service, Citizenship and State Rewards Issues Department

06/2006 – 10/2006 Chief Consultant, Georgian President Administration, Citizens' Constitutional Rights Guarantying Service

10/2006 – 06/2010 Chairman, Tbilisi City Council, Legal Issues and Human Rights Commission

06/2010 Member of seventh Convocation of Parliament of Georgia

Contact Information:

Address: Parliament of Georgia, 8 Rustaveli Ave. Tbilisi, Georgia, 0118
Room: N 236
Tel: (995–32)28 15 96
Web-site: <http://chugureti.majoritarian.ge/index.php?id=1&lang=eng>

Mr. Romanoz Bzhalava
Member of Budget and Finance Committee

Information about Membership:

Election form: Majority

Election block: Unified National Movement - for Victorious Georgia

Election district: E/D #63 Abasha

Activities:

Fraction: "Unified National Movement " - Member

Budget and Finance Committee - Member

Personal Information:

Date of birth: 10 January 1959

Place of birth: Abasha Region, village Dzveli Abasha

Marital status: Married, wife and one child

Education:

Education: High

Educational organization: Tbilisi Iv. Javakhishvili State University; Tbilisi Independent University in Adjara

Specialty: Labor Economy; Jurisprudence

Qualification: Economist, Jurist

Professional Background:

11/1982 – 12/1984 Engineer-economist, Estimation Center at the Ministry of Food Industry

05/1985 – 06/1987 Economist, Gori Cannery

07/1987 – 03/1988 Economist, Abasha Cellar Farm "Shroma"

03/1988 – 04/1989 Senior Accountant, Cellar Farm

07/1989 – 02/1990 Senior Accountant, Abasha Company "Soplkimia"

02/1990 – 08/1993 Head of Control-Revision Office, Industrial-Scientific Union "Saksoplakofiereba"

08/1993 – 08/2000 Head of Board, Head of Division, Senior Inspector, Chamber of Control of Georgia

08/2000 – 12/2001 Deputy Chairman of the Department, Deputy Head of General Inspection, Ministry of Tax Incomes

08/2002 – 02/2004 Invited Specialist, Staff of Parliament of Georgia

02/2004 – 01/2006 Governor, Deputy Governor, Vake-Saburtalo District Municipality Board
10/2006 – 07/2007 Head Specialist, Tbilisi Municipality Board
09/2007 – 03/2008 Consultant in Economical and Juridical Issues, National Center of Oncology
03/2008 – 04/2008 Governor, Abasha Municipality.
06/2008 – Member of Parliament of Georgia

Contact Information:

Address: Parliament of Georgia, 8 Rustaveli Ave. Tbilisi, Georgia, 0118

Room: N445

Tel: (995 32) 28-42-25

Web-site: <http://abasha.majoritarian.ge/index.php?id=1&lang=eng>

Mr. David Nadashvili
Member of Budget and Finance Committee

Information about Membership:

Election form: Majority

Election block: Unified National Movement - for Victorious Georgia

Election district: E/D #20 Rustavi

Activities:

Fraction: "Unified National Movement" - Member

Budget and Finance Committee - Member

Personal Information:

Date of birth: 10 January 1963

Place of birth: Rustavi

Marital status: Married, wife and two children

Education:

Education: High

Educational organization: Tbilisi Iv. Javakhishvili State University

Specialty: Statistics

Qualification: Economist

Professional Background:

09/1979 – 05/1983 Worker, Culture Palace of Metallurgists

05/1983 – 07/1985 Obligatory Military Service

09/1985 – 10/1988 Technician, Culture Palace of Metallurgists

10/1988 – 04/1990 Senior Accountant, Futball Club "Gorda"

04/1990 – 10/1990 Senior Accountant, Cultural-Commercial Center of Metallurgists

10/1990 – 05/1995 Senior Specialist, Rustavi Board of Foreign Relations

05/1995 – 10/1995 Senior Accountant, Rustavi Municipality Small Business and Commerce Department

11/1995 – 12/2003 Financial Manager, Head of Accounting-Economical Office, JS. "Khalibi"

12/2003 – 02/2004 First Deputy Governor of Gardabani Region

02/2004 – 04/2004 First Deputy Trustee of the President in Administrative-Territorial Units
(Bolnisi, Gardabani, Dmanisi, Marneuli, Tsalka, Rustavi)

04/2004 – 08/2005 First Deputy Governor (Acting Governor), Gardabani Region

08/2005 – 09/2006 First Deputy Mayor (Acting Mayor), Rustavi

10/2006 – 04/2008 Mayor of Rustavi

06/2008 – Member of Parliament of Georgia

Contact Information:

Address: Parliament of Georgia, 8 Rustaveli Ave. Tbilisi, Georgia, 0118

Room: N503 -504

Tel: (995 32) 28-42-20

Europass Curriculum Vitae

Personal information

First name(s) / Surname(s) **Teona Mdivani**
Address(es) 18 Mitskevichi str. 0160, Tbilisi, Georgia
Telephone(s) (+995 32) 38 68 47 **Mobile:** (+995 77) 45 41 68
 (+995 32) 28 16 39
Fax(es) (+995 32) 28 16 39
E-mail teo.mdivani@hotmail.com
Nationality Georgian
Date of birth 21.10.1984
Gender Female

Work experience

Dates April 2007 onwards
Occupation or position held Deputy Head of the Office and Head Specialist of Finance and Budget committee of Parliament of Georgia
Main activities and responsibilities

- Drafting the new law projects prepared by the committee and conclusions on financial legislation
- Responsible for conclusions on legal projects prepared by the staff
- Negotiating with initiators and stakeholders while adoption of new law projects
- Coordination of committees relationships with international organisations and Parliamentary Projects (UNDP, WF, NDI, IRI etc).

Name and address of employer Parliament of Georgia, 8 Rustaveli ave. 0118, Tbilisi, Georgia
Type of business or sector Government official

Dates May 2010 onwards
Occupation or position held Human Rights Event Manager of CABIR (Capacity Building in International Relationships) Project in Georgia
Main activities and responsibilities Organizing Trainings, Seminars and Workshops in Human Rights field
Name and address of employer Centre for International Governance of the Graduate Institute of International and Development Studies (CIG-GIDS) P.O. Box 136, 1211 Geneva 21, Switzerland
Type of business or sector Human Rights

Dates January 2007 onwards
Occupation or position held Partner Lawyer

Main activities and responsibilities	Giving legal consultations
Name and address of employer	LP "Mdivani, Svanidze and Partners", 19 Gamrekeli str. 0160, Tbilisi, Georgia
Type of business or sector	Law
Dates	October-December 2006
Occupation or position held	Legal Consultant
Main activities and responsibilities	<ul style="list-style-type: none"> - Preparing and analyzing contracts - Negotiating with potential clients and partners - Giving legal advises to commercial director of the company
Name and address of employer	JSC "TELEIMEDI" - Commercial department, 5 Lubliana str. 0159, Tbilisi, Georgia
Type of business or sector	Television
Dates	September 2003- January 2007
Occupation or position held	Manager in Law issues
Main activities and responsibilities	<ul style="list-style-type: none"> - Preparing legal documents - Giving legal consultations
Name and address of employer	Fund "Kasci", 4 Tarkhnishvlli str. 0179, Tbilisi, Georgia
Type of business or sector	Health Protection
Dates	August 2005 - September 2006
Occupation or position held	Directors Assistant
Main activities and responsibilities	<ul style="list-style-type: none"> - Preparing contracts - Organizing meetings and negotiating with clients
Name and address of employer	LLC "Real Service", 19 Gamrekeli str. 0160, Tbilisi, Georgia
Type of business or sector	Real Estate
Dates	September-October 2009
Occupation or position held	Internship
Main activities and responsibilities	Preparing policy recommendations for Georgian state institutions on: <ul style="list-style-type: none"> - Fiscal decentralization issues, - Regional development - Improvement of Civil Service
Name and address of employer	Ministry of Finance of Poland, 12 Świętokrzyska Str. 00-916 Warsaw, Poland
Type of business or sector	Public Finance
Dates	July 2004 - August 2005
Occupation or position held	Internship
Main activities and responsibilities	<ul style="list-style-type: none"> - Working on law projects - Advising citizens on legal aspects and Receiving claimers - Answering the letters - Solving administrative tasks related to preparation of the committee hearings
Name and address of employer	Parliament of Georgia, Legal Issues Committee, 8 Rustaveli ave. 0118, Tbilisi, Georgia
Type of business or sector	Government Institution

Education and training

Dates 2006-2008

Title of qualification awarded	LL.M
Principal subjects/occupational skills covered	Financial Law Thesis Title: "Banks corporate governance development in Transitional countries"
Name and type of organisation providing education and training	Tbilisi State University
Level in national or international classification	ISCED 5
Dates	2002-2006
Title of qualification awarded	LL.B
Principal subjects/occupational skills covered	Civil Law
Name and type of organisation providing education and training	Tbilisi State University
Level in national or international classification	ISCED 5
Dates	2005-2006
Title of qualification awarded	Real Estate Expert
Principal subjects/occupational skills covered	<ul style="list-style-type: none"> - Real estate appraisal - Architecture - Real estate law
Name and type of organisation providing education and training	Caucasian Real Estate Academy
Dates	May 2010 -onwards
Title of qualification awarded	Participant of Future Women Leaders Program
Principal subjects/occupational skills covered	Leadership, public speaking, campaign management, project oversight etc.
Name and type of organisation providing education and training	NDI (National Democratic Institute) and USAID
Dates	October 2010
Title of qualification awarded	Certificate for participation in 2010 Parliamentary Staff Institute
Principal subjects/occupational skills covered	Strengthening Budget Analysis Capacity in the Legislature
Name and type of organisation providing education and training	House Democracy Partnership - United States House of Representatives Washington D.C. - USA
Dates	November 2010
Title of qualification awarded	Certificate on successful competition of training
Principal subjects/occupational skills covered	Program Budget Analysis
Name and type of organisation providing education and training	UNDP Parliamentary Project
Dates	August-September 2010
Title of qualification awarded	Certificate on successful competition of the practical course
Principal subjects/occupational skills covered	Budgetary Oversight

Name and type of organisation providing education and training	UNDP Parliamentary Project and Economic Policy Research Centre EPRC
Dates	May 2010
Title of qualification awarded	Certificate of Attendance on a training
Principal subjects/occupational skills covered	Financial Scrutiny for Parliamentary Staff
Name and type of organisation providing education and training	The Westminster Consortium and National Audit office of UK NAO PMCGroup (Policy and Management Consulting Group) Tbilisi- Georgia; London - UK.
Dates	October 2009
Title of qualification awarded	Certificate for participation in the training course
Principal subjects/occupational skills covered	Decentralization and Fiscal Decentralization Civil Crevice System
Name and type of organisation providing education and training	Chancellery of the Prime Minister of Republic of Poland in Warsaw
Dates	October 2009
Title of qualification awarded	Certificate for participation in the training course
Principal subjects/occupational skills covered	International Human Rights and Humanitarian Law
Name and type of organisation providing education and training	Swiss Agency for Development and Cooperation SDC in Baku - Azerbaijan
Dates	June-July 2009
Title of qualification awarded	Certificate for participation in the training course
Principal subjects/occupational skills covered	International Trade Policy and the World Trade Organization
Name and type of organisation providing education and training	Swiss Agency for Development and Cooperation SDC in Erevan - Armenia
Dates	Apr-June 2006
Title of qualification awarded	Certificate of Financial Consultant
Principal subjects/occupational skills covered	Financial Consulting
Name and type of organisation providing education and training	Hans Sachs institute in Austria Ministry of Justice of Georgia
Dates	June-September 2005
Title of qualification awarded	Diploma for passing examination of German language- Intermediate Level II

Principal subjects/occupational skills covered German Language

Name and type of organisation providing education and training Ruprecht-Karls-University, Heidelberg, Germany

Dates March-April 2004

Title of qualification awarded Certificate for participation in the training course

Principal subjects/occupational skills covered
 - Civil law
 - Practice Notary

Name and type of organisation providing education and training Training Center of Ministry of Justice of Georgia

Personal skills and competences

Mother tongue(s) **Georgian**

Other language(s)

Self-assessment
 European level (*)

English

Russian

German

Spanish

Understanding				Speaking				Writing	
Listening		Reading		Spoken interaction		Spoken production			
C2	Proficient user	C2	Proficient user	C1	Proficient user	C1	Proficient user	C2	Proficient user
C2	Proficient user	C2	Proficient user	C2	Proficient user	C2	Proficient user	C2	Proficient user
B2	Independent user	B2	Independent user	B1	Independent user	B1	Independent user	B1	Independent user
A1	Basic user	A1	Basic user	A1	Basic user	A1	Basic user	A1	Basic user

Social skills and competences

- Good ability to adapt to multicultural environment gained through my work experience with different international projects operating in Georgia and different trainings in which I participated abroad
- Good communication skills gained while working in commercial department of one of the biggest televisions in Georgia and the real estate agency
- Also I have had several trainings to learn basic negotiations skills

Organisational skills and competences

- As the deputy head of the office of finance and budget committee of parliament of Georgia I am responsible for the work of the staff (15 people) in many issues, also in my disposal is the expert support of budgetary office existing with the committee (12 people).
- As the human rights event manager of CABIR project I have to organize monthly workshops, seminars and trainings.

Computer skills and competences

Certificate for passing the computer course

- Good command of Microsoft Office tools (Word, Excel, PowerPoint)
- Basic knowledge of graphic design applications (Adobe Photoshop and Coral Draw)

Artistic skills and competences	<p>Painting Student of Art Studio "Old Gallery" in 1996-2000 Main subjects: art history, architecture, painting and modern art</p>
Other skills and competences	<p>Swimming - member of swimming sport school 1998-2000 Skiing - member of skiing sport school 2001</p>
Driving licence	<p>Driving license since 01 Aug 2007 Category B</p>
Additional information	<p>Winner of Swiss Leadership Award in International Relations 2010 Discerned by the Centre of International Governance in Geneva and sponsored by Swiss Agency for Development and Cooperation SDC</p> <p>Winner of Students 63th Science conference in 2003 Theme: "Georgian Armed forces and NATO relationship perspective"</p> <p>Diploma of Ministry of Education for winning in science conference in Biology in 2001</p>

DAVID CHURADZE

6 Vashlovani Str; Tbilisi 0108, Georgia
+995 32 93 54 64 (Home)
+995 93 33 54 64 (Mobile)
+995 32 28 12 20 (Work)
Davit@parliament.ge

PERSONAL INFORMATION

Gender Male
Date of birth 03 March, 1976
Family status SINGLE

WORK EXPERIENCE

2003 - Onwards Leading Specialist of Finance and Budget committee of Parliament of Georgia

2005-Onwards Parliamentary Auditing commission of Chamber of Control
Head of the commission staff

2002 -2003 Head of the staff f of Finance and Budget committee of Parliament of Georgia

1998-2002 Deputy head of division of Auditing Council at the Parliament of Georgia

EDUCATION AND TRAINING

1993 -1998 Gori state Economical Institute, Economist

2011 Poland: embassy of Poland and NDI: study trip to Polish Sejm

2010 November Certificate on successful competition of training in Program Budget Analysis
UNDP Parliamentary Project

2010 Aug-Sept Certificate on successful competition of the Practical Course on Budgetary oversight - UNDP Parliamentary Program, EPRC (Economic Policy Research Center)

2009 November Macedonia: HDP and NDI Committee legislative work enhancement"

2008 October USA: HDAC Parliamentary staff Institute: "Budget Staff Program"

2007 April Austria: Macroeconomic Management and Fiscal Policy

PERSONAL SKILLS AND COMPETENCES

Mother tongue Georgian
Other languages English (good); Russian (excellent);

TECHNICAL SKILLS AND COMPETENCES

Computer Certificate in MS Windows, MS Word, MS Excel, MS Publisher,

SCD System, Adobe, Adobe Photoshop, Adobe Acrobat, Coral Draw

INTERESTS : Sport and Art

SHORENA KAKHIDZE

PERSONAL INFORMATION

Sex: Female
Marital Status: Single
Date of Birth: July 25, 1980
Place of Birth: Tbilisi, Georgia
Nationality: Georgian
Address: #3, Kostava st. Tbilisi, Georgia
Tel: Home: (995 32) 2 92 00 27
Mobile: (995 95) 74 88 99
E-mail: shorka725@yahoo.com, sh_kakhidze@parliament.ge
Web-Page: www.pbo.parliament.ge

WORK EXPERIENCE

2010 June-at present	Parliament of Georgia Budget and Finance Committee Head of the Parliamentary Budget Office
2009 August- 2010 June	Parliament of Georgia Budget and Finance Committee Acting Head of the Parliamentary Budget Office
2007 October- 2009 August	Parliament of Georgia Budget and Finance Committee Parliamentary Budget Office Head Specialist, Leading Specialist
2007 June- August	TBC Bank Head Office Sales Department Analyst

2004-2007 Ministry of Refugees and Settlement of Georgia
Financial-Economic Department
Head of the Accounting Branch; Accounting Officer

2001-2003 State Procurement Agency
Informational-Methodic Department
Head Specialist

EDUCATIONAL WORK EXPERIANCE

2010 August-at present Georgian-American University
Business School
Associated Professor

2006-2008 Ivane Javakhishvili Tbilisi State University
Faculty of Economics and Business
Direction of Information Technologies in Economic and Business
Assistant-Professor

2004-2006 Ivane Javakhishvili Tbilisi State University
Faculty of Economics and Business
Sub-Faculty of Economic Informatics
Teacher

2002-2003 Higher Education Institute "Small Academy" in Coexistence with the Association
of Young Georgian Scientists
Teacher of Informatics

EDUCATION AND QUALIFICATION

2008- 2009 Ivane Javakhishvili Tbilisi State University
Faculty of Economics and Business
PHD Course
PHD in Business Administration

2003-2005 Ivane Javakhishvili Tbilisi State University
Faculty of Economics and Business
Postgraduate Course

2001- 2003	Ivane Javakhishvili Tbilisi State University Faculty of Management and Microeconomics Master`s Course Graduated with honours Academic Degree of Master of Economics
1997-2001	Ivane Javakhishvili Tbilisi State University Faculty of Management and Microeconomics Bachelor`s Course Graduated with honours Academic Degree of Bachelor of Economics, the qualification of Manager
1986-1997	#51 Tbilisi High School of Galaktion Tabidze

TRAINING COURSES

2011 June	Slovenia, Ljubljana Center of Excellence in Finance Workshop: "Program Budgeting" Certificate of Participation
2011 April	Georgia, Tbilisi Workshop: "program Budget in Georgia"
2010 December	Georgia, Tbilisi Euro commission Training: "GFSM – 2001 Classificatory" Certificate of Participation
2010 December	Georgia, Tbilisi UNDP Workshop: "program Budgeting, challenges and perspectives" speaker
2010 November	Georgia, Tbilisi UNDP Training: "program Budget Analysis" Certificate of Participation
2010 November	Georgia, Tbilisi Training: "Public service in Poland" Certificate of Participation
2010 October	USA, Washington DC NDI, HDP, USAID. "Strengthening Budget Analysis Capacity in the Legislature" Certificate of Participation

2010 October	<p style="text-align: center;">Georgia, Tbilisi Euro commission Training Course: "Public Financial Management" Certificate of Participation</p>
2010 August-September	<p style="text-align: center;">Georgia, Tbilisi UNDP Practical Course on Budget Oversight Certificate of Participation</p>
2010 February	<p style="text-align: center;">Georgia, Tbilisi The Westminster Consortium The Course "Financial Scrutiny for Parliamentary Staff" Certificate of Participation</p>
2010 February	<p style="text-align: center;">Georgia, Tbilisi Workshop: "New Role of the Chamber of Control and Collaboration with Parliament"</p>
2009 July	<p style="text-align: center;">Georgia, Tbilisi Special Course: "Social Economics" Certificate of Participation</p>
2008 December	<p style="text-align: center;">Georgia, Tbilisi BRITISH INTERNATIONAL TRAINING CENTRE WRITING SKILLS course Completed with successfully Certificate of Participation</p>
2008 November	<p style="text-align: center;">Poland, Warsaw THE CHANCELLERY OF THE PRIME MINISTER MINISTRY OF FINANCE TRAINEESHIP CERTIFICATE</p>
2008 July	<p style="text-align: center;">Georgia, Tbilisi Ministry of Finance of Georgia and United States Department of the Treasure Office of Technical Assistance Training About: "Capital Budgeting" Certificate of Participation</p>
2006 September-October	<p style="text-align: center;">Georgia, Tbilisi Chamber of Control of Georgia Training: "The Organization of the Revising-Controlling Work" Certificate of Participation</p>
2006 April-June	<p style="text-align: center;">Georgia, Tbilisi USAID, WORLD LEARNING Strategic Technical Assistance for Results with Training</p>

START/Caucasus
GEORGIA FIELD OFFICE
Training: "Cost and Managerial Accounting Systems"
Certificate of Participation

2004
February-June

Georgia, Tbilisi
Georgian Federation of Professional Accountants and Auditors
International Accounting Standards Course
Graduated with excellent
Certificate of Participation

2004
March-June

Georgia, Tbilisi
The project of Risks Assessment Exercises
Training course on Management Accounting
Certificate of Participation

2002
December

Georgia, Tbilisi
Georgian Business Development Center "CAUCASIA"
Training About: "Time Management", "Project Management"
Canada Saint Mary's University Certificate of Participation

LANGUAGE SKILLS

- Georgian: Native
- Russian: Fluent
- English: Fluent

APPLICATION PROGRAMS

- Word, Excel, Access, Power Point
- ORIS Accounting, ORIS Manager

SCHOLARSHIPS

- Presidential Scholarship;
- Mitsubishi International Scholarship.

DIPLOMAS

- I level diploma - winner of the 63th student scientific conference at Tbilisi State University;
- I level diploma - winner of the 62nd student scientific conference at Tbilisi State University;
- Diploma - winner of the 61st republic student scientific conference;
- I level diploma - winner of the 61st student scientific conference at Tbilisi State University;
- I level diploma - winner of the 60th student scientific conference at Tbilisi State University;
- Diploma - winner of the 60th student scientific conference at Tbilisi State University;
- Certificate of honour - winner of the 51st republic pupils' tutorial-art conference.

AVTANDIL KOKHREIDZE

PERSONAL INFORMATION

Sex: male
Marital Status: Single
Date of Birth: janvary 25, 1980
Place of Birth: kutaisi, Georgia
Nationality: Georgian
Address: Georgia, Tbilisi, gldani IV m/d, b.#101, f.#22
Tel: Home: (995 32) 2 58 48 38
Mobile: (995 77) 947026
E-mail: akokhreidze@parliament.ge
Web-Page: www.pbo.parliament.ge

WORK EXPERIENCE

2010-at present	Parliament of Georgia Budget and Finance Committee Parliamentary Budget Office Chief Specialist
2008 -2010	Parliament of Georgia Parliamentary Budget Office leading Specialist
2007 -2008	Ministry of Justice Department of Public Issues Senior Specialist

2006-2007

Ministry of Justice
Department License
Counselor

EDUCATION AND QUALIFICATION

1999- 2003

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University
Faculty of Economics
Bachelor of Economics
Speciality of Macroeconomics

2003-2005

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University
Faculty of Humanities
Jurisprudence

TRAINING COURSES

2011 June

Slovenia, Ljubljana
Center of Excellence in Finance
Workshop: "Program Budgeting"
Certificate of Participation

2011 April

Georgia, Tbilisi
Workshop: "program Budget in Georgia"

2010 December

Georgia, Tbilisi
Euro commission
Training: "GFSM – 2001 Classificatory"
Certificate of Participation

2010 December

Georgia, Tbilisi
UNDP Workshop: "program Budgeting, challenges and perspectives" speaker

2010 November

Georgia, Tbilisi
UNDP Training: "program Budget Analysis"
Certificate of Participation

2010 October	Georgia, Tbilisi Euro commission Training Course: "Public Financial Management" Certificate of Participation
2010 August- September	Georgia, Tbilisi UNDP Practical Course on Budget Oversight Certificate of Participation
2010 February	Georgia, Tbilisi The Westminster Consortium The Course "Financial Scrutiny for Parliamentary Staff" Certificate of Participation
2010 February	Georgia, Tbilisi Workshop: "New Role of the Chamber of Control and Collaboration with Parliament"
2009 may-july	Austria, Vienna AAPPLIED ECONOMIC POLICY COURSE

LANGUAGE SKILLS

- Georgian: Native
- Russian: Good
- English: Good

APPLICATION PROGRAMS

- Word, Excel, Access, Power Point

SOPHIA GURULI

24a Chikovani Street, apt. 65
Tbilisi 0171, Georgia
Tel: +995 99 50 50 33
Email: sophie.guruli@undp.org.ge

Date of Birth: 30.11.1977

Marital Status: Married

EDUCATION:

<i>2003 – 2004</i> Central European University Budapest, Hungary	LLM in Comparative Constitutional Law Legal Studies Department
<i>1999 – 2003</i> Tbilisi State University Tbilisi, Georgia	Diploma in Law
<i>1994 – 1998</i> Tbilisi State University Tbilisi, Georgia	Bachelor's Diploma in English Philology

PROFESSIONAL BACKGROUND:

<i>March 2010 – present</i> United Nations Development Programme (UNDP)	Project Manager Project “A Strong Parliament in a Consolidated Democracy”
<i>February 2009 - March 2010</i> Parliament of Georgia	Assistant to the Speaker of the Parliament
<i>January 2006 – December 2008</i> OSCE Mission to Georgia	Legal Officer/Head of the Centre Centre for Parliamentary Reform
<i>February 2005 – June 2005</i> EC Delegation	Local Expert/Lawyer Project on Technical Assistance to the Georgian Parliament
<i>November 2004 – February 2005</i> Civil Society Institute	Parliamentary Secretary
<i>May 2002 – April 2003</i> Parliament of Georgia	Assistant to the Chairman/Staff member Committee on Defense and Security
<i>December 2000 – May 2002</i> Parliament of Georgia	Assistant to the Chairman/Staff member New Rights Faction

June 2000 – December 2000
Parliament of Georgia

Assistant to the Chairman/Staff member
Interim Commission on Budgetary and Financial
Crisis Research

January 2000 – June 2000
Parliament of Georgia

Assistant to the Chairman/Staff member
Committee on Health Care and Social Security

January 1999 – December 1999
Aldagi Insurance Company

Manager
Liability Insurance Division

PUBLICATIONS:

April 2008

Editor, *Journal on Parliamentary Reform
Activities in 2007*

June 2007

Editor, *Journal on Parliamentary Reform
Activities in 2006*

April 2005

Co-author, *7 Principles for Strengthening the
Legislative Drafting Process in Georgia*, Tbilisi,
2005

OTHER SKILLS:

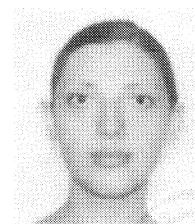
Languages: Georgian, English, Russian, French

Computer: MS Windows/Internet

Tamar Nephariidze

Tel: (+995 99) 462462 (mob); tel/fax: +995 32 581358 (home)

E-mail: tamar@nephariidze.com; tamunan@gmail.com

Experience

12/2005 - present **Private Entrepreneur, provider of translation services (simultaneous, consecutive and written translation from Georgian-English and English-Georgian)**

08/2010 - present **WAE Interpreter/Translator**
Embassy of the United States of America

Short-term assignments:

04/ 2011 International Centre for Settlement of Investment Disputes (ICSID), *Paris, France*

10/ 2010 International Law Enforcement Academy, *Budapest, Hungary*

11/ 2009 International Law Enforcement Academy, *Budapest, Hungary*

09/2008 - 04/2009 **Secretary-Assistant**
World Health Organization (UN-WHO), Emergency Task Force, *Tbilisi, Georgia*

06/2002 - 10/2006 **Office Manager/ interpreter** at International Relief and Development, Inc. *Tbilisi, Georgia*

09/2003 - 04/2004 **Instructor of the English Language** at the Center of Information Technologies; *Tbilisi, Georgia (Part-Time)*

06/1999-10/2001 **Secretary/Interpreter** at Georgian Football Federation, Football Club Torpedo

09/1999 - 03/2002 **Teacher** at A.Tsereteli State University, *Kutaisi, Georgia*

01/1995 - 09/1999 **Interpreter/Translator** at Caucasian Joint Stock Exchange Company, *Tbilisi, Georgia*

Currently contracted by:

- Ministry of Justice of Georgia, UNDP, UNICEF, Georgian Railway LLC, Mercy Corps, Save the Children, etc.

Education:

2003 – 2006 **Caucasus University (Caucasus School of Business)**
Master of Business Administration, *Tbilisi, Georgia*

1994 - 1999 **Akaki Tsereteli State University**
Faculty of the English Language and Literature, *Kutaisi, Georgia, Honors Diploma*

Trainings attended

2010 Events Management
London School of Public Relations

2007 Project Management
International Centre for Social Research and Policy Analysis

Some of the Other Short-Term Assignments and Part-Time Jobs:

- Performed interpretation/translation services and provided personal assistance to various governmental and non-governmental international or local organizations operating in Georgia: OSCE, OSGF, USAID funded NGOs, NDI; NRC; NORLAG; GIPA; ACH; IPM, CIPDD, TBC Bank, Eurasia Foundation, etc.
- Tutored students in English.

Language Skills: Native Georgian, Fluent English and Russian, basic Spanish

Computer Skills: Windows XP, Vista, MS Office, Internet

Any other document or references are available upon request

Persartikelen

2011Z11240

Vragen van het lid **Timmermans** (PvdA) aan de minister van Buitenlandse Zaken over *de onrust in Georgië* (ingezonden 27 mei 2011).

Vraag 1

Kent u de berichten over de aanhoudende protesten in Georgië tegen het bewind van president Saakashvili?¹

Vraag 2

Deelt u de mening dat bij het onderdrukken van de demonstraties door de autoriteiten excessief geweld wordt gebruikt, waarbij inmiddels meerdere slachtoffers te betreuren zijn?

Vraag 3

Klopt het beeld dat president Saakashvili bovendien weigert de dialoog aan te gaan met de oppositie en met de vertegenwoordigers van de demonstranten?

Vraag 4

Zo ja, deelt u dan de mening dat de daartoe geëigende instrumenten van de OVSE, de Raad van Europa en/of de EU in stelling moeten worden gebracht om er aan bij te dragen dat het geweld stopt en er een dialoog tussen de president en de oppositie tot stand komt?

Vraag 5

Zo ja, bent u bereid daartoe op korte termijn stappen te ondernemen? Zo nee, waarom niet?

¹ Anp, 25 mei 2011.

Reformatorisch Dagblad

1 juni 2011 woensdag

Georgië gaat Sovjetsymbolen weghalen

TBILISI Georgië zal alle monumenten en symbolen uit het tijdperk van de Sovjet-Unie slopen. Bovendien wordt elke straatnaam die verwijst naar het communistische verleden aangepast.

Dat voorstel nam het parlement gisteren aan. De parlementariërs besloten ook dat oud-leden van de geheime dienst KGB en de communistische leiding geen hoge regeringsposten meer krijgen.

Ons volk heeft twintig jaar gewacht tot dit wetsvoorstel werd aangenomen. Ik ben er trots op dat het is goedgekeurd, zei het parlamentslid van de oppositie dat het voorstel had ingediend.

Georgië was onderdeel van de communistische Sovjet-Unie, tot die in 1991 uit elkaar viel. De relatie met Rusland is verzuurd, sinds Georgië in 2003 een prowesterse leiding kreeg. De landen voerden in 2008 enkele dagen een grensoorlog met elkaar.

Het besluit van Tbilisi kan leiden tot boze reacties in Rusland.

Trouw

27 mei 2011 vrijdag

Betoging tegen president Georgië loopt uit de hand

Twee doden en veertig gewonden op vijfde protestdag

Tijdens protesten tegen president Saakasjvili in de Georgische hoofdstad Tbilisi zijn woensdagnacht twee mensen om het leven gekomen. Bijna veertig mensen raakten gewond.

Het protest liep uit de hand nadat ordetroepen kort na middernacht hardhandig ingrepen. De autoriteiten hadden een vergunning afgegeven tot woensdag middernacht, omdat gisteren een grote parade zou plaatsvinden ter gelegenheid van Onafhankelijkheidsdag. Ooggetuigen zeggen dat politieagenten de wapenstok niet alleen gebruikten tegen betogers, maar ook tegen geboeide arrestanten en tegen journalisten.

Op bewakingsbeelden is te zien hoe tijdens de protesten een stoet auto's met grote vaart door de mensenmassa scheurde. De laatste auto raakte hierbij twee mensen, die korte tijd later overleden. Volgens het Georgische ministerie van binnenlandse zaken zijn de slachtoffers een agent en een betoger. Lokale media zeggen dat Nino Boerdzjanadze, de belangrijkste oppositieleidster van het land, in één van de auto's zat. Boerdzjanadze zegt niets met het incident te maken te hebben.

Het was woensdag de vijfde dag op rij dat Georgiërs de straat op gingen om het ontslag van president Mikhail Saakasjvili te eisen. Ze houden hem verantwoordelijk voor de economische problemen in het land en verwijten hem autoritair bestuur. Bovendien houden sommigen hem persoonlijk verantwoordelijk voor het verliezen van de oorlog in augustus 2008.

Een Georgische interventie in de opstandige provincies Zuid-Ossetië en Abchazië eindigde toen met een zware nederlaag tegen Russische troepen. Moskou steunt de opstandige provincies en heeft inmiddels hun afhankelijkheid erkend.

Het Parool

23 mei 2011 maandag

Rellen na protest Georgië;

Oppositie eist vertrek president Saakasjvili en wil 'Dag van woede'

TBILISI De Georgische oppositie heeft woensdag uitgeroepen tot 'Dag van woede', na hard ingrijpen van de politie bij betogingen in het weekeinde.

Zo'n tienduizend mensen gingen zaterdag in hoofdstad Tbilisi de straat op om het vertrek van president Mikhail Saakasjvili te eisen.

Volgens een woordvoerder van het ministerie van Binnenlandse Zaken moest de politie ingrijpen, omdat een tiental demonstranten de ramen van een politieauto insloegen met ijzeren staven. "De politie gebruikte rubberen kogels en traangas tegen de agressieve demonstranten. Er was geen intentie om de betogingen te stoppen."

De betogers zeiden dat ze de politiewagen aanvielen om een onterecht gearresteerde activist uit de auto te bevrijden.

Het incident was in de buurt van televisiestations in Tbilisi. Zo'n tweeduizend betogers verzamelden zich daar na het incident. Ze gooiden stenen naar auto's die volgens hen bestuurd werden door agenten in burger.

Niet alleen in Tbilisi gingen boze Georgiërs de straat. Zaterdag liep in de zuidwestelijke plaats Batumi ook al een betoging uit de hand. Daar probeerden demonstranten het gebouw van een televisiezender binnen te dringen.

Tegenstanders van Saakasjvili vinden dat de president te autocratisch regeert over Georgië, een voormalige Sovjetrepubliek. Ze eisen het vertrek van Saakasjvili, die na de Rozenrevolutie in 2003 aan de macht kwam. Na de korte oorlog met Rusland in 2008 heeft de president zijn verzwakte positie weer weten te versterken. Hij wist vooral te profiteren van de verdeeldheid binnen de oppositie.

Woensdag, de 'Dag van woede', is het twintig jaar geleden dat Georgië onafhankelijk werd van de Sovjet-Unie.

De voormalige minister van defensie Irakly Okruasjvili heeft beloofd naar Georgië terug te keren. Hij leeft in ballingschap in Parijs. "Ik kan jullie twee dingen beloven. Dat ik 25 mei in Georgië ben en dat die dag de laatste van de huidige regering zal zijn," zei hij in gesprek de onafhankelijke tv-zender Maestro.

Algemeen Nederlands Persbureau ANP
January 31, 2011 Monday
Oorlog sluimert voort in Georgië

Wereldwijd kampen tientallen landen met langdurige interne conflicten. Slechts een paar van deze geschillen halen het nieuws. De overige disputen slepen zich in stilte voort, buiten het blikveld van de internationale gemeenschap. Het ANP besteedt deze week aandacht aan de conflicten waar we zelden of nooit iets over horen. Dit keer: Georgië.

SOECHOEMI (ANP) - De vijfdaagse oorlog tussen Georgië en Rusland in augustus 2008 „is nog niet over“, zei de Georgische president Michail Saakasjvili vorige week tijdens een grote vraag- en antwoordsessie met Georgiërs tijdens een rechtstreekse televisie-uitzending. „Als we weer op volle sterkte zijn en doorgroeien winnen we deze oorlog zeker.“

De Georgische regio's Abchazië en Zuid-Ossetië verklaarden zich begin jaren negentig onafhankelijk van Georgië. Het Georgische leger probeerde in 2008 Zuid-Ossetië door militair ingrijpen weer onder federale controle te krijgen, maar de aanval op Georgisch grondgebied werd afgeslagen door het Russische leger. Moskou erkende daarop de onafhankelijkheid van beide regio's, maar op enkele landen na ging de internationale gemeenschap daar niet in mee.

Sindsdien investeert Rusland voor honderden miljoenen dollars per jaar in Abchazië, dat bekend staat om zijn prachtige natuur en milde klimaat, waar de Sovjetelite graag vakantie vierde. Rusland lijkt het gebied steeds verder te annexeren. Moskou controleert Abchazië met vredessoldaten en heeft massaal Russische paspoorten uitgegeven aan etnische Abchaziërs.

Abchazië is voor Rusland van groot belang voor het succes van de Olympische Winterspelen in 2014 in de Zuid-Russische stad Sotsji, aldus Marc Behrendt, specialist in conflicten en vredesopbouw in de regio Eurazië. Het gebied ligt op een steenworp afstand van Sotsji en kan zowel werkkrachten als bouwmaterialen leveren voor de enorme olympische bouwput. Ook kan de huisvesting voor de Spelen worden uitgebreid tot in het bergachtige Abchazië, dat aan de olympische pistes grenst.

Controle over het gebied is essentieel om veiligheidsredenen. De oorlog in 2008, die plaatsvond tijdens de Olympische Spelen in Peking, en de daaropvolgende controle over Abchazië heeft het risico op een mogelijk gewelddadige verstroring van de Spelen flink verkleind. „Moskou kan geen gewelddadigheden riskeren met de Winterspelen die steeds dichterbij komen“, zegt Behrendt. Abchazië doet zo ook dienst als bufferzone voor geweldsuitbarstingen vanuit Tbilisi of nabijgelegen Russische deelrepublieken als Noord-Ossetië, Tsjetsjenië en Dagestan.

Volgens Behrendt zullen de kosten van investeringen in Abchazië te zijner tijd, in ieder geval na de Winterspelen, niet meer opwegen tegen de baten. De Russische aandacht voor Abchazië zal dan verslappen. Ondertussen wendt Saakasjvili de tactieken van Moskou aan door de Zuid-Russische autonome republiek Noord-Ossetië ten noorden van Georgië te paaien. Zo mogen Noord-Ossetiërs visumvrij naar Georgië reizen als onderdeel van het beleid om hun „hart en ziel“ te winnen.

„Mijn westerse vrienden vragen me vaak: waarom heb je dat Noord-Ossetië nodig?“ zei Saakasjvili. „Ik vraag ze dan: 'Als onze vriend Vladimir Poetin een volgende keer 50.000 gewapende Tsjetsjenen stuurt, komen jouw militairen dan hierheen om ons te beschermen?' We moeten er nu aan werken om zoiets te voorkomen.“

Het Financieele Dagblad
6 oktober 2009 dinsdag
Helpt IMF-leningen naar kiesgroep Nederland

Sinds het begin van de crisis heeft het Internationaal Monetair Fonds (IMF) \$ 85 mrd uitgeleend of toegezegd aan een kleine veertig landen die door de crisis in de problemen zijn gekomen. Bijna de helft van dat bedrag (45%) is verstrekt aan vijf leden van de Nederlandse kiesgroep bij het fonds: Oekraïne, Roemenië, Bosnië, Armenië en Georgië.

Dat zegt bewindvoerder Age Bakker in een interview met deze krant. Behalve Nederland vertegenwoordigt hij twaalf, voornamelijk Oost-Europese, landen en juist in die regio laat de crisis zich het zwaarst voelen. 'Neem Armenië, dat is bijna wereldrecordhouder met een economische terugval van 18%', stelt Bakker.

Vanwege de samenstelling van de Nederlandse kiesgroep heeft Bakker het vergeleken met de andere 23 uitvoerende bestuurders bij het IMF veruit het drukst gehad afgelopen jaar. Hij moest telkens zijn collega's zien te overtuigen van de noodzaak van een steunprogramma voor zijn kiesgroepen. En in die landen moest hij overeenstemming zien te bereiken over de condities van de leningen. Bakker pendelde daarom voortdurend heen en weer tussen steden als Kiev, Boekarest, Tbilisi en Washington DC. En omdat programma's elke drie maanden worden geëvalueerd is het gereis voor Bakker nog niet voorbij.

Het beroep van de voormalige Oostbloklanden op de faciliteiten van het IMF volgt op jaren van onstuimige groei. In 2007 werd er in de regio nog een plus van gemiddeld 7,6% genoteerd en in de afgelopen zes jaar was ze lijstaanvoerder in de jaarlijkse rangschikking 'Where to do business' van de Wereldbank.

Maar het groeimodel bleek een zeer wankel basis te hebben. Het leunde vooral op buitenlands kapitaal. De landen hadden enorme tekorten op hun lopende rekening en dat werd gefinancierd met grote hoeveelheden geld uit het buitenland. Overheden, bedrijven en ook huishoudens raakten volkomen afhankelijk van een instroom van kapitaal en toen die stakte door de kredietcrisis, zakten de landen door hun hoeven. Niet in de laatste plaats omdat ook een andere bron van kapitaal opdroogde, namelijk geld dat gastarbeiders naar huis sturen.

'De middenklasse groeide er met miljoenen per jaar', stelde Indermit Gill, hoofdeconoom voor Oost-Europa en Centraal Azië voor de Wereldbank in een presentatie over de regio. 'Maar die trend is helemaal omgedraaid. We zijn op een keerpunt beland in de welvaartsyclus.'

Voor dit jaar rekt de Wereldbank op een gemiddelde krimp van 5,6%. 'Het ergste is dat we nog niet eens dicht bij de situatie zijn dat de crisis voorbij is', stelde Gill. Hij is vooral bang voor de \$ 350 mrd aan buitenlandse schuld die volgend jaar geherfinancierd moet worden.

Bakker is minder somber, hoewel hij verwacht dat hij nog wel twee landen uit zijn kiesgroep aan een lening moet helpen. De fondsen van het IMF hebben volgens hem voor stabilisatie gezorgd. 'De programma's leggen een bodem in de markt; financiële partijen weten dat het IMF met veel geld aan de zijlijn klaarstaat om bij te springen.' Hoewel het nog altijd relatief duur is, komen de spreads omlaag, zo stelt Bakker.

Een belangrijk punt is daarbij de overeenstemming die het IMF heeft bereikt met de buitenlandse banken die in de regio actief zijn. 'Wij hebben tegen die banken gezegd: "Wij steken er geld in, maar dat betekent dat jullie ook over de brug moeten komen; jullie zullen je exposure moeten handhaven".' Dat zogeheten Vienna-initiatief heeft voorkomen dat de banken de uitgang opzochten. Nu kan de regio haar schulden herfinancieren.

Volgens de bewindvoerder is het belangrijk dat er lessen worden geleerd. Op de langere termijn komt dan de hoge potentie van de regio zeker tot uitdrukking.

De Nederlandse Bank heeft maandag toegezegd het IMF te voorzien van een lening euro 5,3 mrd als onderdeel van een internationaal initiatief om de tegoeden van het IMF met \$500 mrd te verhogen.

Begin februari is het een halfjaar geleden dat er oorlog uitbrak in Georgië. Het land verloor twee van zijn regio's en de regering van president Saakasjvili kreeg een storm van kritiek te verwerken. Zijn Nederlandse vrouw, Sandra Roelofs, heeft een belangrijke voorbeeldfunctie in het land dat ondanks, of juist vanwege alle strubbelingen, steeds meer op het Westen wil lijken. Maar datzelfde Westen wil niet altijd meewerken, constateert een soms teleurgestelde Roelofs.

door onze redacteur Albert Heller

Presidentsvrouw Sandra Roelofs teleurgesteld over westerse zienswijze op Georgië-conflict

AMSTERDAM – U bent iemand met een voorbeeldfunctie in Georgië. Hoe gaat u daar mee om?

„Ik heb inderdaad een voorbeeldfunctie. Ik probeer ook voor iedereen de *first lady* te zijn. Ik kreeg eens een brief van iemand die lid was van de Verenigde Nationale Beweging, de partij van mijn man, en die verwachtte dat ik daarom zijn operatie zou betalen. Maar zo werkt het niet. Ik ben er voor iedereen. De mensen weten dat ik van het land hou en daarom snappen ze dat een conflict als dit ook voor mij moeilijk is om mee geconfronteerd te worden.”

U bent enorm populair, niet alleen als vrouw, maar ook als Westers rolmodel. Bent u het voorbeeld voor de 'verwestelijking' van Georgië?

„Ik symboliseer het natuurlijk wel. Omdat ik uit Europa kom, ben ik toch min of meer neutraal in dit land. Ik kom niet uit een bepaalde regio noch ben ik lid van een bepaalde belangrijke familie. Europeanen en zeker Nederlanders zoeken altijd naar compromissen. Nederlanders zijn mensen die kunnen luisteren, zij zoeken naar harmonie en dat draag ik ook hier uit.”

Bent u daarom voorzichtig in uw doen en laten? Omdat, als u een misstap maakt, dat uitgemeten wordt als de 'slechte kant' van het Westen?

„Niet echt. Ik ben ook al aardig 'vergeorgisch' in de 15 jaar dat ik hier woon. Misschien is het eerder andersom, dat ik in het Westen dingen over Nederland zeg die ze hier niet op prijs stellen.”

Er is veel te doen over de afgelopen oorlog. Nog altijd is er ruzie over hoe de oorlog begon. En er is veel kritiek op het politieke klimaat in Georgië. De staat van democratie wordt vaak betwist.

„Natuurlijk, er zijn problemen. Dat hoort erbij. Als de orde verstoord wordt, zoals in 2007, wordt er ingegrepen en dat was nieuw voor Georgië. Maar bij de presidents- en parlementsverkiezingen begin 2008 stond het volk toch weer achter Saakasjvili en het grootste deel van het land staat achter de richting die we inslaan. Mensen die vroeger veel privileges hebben genoten, vinden het nu moeilijk als hun dochter moet leren voor een examen, in plaats van dat ze een goed cijfer 'kopen', of kunnen niet wennen aan het feit dat hun zoon niet zomaar uit de gevangenis komt als hij gehandeld heeft in drugs. Die mensen moeten wennen aan de nieuwe situatie.”

„Ondanks de problemen die we nog tegenkomen, zijn we goed op weg, dat zag de bevolking in Abchazië en Tschinvali ook. Daarom denk ik dat het op den duur goed gekomen was. Niet door een militair conflict, waarschijnlijk ook niet eens door diplomatie, maar eerder omdat ze economisch geïnteresseerd raken. Dat ze zagen dat er kansen lagen in Georgië. Daarop waren we aan het wachten. Daarom hoopten we op een positief schouderklopje van de NAVO. En dat klopte misten we toen we in april 2008 niet de eerste stap konden zetten tot toetreding tot de NAVO, waarbij onder andere Frankrijk en Duitsland dwars lagen. Die beide landen hebben later ook gevoeld dat het conflict voor een deel aan hen te wijten was. Dat ze een Russische aanval hadden kunnen vermijden door Georgië het signaal te geven, of beter, de wereld het signaal te geven: Georgië en Oekraïne horen bij onze invloedssfeer. Omdat ze dat niet deden, dacht Rusland: ze zijn alleen, dus gaan wij het weer proberen.”

Er waren al veel incidenten die een oorlog voorspelden.

„De dreiging was natuurlijk voelbaar. Mijn man heeft aan heel veel jasjes getrokken, het jasje van Bush, het jasje van Sarkozy, het jasje van Merkel, (lachend) die heeft altijd een jasje aan.

Mijn man heeft zo vaak gezegd: 'er gaat iets gebeuren'. Rusland heeft enkele weken geleden ook toegegeven een offensief te hebben voorbereid. Dit hoorden we niet in de Nederlandse media. Die blijven maar met de beschuldigende vinger naar ons wijzen. En dat is jammer.”

Hoe beleeft u die negatieve houding ten opzichte van Georgië?

„De Nederlandse politici lieten wel hun empathie blijken, maar gaven toe: het is wel Rusland waar we het over hebben. Ze konden hun relaties niet op het spel zetten. Ik ben vooral teleurgesteld in de Nederlandse pers. In de negatieve lading van hun berichtgeving over Georgië. Het land heeft hierdoor veel imagoschade opgelopen.”

Is het moeilijk om dat constant weerleggen?

„Ja. Die vragen blijven maar komen. De beschuldigingen, de verwijtende vragen. En ik vind dat heel jammer. Die journalisten moeten beseffen dat ze met dergelijke berichtgeving een land kapot kunnen maken. Een onjuiste reportage van de NOS over een Georgische tankbestuurster deed vooral veel pijn. Daar werd een vrouw opgevoerd die al twee jaar uit het leger was. Het ministerie van Buitenlandse Zaken heeft een klacht neergelegd bij de NOS, maar diens ombudsman oordeelde dat de interviewster weinig te verwijten was. Dat vind ik echt ongelooflijk. Het was gewoon een leugen. En wij kunnen het bewijzen met de gegevens van het ministerie van Defensie. Als dan later in het filmpje gesuggereerd wordt dat mijn man de oorlog als een spelletje zag, waar de zogenaamde tankbestuurster haar leven voor gewaagd heeft, ja dan ben ik ronduit teleurgesteld.”

Bent u bezorgd om uw man?

„Natuurlijk. Toen de oorlog losbrak, was ik nog bij de Olympische Spelen in Peking. Natuurlijk was ik toen heel bezorgd, maar onder druk presteer je toch het beste en ik wist dat hij geen fouten ging maken. Daarin had ik wel vertrouwen.”

U kunt altijd achter hem staan, door alle kritiek heen?

„Uiteraard, en alles wat ik zeg, is ook niet gespeeld omdat hij mijn man is. Ik voel het zo.

Natuurlijk heeft mijn man wel fouten gemaakt, maar niet specifiek in de oorlog. Hij heeft gedaan wat hij kon. Het was echter geen eerlijke strijd, dus raakten de mensen in paniek. Maar mijn man heeft alles gedaan om het volk te kalmeren.”

Het gesprek wordt onderbroken door een telefoontje. Het is haar zoon die op de terugweg is naar Tbilisi om daar weer naar school te gaan. Ze spreken Nederlands.

„We zijn net terug uit Washington”, vertelt Roelofs. „We waren bij de rede van Obama. Het was erg koud, maar ook een prachtig moment.”

Zo'n moment heeft u ook gekend.

„Ik had inderdaad wel een soort déjà vu-gevoel. We hebben in Georgië iets dergelijks meemaakt na de Rozenrevolutie, al was dat natuurlijk wel op veel kleinere schaal. Het positieve gevoel dat nu in Amerika overheerst, houdt net als bij ons echter een keer-tje op. Straks zal duidelijk worden welke richting Obama precies op wil. En dat is heel belangrijk. Ook voor ons. Wij hopen op een positieve rol van Amerika voor Georgië. Amerika is voor ons heel belangrijk, naast de Europese Unie. Het is echter niet zo dat we alleen met opgeheven hand naar Brussel gaan. We hebben Europa ook veel te bieden. Onze economie, maar ook onze cultuur, onze kunsten, onze religie.”

Hoe belangrijk was die religie, dat christelijk geloof waar veel Georgiërs zich op beroepen, in de afgelopen tijd?

„De patriarch van de Georgisch-Orthodoxe kerk heeft een bijzondere rol gespeeld tijdens en na het conflict. Door te troosten en te bemoedigen en te zeggen dat deze oorlog een les voor ons is. Dat God er een bedoeling mee heeft gehad.”

Die boodschap, dat het een les is, dat er een bedoeling is. Dat lijkt moeilijk aan te nemen.

„Dat klopt, maar het geloof mag daarin wel een steun zijn. En ik hoop dat het recht mag zegevieren en dat we er sterker uitkomen.”

Heeft u hoop op een snelle oplossing?

„Snel? Dat weet ik niet. We hebben echt een haat-liefdeverhouding met de Russen. We hebben een gezamenlijke geschiedenis en dat schiept een band, maar de agressie van vorig jaar heeft wel wat losgemaakt. Zangers die ik ken, weigerden door Rusland uitgereikte prijzen nog langer te accepteren. Vrienden spraken na de oorlog expres geen Russische woorden meer uit, ook al waren die woorden altijd gemeengoed in de Georgische taal. Ook op scholen is er minder animo voor de Russische taal. Het is wel normaal als mensen vlak na een oorlog zo reageren, maar ik hoop dat het niet doorzet, omdat het spreken van Russisch hier belangrijk is. Dat maakt het makkelijker te communiceren met alle landen in de regio.”

Maar is er hoop?

„Ik weet het niet. We willen een oplossing, maar dan moet eerst het zespuntenplan worden voldaan. We moeten terug naar de situatie van voor 7 augustus. De Russen zijn nog aanwezig met tanks in ons land, in een stad die ze ingenomen hebben, Akhagori. Ze kunnen elk moment naar de hoofdstad optrekken. Er is daarom nog steeds angst onder de bevolking. Eerst moet die zwarte bladzijde uit de boeken worden gescheurd.”

Er is nog steeds angst, ook nu met de steun van de EU en de Verenigde Staten?

„Natuurlijk. Er zijn nog talloze tanks die elk moment onze hoofdstad binnen kunnen vallen. Europa zegt nu: laat het nu maar even op z'n beloop. Ga weer verder met de ontwikkeling van je land en laat die gebieden even met rust. Maar dat kan toch niet? Stel je voor dat de Belgen Brabant zouden innemen, zouden we dan met hen praten voordat ze ons dat land teruggaven? Met die dreiging kun je slecht leven.”

Georgische kunst en muziek

De first lady van Georgië bezocht vorige week Nederland onder andere om een tentoonstelling van 27 kunstenaars in het Cobra museum in Amstelveen te openen. Kunst is haar passie. Roelofs begeleidt jonge muzikanten en presenteert een programma op haar eigen radiostation voor klassieke muziek, Muza. Het is een passie waar ze de afgelopen tijd weinig aan toe kwam. „Door de bezetting was ik tot de winter vooral bezig met humanitaire hulp. Kunst kan afleiden van tragische gebeurtenissen, maar dat gaat niet altijd makkelijk, zo vertelt Roelofs. „Een dameskoor uit Gori dat nu in 2010 naar Nederland komt, zou al in oktober 2008 naar Nederland komen voor een optreden, maar dat konden ze toen niet opbrengen. Al die vrouwen hadden wel iets van de oorlog meegekregen, ofwel ze waren hun huis kwijt, of er waren familieleden overleden in de oorlog. Zelf had ik dat ook, ik kon me de eerste weken er niet toe zetten een radioprogramma te maken.”

Verslagen werkbezoeken

**Verslag werkbezoek Georgië
Minister van Buitenlandse Zaken
11 en 12 februari 2009**

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Aan de Voorzitter van de
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Binnenhof 4
Den Haag

Directie Zuidoost en Oost-Europa

Bezuidenhoutseweg 67
2594 AC Den Haag
Postbus 20061
Nederland
www.minbuza.nl

Contactpersoon

Emmy Scholten
T +31 (0)70 348 6098
F +31 (0)70 348 5329
emmy.scholten@minbuza.nl

Datum 4 mei 2009
Betreft Bezoek aan Georgië

Onze Referentie
DZO/OE-063/09

Naar aanleiding van uw verzoek tijdens het Algemeen Overleg inzake de 'Betrekkingen van de EU met de oostelijke buurlanden' op 2 april jl., en met het oog op het bezoek van uw vaste commissie voor Buitenlandse Zaken aan Georgië van 6 tot en met 9 mei aanstaande, bied ik u hierbij graag het verslag aan van mijn bezoek aan Georgië, op 11 en 12 februari 2009.

Tijdens het bezoek sprak ik o.m. met mijn Georgische ambtgenoot Vashadze, Minister-President Gilauri en parlamentsvoorzitter Bakradze. Tevens vond een informeel diner plaats, bijgewoond door president Saakashvili. Rondetafel-gesprekken werden gehouden met buitenparlementaire oppositieleiders (waaronder Burjanadze en Alasania), plaatsvervangend Ombudsman Chkheidze en diverse non-gouvernementele organisaties. Ik bracht ook een veldbezoek aan het vluchtelingen-opvangcentrum Tserovani en aan de EU-waarnemersmissie (EUMM) in Gori, waar ik tevens met het Nederlandse contingent sprak en waar ik werd gebriefd door generaal Janvier, de *deputy chief of mission* van de EUMM, over het werk dat door de EUMM wordt verricht. Uit deze briefing, en uit andere contacten met de EUMM, kwam duidelijk naar voren dat deze missie nuttig werk verricht bij de stabilisering van de situatie.

In mijn gesprekken met de Georgische autoriteiten benadrukte ik ten volle de Nederlandse steun voor de soevereiniteit en territoriale integriteit van Georgië. Tevens bedankte ik hen voor de medewerking die zij verleenden aan EUMM. Ik heb het belang onderstreept dat Nederland hecht aan toegang voor de missie tot Zuid-Ossetië en Abchazië en ik heb mijn zorgen over de militaire opbouw in de regio, aan beide zijden van de administratieve lijn, uitgedrukt. Door mij is tevens gewezen op de noodzaak voor alle partijen om op constructieve wijze deel te nemen aan de Genève-besprekingen, en op het belang van zodanige tenuitvoerlegging van de Georgische 'Law on occupied territories', dat deze het Genèveproces en de activiteiten van de internationale gemeenschap en NGO's niet frustreert. Ik heb het rapport van Human Rights Watch over de augustus-oorlog, dat verwijst naar mensenrechtenschendingen van zowel Russische als Georgische zijde, aangehaald. Voorts drong ik aan op Georgisch toetreden tot de Conventie inzake Clustermunitie.

De Georgische autoriteiten gaven aan grote waarde te hechten aan de aanwezigheid van EUMM. De Georgische autoriteiten gaven aan dat de missie een positief effect heeft gehad op de bestendiging van het staakt-het-vuren. In het verlengde daarvan werd aangegeven dat het aflopen van het mandaat eind september, zeker wanneer het mandaat van de OVSE en VN-waarnemersmissies onder Russische druk niet verlengd zou worden, problematisch zou zijn. De autoriteiten uitten hun zorg over de voortgang van de Genève-besprekingen, waarvan de frequentie door Moskou opzettelijk zou worden vertraagd. Bovendien werd er gewezen op mensenrechtenschendingen en Russische militaire opbouw in de conflictgebieden. Georgië uitte de zorg dat het in Russische ogen nooit als onafhankelijk gezien zou worden, hetgeen zou leiden tot voortdurende Russische acties om het land te verdelen. De Georgische autoriteiten gaven aan bereid te zullen zijn geduld uit te oefenen om zo te helpen een einde te maken aan de Russische bezetting er was tevens bereidheid provocaties uit de weg te gaan en incidenten te helpen voorkomen.

Ik bracht eveneens een bezoek aan het plein in Gori, waar op 12 augustus 2008 cameraman Stan Storimans om het leven kwam. Ik deelde de president en mijn ambtgenoot mede dat Rusland tot op heden nog geen officiële reactie uit heeft doen gaan op de Nederlandse rapportage, die de Kamer is toegegaan en die uitwees dat de heer Storimans door een ballistische raket met clustermunie van de Russische strijdkrachten om het leven is gekomen. Terzijde diende dat bij voorkomende gelegenheid Russische gesprekspartners hieraan herinnerd blijven worden.

In gesprek met o.a. president Saakashvili en met oppositieleiders kwam de politieke polarisatie in het land naar voren, en het sterke verband dat wordt gelegd tussen politiek en persoon. De president verwees naar de lage populariteit die de oppositie zijns inziens genoot. Ik sprak Vashadze aan op de mediavrijheid in Georgië, waarop werd aangegeven open te staan voor een bezoek van buitenlandse mediadeskundigen om de situatie t.a.v. (elektronische) media nader te beoordelen. Dit voorstel heb ik vervolgens met mijn EU-collega's gedeeld.

Ik heb Georgische gesprekspartners opgeroepen zich te richten op de lange termijn, waarbij economische hervorming en democratisering, inclusief versterking van de rechtsstaat, mediavrijheid, maatschappelijke transformatie en een nieuwe Kieswet zijn benadrukt. De kans op herintegratie van de afvallige provincies zou juist door dergelijke positieve ontwikkelingen in de toekomst kunnen worden bevorderd. Nederland was, als forse en betrouwbare donor, toegewijd aan een dergelijke voortdurende modernisering van Georgië. Voorts werd gesproken over het Oostelijk Partnerschap, en heb ik de hoop uitgedrukt dat in dit EU-kader intensief kon worden samengewerkt, evenals in het kader van de NAVO via de NAVO-Georgië Commissie (NGC). Wat betreft visumfacilitatie, gaf ik aan een duidelijke koppeling met een terug- en overnameovereenkomst te zien. In verband met geboden internationale steun en ontwikkelingssamenwerking, heb ik het belang van transparantie en solide *public finance management* benadrukt.

Van Georgische zijde werd o.m. het belang van een vrijhandelsovereenkomst onderstreept, het laatste tevens in het licht van de mondiale economische crisis. Inzake energie achtte de Minister-President de Nabucco-pijpleiding van groot belang voor zowel de regio, als voor Europa.

In overleg met NGO's, veelal gesteund via het Nederlandse MATRA (Maatschappelijke Transformatie)-programma, toonden deze zich soms kritisch ten aanzien van de Georgische beleidspraktijk. Zij brachten o.m. klachten naar voren op het terrein van mediavrijheid en gevallen van intimidatie van deelnemers aan door hen georganiseerde opleidingscursussen. Ook wezen zij op de behoefte aan verbetering van de situatie in gevangenissen en uitten zij zorg over gevallen van corruptie.

Directie Zuidoost en Oost-Europa

Onze Referentie
DZO/OE-063/09

De Minister van Buitenlandse Zaken,

Drs. M.J.M. Verhagen

Concept-verslag werkbezoek Georgië
Delegatie vaste commissie voor Buitenlandse Zaken
6 t/m 9 mei 2009

Werkbezoek van een delegatie uit de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken aan Georgië (6 t/m 9 mei 2009)

VERSLAG VAN EEN WERKBEZOEK

Vastgesteld .. augustus 2009

Een delegatie uit de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken heeft van woensdag 6 tot en met vrijdag 8 mei 2009 een werkbezoek gebracht aan Georgië. De delegatie bestond uit de leden Ormel (CDA, voorzitter), Schermers (CDA), Van Dam (PvdA), Van Bommel (SP), Bokestijn (VVD), De Roon (PVV). De delegatie werd begeleid door de adjunct-griffier van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken, Van Toor.

Aanleiding voor het werkbezoek was een uitnodiging door de voorzitter van de commissie Buitenlandse Zaken van het Georgische parlement. Doel van het werkbezoek was het verkrijgen van nader inzicht in de binnenlandse politieke situatie in Georgië en in de opstelling van de Georgische regering ten aanzien van het conflict met Rusland over de status van de regio's Abchazië en Zuid-Ossetië. Daarnaast wilde de delegatie zich op de hoogte stellen van de werkzaamheden van de waarnemers van de Monitoring Mission van de Europese Unie (EUMM), waaronder ook een aantal Nederlanders.

In onderstaand verslag worden de hoofdlijnen van de gevoerde gesprekken weergegeven. Hierbij ligt de nadruk op de inbreng van de gesprekspartners en de antwoorden die zij hebben gegeven op vragen van leden van de delegatie. Het volledige programma van het werkbezoek is als bijlage bij dit verslag opgenomen.

De delegatie dankt de leden en medewerkers van het parlement van Georgië die dit werkbezoek mogelijk hebben gemaakt. Daarnaast gaat de dank van de delegatie uit naar de Nederlandse ambassadeur in Tbilisi, Onno Elderenbosch, en de medewerkers van de ambassade voor hun inzet bij de voorbereiding van het programma en de begeleiding tijdens het werkbezoek. Ook wil de delegatie haar waardering uitspreken voor de betrokkenheid van de Georgische ambassadeur in Den Haag, Maia Panjikidze, bij dit werkbezoek.

De voorzitter van de delegatie,
Ormel

De griffier van de delegatie,
Van Toor

VOORAF

Rozen Revolutie

Met de geweldloze 'Rozen Revolutie' van november 2003 kwam na ruim tien jaar een einde aan het autoritaire en corrupte bewind van president Eduard Shevardnadze. In januari 2004 werd oppositieleider Mikheil Saakashvili met 96 % van de stemmen tot president gekozen. Een andere leider van de oppositie, Nino Burjanadze, werd Voorzitter van het Parlement. Bij de parlementsverkiezingen verkreeg de door Saakashvili opgerichte politieke partij, United National Movement (UNM), de overgrote meerderheid. In november 2007 ontstond een politieke crisis nadat demonstraties van de oppositie met geweld door de politie waren neergeslagen. De regering kondigde de noodtoestand af en schreef vervroegde presidentsverkiezingen uit voor 5 januari 2008. Hoewel in Tbilisi en andere steden de meeste kiezers op de kandidaat van de oppositie, Levan Gachechiladze, stemden, won Saakashvili de verkiezingen met 53 % van de stemmen. Op 20 januari 2008 trad hij aan voor een nieuwe ambtstermijn van vijf jaar.

Parlementsverkiezingen

Op 21 mei 2008 vonden de verkiezingen voor het parlement plaats. Op basis van de grondwetswijziging van 2004 was het aantal parlementszetels teruggebracht van 235 naar 150: 75 leden worden direct gekozen op nationale partijlijsten (met een kiesdrempel van 5 %); 75 leden worden via een districtenstelsel gekozen (één zetel per district). De Voorzitter van het parlement, Nino Burjanadze, trok zich terug als lijsttrekker voor de UNM na onenigheid met president Saakashvili over de keuze van kandidaten. Voormalig minister van Buitenlandse Zaken, David Bakradze, werd de nieuwe lijsttrekker. De partij van president Saakashvili (United National Movement) won 119 van de 150 zetels. De OVSE verklaarde dat de verkiezingen waren verlopen volgens de standaarden van de OVSE en de Raad van Europa, maar erkende dat sprake was geweest van een aantal onregelmatigheden. De meeste oppositiepartijen besloten tot een boycot van het parlement, met uitzondering van de nieuwe Christen Democratische Partij onder leiding van Giorgi Targamadze en enkele kleinere oppositiepartijen.

Abchazië en Zuid-Ossetië

In 1991 raakte Georgië verwikkeld in een gewapende strijd met separatisten in de regio Zuid-Ossetië. In juni 1992 werd een staakt-het-vuren getekend. Een Russisch-Georgisch-Zuid-Ossetische vredesmacht (JPKF) droeg sindsdien zorg voor de handhaving van de rust. Vanaf augustus 1992 ontstond een gewapend conflict met separatisten in de regio Abchazië. In september 1993 werden de Georgische troepen verslagen en uit Abchazië verdreven. Zo'n 250.000 Georgiërs hadden het gebied op dat moment inmiddels verlaten; 80.000 Abchaziërs bleven achter. De *United Nations Mission in Georgia* (UNOMIG), bestaande uit 130 militaire waarnemers, zag sinds 1993 in samenwerking met GOS-vredestroepen toe op een staakt-het-vuren. Op 15 juni 2009 blokkeerde Rusland met een veto in de Veiligheidsraad verlenging van het mandaat van de VN-missie. In december 2008 kon door de opstelling van Rusland geen overeenstemming worden bereikt over verlenging van het mandaat voor de OVSE missie in Georgië, waardoor ook deze missie in juni 2009 werd beëindigd.

Augustus oorlog

Op 7 augustus 2008 voerde Georgië een aanval uit op Zuid-Ossetië, waarop Rusland reageerde met grootschalige militaire acties in Zuid-Ossetië en Abchazië, alsmede op delen van het grondgebied van Georgië buiten die twee regio's. Op 12 augustus 2008 ondertekenden alle partijen een zespuntenplan, dat o.a. voorziet in een staakt-het-vuren, de vrije doorgang van humanitaire hulp, terugtrekking van troepen naar de status-quo (van 6 augustus) en de start van internationale besprekingen over de veiligheid en stabiliteit van Zuid-Ossetië en Abchazië. De Russische regering erkende op 26 augustus 2008 de onafhankelijkheid van Abchazië en Zuid-Ossetië. Op 15 september 2008 besloot de Raad van de Europese Unie tot de ontplooiing van een EVDB-waarnemingsmissie in Georgië, EUMM Georgië, om toe te zien op de uitvoering van het zespuntenplan. De EU waarnemers hebben tot op heden geen toegang gekregen tot Abchazië of Zuid-Ossetië. Internationale besprekingen in Genève om te komen tot een regeling voor het conflict verlopen moeizaam.

NAVO

Georgië ambieert het lidmaatschap van de NAVO. De NAVO Top in Boekarest in mei 2008 heeft het perspectief op toetreding voor Georgië op de lange termijn onderschreven. Georgië komt echter nog niet in aanmerking voor de MAP-status (Membership Action Plan), het voorportaal voor lidmaatschap van de NAVO. Tijdens het werkbezoek van de delegatie startte de NAVO in Georgië een drie weken durende militaire oefening in terrorismebestrijding, waaraan militairen uit NAVO-lidstaten en partnerschapslanden, waaronder Georgië, deelnamen.

DONDERDAG 7 MEI 2009

Rondrit door Tbilisi met onder andere bezoek aan blokkades van buitenparlementaire oppositie in centrum en bij parlamentsgebouw

Sinds april 2009 houden de oppositiepartijen die het parlement boycotten, protestacties in de hoofdstad Tbilisi waarbij het aftreden van president Saakashvili en vervroegde parlaments- en presidentsverkiezingen worden geëist. Onderdeel van de acties is de blokkade van het centrale plein (Vrijheidsplein) en daarop uitkomende hoofdstraten, waaronder de Rustaveli Avenue waaraan het parlamentsgebouw staat. Als gevolg van deze blokkade is het parlement gesloten en kunnen geen vergaderingen in dit gebouw plaatsvinden. Ook de gesprekken van de delegatie met vertegenwoordigers van het parlement vinden daarom noodgedwongen elders plaats.

Op het Vrijheidsplein, voor het parlement en enkele andere overheidsgebouwen en bij het gebouw van de staatsomroep zijn door de oppositie tenten in de vorm van 'gevangeniscellen' geplaatst. Deze van hout en plastic opgetrokken bouwsels moeten symbool staan voor het gebrek aan vrijheid in het land. De 'cellen' dienen tevens als onderkomen voor de demonstranten, waarvan een deel min of meer permanent deelneemt aan de blokkade. De delegatie is aan het begin van de avond ook aanwezig bij een van de demonstraties die bijna dagelijks plaatsvinden voor het parlamentsgebouw. Het aantal deelnemers is echter sinds begin april gestaag teruggelopen. Ongeveer 2.000 demonstranten luisteren in de regen naar toespraken van oppositieleiders.

Gesprek met de voorzitter, Akaki Minashvili, en leden van de commissie voor Buitenlandse Zaken van het parlement van Georgië

Naast de voorzitter zijn ook de leden Giorgi Kandelaki en Irakli Kavtaradze bij het gesprek aanwezig. Belangrijk onderwerp van gesprek is de muiterij die twee dagen eerder (5 mei) uitbrak op de legerbasis Mukhrovani in de buurt van Tbilisi. Na persoonlijk ingrijpen van president Saakashvili werd de orde hersteld en werden een aantal officieren gearresteerd. Aanvankelijk maakte de regering bekend dat de opstandige militairen van plan zouden zijn geweest met Russische steun een staatsgreep te plegen. Later werd deze beschuldiging afgezwakt. Volgens de oppositie was echter sprake van een publiciteitstunt van de president.

Voorzitter Minashvili zet uiteen dat er geen sprake was van muiterij van een complete legerbasis, maar van ongehoorzaamheid van enkele eenheden en officieren. De soldaten wisten amper wat er aan de hand was en volgden slechts bevelen op. Uiteindelijk was het probleem binnen drie uur opgelost. In totaal zijn 30 (voormalige) officieren gearresteerd, onder wie de commandant van het op de basis gelegerde tankbataljon, kolonel Gorgiashvili. De gearresteerde militairen stonden in contact met voormalige officieren die betrokken waren bij een mislukte coup poging in 2001 en banden hadden met Rusland. De gebeurtenissen moeten volgens hem gezien worden in het licht van de agressieve campagne van Rusland tegen de NAVO/Partnership for Peace oefeningen die momenteel plaatsvinden in Georgië. Russische autoriteiten hebben openlijk verklaard dat zij de oefeningen zouden ondermijnen. Hij wijst ook op het rapport van een parlementaire commissie die onderzoek heeft gedaan naar de augustus oorlog en onder andere kritiek uit op de kwaliteit van het officierscorps. De afgelopen jaren zijn verscheidene officieren ontslagen vanwege dubieuze connecties.

Volgens Minashvili was de muiterij een poging om Georgië in diskrediet te brengen. Er zijn geen aanwijzingen dat de opstandelingen banden hebben met de oppositie. Een geslaagde staatsgreep zou ook de oppositie hebben geschaad, omdat deze zou hebben geleid tot een beperking van de vrijheid van meningsuiting en mogelijk overheersing door een vreemde mogendheid.

Vervolgens gaat Minashvili in op vragen van de delegatie over de demonstraties van de oppositie en de blokkades in het centrum. Hij legt uit dat voor het organiseren van een demonstratie geen vergunning nodig is; de blokkade is dus legaal. Het parlement is gesloten om botsingen te vermijden tussen leden en medewerkers van het parlement en de betogers. De opstelling van sommige leiders van de oppositie heeft tot geweld geleid, onder andere tegen journalisten. Het agressieve deel van de oppositie wint aan gewicht. Hij schat het aantal deelnemers aan de betogingen op 1.500 tot 2.000.

Voorzitter Minashvili legt uit dat Georgië een traditie heeft van politiek bedrijven 'via de straat'. In het verleden zijn een aantal malen regimewisselingen tot stand gekomen na massale straatprotesten. Maar hij wijst op het gevaar dat dergelijke straatacties ook kunnen uitlopen op een burgeroorlog, zoals het geval was in 1991. Besluiten moeten daarom niet langer via de straat worden afgedwongen. Hij wijst in

dit verband op het nieuwe ultimatum dat de oppositie zou hebben gesteld met als dreigement dat snelwegen buiten de hoofdstad zouden worden geblokkeerd. Een dergelijke actie zou ernstige economische gevolgen hebben, ook voor de buurlanden.

De delegatie stelt ook vragen over de gewelddadige incidenten die de avond tevoren (6 mei) hebben plaatsgevonden bij het hoofdbureau van politie in Tbilisi. Enkele honderden aanhangers van de oppositie eisten daar de vrijlating van drie activisten die waren gearresteerd op beschuldiging van het aanvallen van een journalist van de publieke omroep. Bij gevechten met de politie vielen enkele gewonden. De ambassadeur van Tsjechië (Voorzitter van de EU) veroordeelde de aanval op het politiebureau als een criminele daad. Na bemiddeling van de Georgische Orthodoxe Kerk lieten de autoriteiten daarna de drie gevangen activisten vrij.

Volgens Minashvili blokkeerden demonstranten de ingang van de publieke omroep en werden de activisten gearresteerd nadat ze journalisten hadden aangevallen. Betogers trokken 's avonds naar het politiebureau en probeerden over het hek te klimmen waardoor de politie zich gedwongen zag rubberkogels af te schieten. Volgens hem is er niemand ernstig gewond geraakt en heeft de politie niemand gearresteerd.

Voorzitter Minashvili benadrukt dat de regering bereid is met de oppositie te praten over politieke hervormingen, waaronder versterking van de rol van het parlement en wijziging van de kieswet, en over financieel-economische kwesties. De oppositie wil echter alleen over het aftreden van de president praten en heeft geen plan voor de toekomst. De buitenparlementaire oppositie (waarvan 17 parlementariërs na de verkiezingen van 2008 uit het parlement zijn gestapt) is volgens Minashvili verdeeld in een radicale en een meer gematigde stroming (waartoe voormalig VN-ambassadeur Irakli Alasania behoort). De parlementaire oppositie telt 12 parlamentsleden. Minashvili verwijst naar opiniepeilingen die zouden aangeven dat de parlementaire oppositie twee keer zoveel steun heeft als de buitenparlementaire oppositie.

Tenslotte wijst Minashvili erop dat de regering na de verkiezingen van 2008 al een aantal politieke hervormingen heeft doorgevoerd. Zo zijn vertegenwoordigers van de oppositie vertegenwoordigd in de Hoge Raad voor Justitie en de nationale commissie voor communicatie en participeert de oppositie in de Group of Trust, een parlementaire groep die de activiteiten van het Ministerie van Defensie controleert, waaronder materieel aanbestedingen, en daarbij toegang heeft tot alle documenten. Het parlement telt drie onder-Voorzitters die lid zijn van een oppositiepartij. Ook heeft elke parlementaire commissie een vice-voorzitter afkomstig uit de oppositie.

Gesprek met de Voorzitter van het parlement van Georgië, David Bakradze

Naast de Voorzitter zijn bij het gesprek aanwezig: Gigi Tsereteli, onder-Voorzitter van het parlement namens de Nationale Beweging (regeringspartij); Levan Vepkhavadze, onder-Voorzitter van het parlement namens de Christen-Democratische Beweging (oppositiepartij); Petre Tsiskarishvili, fractieleider van de Nationale Beweging; David Darchiashvili, voorzitter van de commissie voor Europese Integratie.

Voorzitter Bakradze zet allereerst uiteen dat Georgië sinds de onafhankelijkheid in 1991 een turbulente politieke geschiedenis heeft gekend, waarbij drie presidenten onder druk van straatprotesten tot aftreden zijn gedwongen. Het politiek systeem is nog steeds instabiel en sterk gepolariseerd. Straatprotesten leiden tot radicalisering waarbij gematigde argumenten het onderspit delven. De regering staat nu voor de uitdaging om een einde te maken aan de demonstraties. De regering is bereid tot een dialoog, maar aftreden van de president kan geen punt van bespreking zijn: de president wordt gekozen in verkiezingen. De regering heeft voorgesteld om een speciale onafhankelijke commissie in te stellen die wijzigingen van de grondwet kan voorstellen gericht op het verschuiven van de machtsbalans tussen de staatsinstellingen (bijvoorbeeld meer macht voor het parlement ten koste van de macht van de president). Deze voorstellen kunnen vervolgens in het parlement worden behandeld en uiteindelijk in een referendum bekrachtigd. Ook is de regering bereid te spreken over electorale hervormingen; niet alleen over organisatorische verbeteringen, maar ook over wijzigingen van het kiesstelsel (bijvoorbeeld wijziging van het huidige systeem waarbij per kiesdistrict maar één parlamentszetel op het spel staat). Voorts heeft de regering rechtstreekse verkiezingen voor het burgemeesterschap voorgesteld. Op een aanbod van de regering om mee te praten over het economisch beleid is de oppositie niet ingegaan.

De Voorzitter verklaart dat hij zelf regelmatig spreekt met leiders van de buitenparlementaire oppositie, mede op basis van goede persoonlijke contacten. Hij spreekt de hoop uit dat enkelen van hen binnenkort samen met de parlementaire oppositie bereid zullen zijn tot een dialoog. De radicale oppositie wil sowieso niet onderhandelen met ministers of andere vertegenwoordigers van de regering. Daarom is hij als Voorzitter van het parlement meer betrokken bij pogingen om de dialoog op gang te brengen dan de regering. Hij geeft aan voortdurend overleg te voeren met de president over zijn activiteiten in dit verband. Bakradze verduidelijkt dat hij weliswaar Voorzitter is van het parlement, maar tevens als vooraanstaand lid van de regeringspartij niet als neutraal onderhandelaar kan opereren.

Desgevraagd bevestigt Bakradze dat er in ieder geval een einde moet komen aan de permanente blokkade door middel van de 'cellen'. Alleen als er echt veel mensen deelnemen aan een blokkade, kan deze worden toegestaan. Als de 'cellen' worden verwijderd zal duidelijk moeten zijn dat het om een legale actie gaat en dat het geen beperking inhoudt van de vrijheid van meningsuiting voor de oppositie. De buitenparlementaire oppositie stelt wel voortdurend ultimatus, maar heeft geen exitstrategie. Tenslotte gaat Bakradze in op de gewelddadige incidenten van de voorgaande avond. Hij bevestigt de lezing van zijn partijgenoot Minashvili en uit zijn tevredenheid over de veroordeling namens de EU-ambassadeurs van het door de activisten gebruikte geweld bij het politiebureau en tegen journalisten.

Gesprek met leiders van de parlementaire oppositie

Aan het gesprek nemen deel: Giorgi Targamadze, leider van de Christen-Democratische Beweging; Levan Vepkhavadze, onder-Voorzitter van het Parlement (Christen Democratische Beweging); Paata Davitaia, leider van de 'Ourselves' factie; Jondi Baghaturia, leider van 'Georgian Troupe'.

Oppositieleider Targamadze gaat allereerst in op de aan de protesten ten grondslag liggende ontevredenheid over de huidige regering. De laatste grondwetswijziging (2004) heeft geleid tot een onevenwichtige verhouding tussen de staatsinstellingen: het parlement heeft te weinig macht ten opzichte van de president. Daarbij komt dat de media te weinig ruimte krijgen om vrij te kunnen opereren. Weliswaar is afgesproken dat ook woordvoerders van de oppositie mogen aanschuiven bij de talkshows van de staatsomroep, maar hiermee komt de oppositie nog niet voldoende aan bod. Ook dient het professionele niveau van de journalisten te worden verbeterd. Voorstellen van de parlementaire oppositie om te komen tot een meer democratisch systeem worden door de president afgewezen. Targamadze tekent hierbij aan dat hij Georgië zeker niet wil vergelijken met Wit-Rusland. Wat betreft de relatie met Rusland wijst hij er op dat Rusland 20 % van het grondgebied van Georgië bezet houdt. Ook blijft Rusland doorgaan met het destabiliseren van Georgië. De Russische regering maakt volgens Targamadze misbruik van de huidige situatie en bespeelt de radicale oppositie.

Targamadze acht het weinig zinvol om aan te dringen op het aftreden van de president, zoals de buitenparlementaire oppositie doet. Nodig is een modernisering en evolutie van het politieke systeem. De oppositie heeft verschillende grondwettelijke wijzigingen voorgesteld die het parlement meer invloed moeten geven en tot decentralisatie van de macht moeten leiden op basis van het principe van subsidiariteit. Op basis van een nieuwe grondwet moet een nieuwe politiek systeem worden ingericht, dat vervolgens in een referendum ter goedkeuring aan de kiezers dient te worden voorgelegd.

Oppositieleider Davitaia vertelt dat hij contact heeft met de radicale oppositie. Deze wil eerst verkiezingen en daarna veranderingen. Hij benadrukt dat een dialoog tussen regering en oppositie des te meer noodzakelijk is vanwege de toegenomen dreiging vanuit Rusland. Volgens hem nemen de spanningen aan de administratieve grenzen met de afgescheiden regio's toe en is sprake van een toename van het aantal Russische militairen, die ook de beschikking hebben gekregen over zwaardere aanvalswapens. Dit zal onvermijdelijk leiden tot provocaties van Russische zijde, met een rol voor de Russische veiligheidsdienst FSB.

Oppositieleider Targamadze benadrukt dat niet alle problemen in Georgië aan één persoon (i.c. de president) moeten worden toegeschreven, zoals voorheen altijd het geval was. De huidige blokkades acht hij niet in overeenstemming met het nationale belang van Georgië. Deze acties vloeiden voort uit onvrede met de nederlaag die de oppositie heeft geleden bij de parlementsverkiezingen van 2008. De oppositie wijt deze nederlaag aan het kiesstelsel: van de 75 districtszetels werden er 73 gewonnen door de regeringspartij van president Saakashvili. De regeringspartij kon voor haar verkiezingscampagne ook gebruik maken van overheidsmiddelen. Daarnaast was sprake van een lage opkomst. De oppositie heeft twee maanden geleden voorgesteld om het aantal proportioneel te kiezen zetels in het parlement te verhogen van 75 naar 100 en het aantal in districten te kiezen zetels te verlagen van 75 naar 50. Voorts dient het gebruik van overheidsmiddelen voor verkiezingscampagnes aan banden te worden gelegd. Nu stelt de regering ditzelfde voor aan de radicale oppositie, maar die heeft dit voorstel van de hand gewezen.

Veel leiders van de buitenparlementaire oppositie hebben voorheen met de president samengewerkt en willen het politieke systeem niet echt veranderen.

Targamadze is van mening dat de Europese Unie bij de hervormingen in Georgië moet worden betrokken. Internationale organisaties kunnen een rol spelen bij het monitoren van de voortgang van het hervormingsproces. Hij wijst er verder op dat de radicale oppositie minder aanhang krijgt als de parlementaire oppositiepartijen sterker worden. Maar deze partijen beschikken over te weinig fondsen om zich ook buiten Tbilisi te organiseren. Tenslotte bekritiseert Targamadze het weinig democratische karakter van de Hoge Raad voor Justitie. Deze wordt volledig beheerst door de president en telt slechts één vertegenwoordiger van de oppositie. De oppositie heeft voorgesteld om de Raad in het openbaar te laten vergaderen en de leden door de rechterlijke macht te laten benoemen en niet door de uitvoerende macht.

Gesprek met minister van Defensie, David Sikharulidze

Gesprek met vice-minister van Buitenlandse Zaken, Giga Bokeria

VRIJDAG 8 MEI 2009

Gesprek met de gouverneur van Gori, Lado Vardzelashvili

Het kantoor van de gouverneur is gelegen aan het Stalin Plein (Gori is de geboortestad van Stalin). De delegatie brengt voorafgaand aan het gesprek met de gouverneur een kort bezoek aan dit plein, waar op 12 augustus 2008 de Nederlandse cameraman Stan Storimans om het leven kwam tijdens een raketaanval op Gori. Een in opdracht van de Nederlandse regering uitgevoerd onderzoek heeft uitgewezen dat Storimans was getroffen door clustermunitie afkomstig van een Russische raket.

Briefing door de commandant van het Field Office van de EU Monitoring Mission in Gori, lt.-kolonel Jean-Patrick Boudier

Lunchgesprek met Nederlandse EUMM waarnemers

Op 1 oktober 2008 is de EU Monitoring Mission van start gegaan (250 waarnemers, onder wie acht Nederlanders). Deze Missie heeft Field Offices in Mskheta, Gori, Khashuri en Zugdidi. Het Hoofdkantoor is in Tbilisi o.l.v. Head of Mission Hansjoerg Haber.

De EUMM ziet toe op de uitvoering van het 6-punten akkoord en voert waarnemingsmissies uit in de gebieden die grenzen aan Abchazie en Zuid-Ossetie. In januari is een Memorandum of Understanding getekend met het Georgisch MinDefensie waarbij de Georgiers zich verplichten tot informatieverschaffing van troepenbewegingen en het afzien van de stationering van zwaar materieel in de grensgebieden van de beide regio's.

Nederland levert 10 waarnemers, onder wie een coordinator mensenrechten op het Hoofdkantoor van de EUMM in Tbilisi.

Bezoek aan opvangkamp voor ontheemden Tserovani

Gesprek met vertegenwoordigers van NGO's

Gesprek met leiders van de buitenparlementaire oppositie

Irakli Alasania (voormalig ambassadeur bij de VN) heeft zich daarbij gepresenteerd als leider van de "Alliance for Georgia" die gesteund wordt door de Republican Party (Usupashvili), New Rights (Gamkrelidze) ; Daarnaast is er de "Alliance for Freedom"(Gamsakhurdia, Miasashvili), de "9 April Group" (Kukava/Conservative Party, Nino Burjanadze/Democratic Movement, Salome Zurabishvili/ Georgia's Way, Eka Beselia/ United Georgia, Koba Davitashvili/ People's Party, Levan gachechiladze/voormalig presidentskandidaat. Tenslotte is er de Labour Party/ Shalva Natalashvili, die zich solitisch opstellen en geen aansluiting zoeken bij andere partijen;

Oud Parlements voorzitter Nino Burjanadze heeft kort voor de parlementsverkiezingen van mei 2008 de United National Movement verlaten en in oktober 2008 een oppositiepartij opgericht Democratic Party – United Georgia. Gaandeweg is Burjanadze zich radicaler ten aanzien van Saakashvili gaan opstellen.

PROGRAMMA WERKBEZOEK

Woensdag 6 mei 2009

- Vliegreis van Amsterdam naar Tbilisi
- Diner op uitnodiging van Nederlandse ambassadeur

Donderdag 7 mei 2009

- Rondrit door Tbilisi met onder andere bezoek aan blokkades van buitenparlementaire oppositie in centrum en bij parlamentsgebouw
- Gesprek met de voorzitter, Akaki Minashvili, en leden van de commissie voor Buitenlandse Zaken van het parlement van Georgië
- Gesprek met de Voorzitter van het parlement van Georgië, David Bakradze
- Gesprek met leiders van de parlementaire oppositie
- Lunch op uitnodiging van de voorzitter van de commissie voor Europese Integratie van het parlement van Georgië, David Darchiashvili
- Gesprek met minister van Defensie, David Sikharulidze
- Gesprek met vice-minister van Buitenlandse Zaken, Giga Bokeria
- Aanschouwen van demonstratie bij parlamentsgebouw
- Diner op uitnodiging van de first lady van Georgië, H.E. Sandra Roelofs

Vrijdag 8 mei 2009

- Bezoek aan de stad Gori
- Gesprek met de gouverneur van Gori, Lado Vardzelashvili
- Briefing door de commandant van het Field Office van de EU Monitoring Mission in Gori, lt.-kolonel Jean-Patrick Boudier
- Lunchgesprek met Nederlandse EUMM waarnemers
- Kort bezoek aan Stalin Museum in Gori
- Bezoek aan opvangkamp voor ontheemden Tserovani

- Terugkeer naar Tbilisi
- Gesprek met vertegenwoordigers van NGO's
- Gesprek met leiders van de buitenparlementaire oppositie
- Afscheidsdiner op uitnodiging van de voorzitter van de commissie Buitenlandse Zaken van het parlement van Georgië, Akaki Minashvili

Zaterdag 9 mei 2009

- Vliegreis van Tbilisi naar Amsterdam

**Verslag EWPPP workshop in Georgië
10 t/m 12 maart 2006**

Verslag van EWPPP-workshop in Georgië (10-12 maart 2006)

Inleiding

In het weekend van 10 tot en met 12 maart vond in Georgië een workshop plaats, georganiseerd door het East West Parliamentary Project (EWPPP). Op uitnodiging en kosten van het EWPPP heeft een delegatie, bestaande uit leden en medewerkers van de Eerste en Tweede Kamer, deelgenomen aan deze workshop. Bijgaand een kort verslag.

EWPPP project Georgië

Het EWPPP is een onafhankelijke Nederlandse stichting die zich richt op versterking en ondersteuning van het parlementaire proces in jonge Oosteuropese en Euraziatische democratieën. Voor Georgië heeft het EWPPP een tweejarig programma ontwikkeld onder de naam "*Economic Good Governance and Parliamentary Oversight*". De eerste activiteit in het kader van dit programma was de workshop "*The budgetary Process and Parliamentary Oversight in Georgia*" die op zaterdag 11 maart en zondag 12 maart 2006 plaatsvond in het wintersportdorp Gudauri in Georgië.

Samenstelling delegatie

De parlementaire delegatie bestond aan Nederlandse zijde uit:

- Eimert van Middelkoop (lid Eerste Kamer, Christen Unie)
- Pieter Omtzigt (lid Tweede Kamer, CDA)
- Henk Jan Ormel (lid Tweede Kamer, CDA)
- Harm Evert Waalkens (lid Tweede Kamer, PvdA)

en van de kant van de ambtelijke ondersteuning van de Tweede Kamer:

- Rolf Noordsij, adjunct-griffier van de commissie voor de Rijksuitgaven
- Harmanda Post, adjunct-griffier van de commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Verslag bezoek

Donderdag 9 maart

Om ongeveer 19.30 uur vertrok de delegatie gezamenlijk vanaf Schiphol. Bij de delegatie voegden zich mw. Jill Adler (directeur van het EWPPP), mw. Elena Subbotina (programma-manager EWPPP) en dhr. Paul Rundquist (professor aan de London School of Economics en de Martin Luther Universiteit te Halle/Wittenberg). Op vrijdagochtend 10 maart om ongeveer 3.00 uur (plaatselijke tijd) arriveerde de delegatie in de Georgische hoofdstad Tbilisi en werd verwelkomd door de Nederlandse ambassadeur in Georgië, de heer Onno Elderenbosch. Overnacht werd in het Marriott Hotel in Tbilisi.

Vrijdag 10 maart

De ochtend werd benut voor uitslapen en bezichtiging van de stad. Tijdens de lunch werd het programma voor de workshop uiteengezet en toegelicht door Jim Hart. De heer Hart is oud-parlementariër uit Canada en werkt nu in Georgië voor het National Democratic Institute (NDI) en adviseert het Georgisch parlement. 's Middags vertrok de delegatie per bus naar het in de Kaukasus gelegen wintersportdorpje Gudauri. De avond bood de gelegenheid om op informele wijze kennis te maken met de reeds aanwezige Georgische deelnemers aan de workshop.

Zaterdag 11 maart

Om 10.00 werd de workshop geopend door de voorzitter van het Georgische parlement. Daarna waren twee parallelle programma's georganiseerd: een sessie (van 10.30 tot 12.00 uur) voor parlementariërs en een sessie voor en door parlementaire staf. Een lange middagpauze was ingelast om deelnemers de gelegenheid te bieden het skigebied te bezoeken. Vrijwel alle Nederlandse deelnemers kozen ervoor per skilift de top van de berg op ruim 3000 meter te bezoeken en van het adembenemende uitzicht te genieten. Van 16.00- 17.30 uur en van 17.45 – 19.45 uur volgden de tweede en derde sessie van de programma's voor de parlementariërs, respectievelijk de parlementaire staf. De dag werd afgesloten met een gezamenlijk diner.

Zondag 12 maart

De zondagochtend was ingeruimd voor de vierde en vijfde sessie van de workshop. Deze laatste sessie was een gezamenlijk bijeenkomst van parlementariërs en staf. Aansluitend vond de afsluiting plaats, waarbij de workshop werd geëvalueerd en suggesties aan de orde kwamen voor de geplande vervolgbijeenkomst in Georgië en Nederland van dit EWPPP-programma. Deze workshop werd door alle deelnemers als nuttig en succesvol ervaren. De informele afsluiting van de tweedaagse workshop vormde een lunch samen met verschillende Georgische deelnemers in een Georgisch restaurant. Om ongeveer 16.00 uur vertrok de Nederlandse delegatie per bus terug richting Tbilisi. Daarbij werd een bezoek gebracht aan de oude hoofdstad (Mtskheta) en het oude gedeelte van Tbilisi. 's Avonds werd de delegatie ontvangen door de Nederlandse ambassadeur die op zijn residentie een diner aanbood en aansluitend een borrel. Om 2.30 uur volgde het vertrek naar het vliegveld. Op maandag 13 maart arriveerde de delegatie om ongeveer 7.00 uur (Nederlandse tijd) weer op Schiphol.

Inhoud workshop

In grote lijnen zag het (parallelle) programma van de workshop er als volgt uit.

Sessie	Tijdstip	Programma voor parlementariërs	Programma voor staf
Opening	ZA 10.00 – 10.30		
1	ZA 10.30 - 12.00	Budgettair proces	Tweede Kamer & begroting
2	ZA 16.00 - 17.30	Wetgeving en budget	Begrotingsproces
3	ZA 17.45 - 19.45	Instrumenten voor parlementaire controle	VBTB en verantwoording
4	ZO 10.00 -11.15	Rol van de Rekenkamer	Budgettair proces in USA
5	ZO 11.30 – 13.00	Georgische Rekenkamer	
Slotssessie	ZO 13.00 – 13.30		

Programma voor parlementariërs

Aan het programma voor de parlementariërs werd deelgenomen door 14 parlementsleden uit Georgië en de vier parlementsleden uit Nederland. Inbreng van de parlementariërs zelf en het uitwisselen van ervaringen en kennis stond centraal. Daarnaast werden ook door externe deskundigen inleidingen gegeven. Dit gebeurde door de eerdere genoemde Jim Hart en Paul Rundquist en door de heer Hennie Maters, die een adviesopdracht uitvoert voor het Georgische ministerie van Financiën.

Programma voor parlementaire staf

De opstellers van dit verslag zijn uitsluitend aanwezig geweest bij het programma voor de staf. Om die reden wordt aan dit onderdeel wat uitvoeriger aandacht besteed in dit verslag.

Aan dit programma namen 14 medewerkers van het Georgische parlement deel. Het merendeel van hen was werkzaam in de staf van -in onze termen- de commissies Financiën, EZ of Rijksuitgaven. Daarnaast waren er medewerkers van het “budget office”, een ambtelijke dienst die adviseert over begrotingsaangelegenheden (enigszins vergelijkbaar met het Amerikaanse Congressional Budget Office).

De sessie van zaterdag (nrs. 1, 2 en 3 in de tabel) zijn geheel verzorgd door ondergetekenden. Wij hadden daarvoor een vijftal powerpoint-presentaties in het Engels voorbereid, waarvan de hand-outs door het EWPPP ook in het Georgisch zijn vertaald. Alle sessies (zowel parlementair als staf) werden overigens voortdurend simultaan Engels-Georgisch vertolkt. De 1^e sessie stond in het teken van het instrumentarium en de werkwijze van de Tweede Kamer in het algemeen en ten aanzien van de begroting in het bijzonder. In de 2^e sessie lag de nadruk op de begrotingscyclus en het Nederlandse begrotingsbeleid. De avondsessie was gewijd aan verantwoording en controle en aan het gedachtegoed van VBTB. In alle gevallen kregen wij veel vragen van de deelnemers, variërend van onder meer de onafhankelijkheid van het CPB, de bekostiging van lagere overheden, geheime en onvoorziene uitgaven in de begroting, tot vragen over (parlementaire) sancties als de begroting wordt overschreden en hoe de begroting een rol speelt bij het wetgevingsproces. Het bleek, achteraf bezien, van groot belang dat we uitvoerige presentaties hadden voorbereid en over specifieke kennis en ervaring beschikten over wetgeving, het begrotingsproces en hoe begroting en jaarverslag van een ministerie opgebouwd zijn en behandeld worden. In die zin was de samenstelling van de ambtelijke component van de delegatie adequaat. Voor één persoon of voor iemand zonder genoemde kennis was dit ondoenlijk geweest.

De eerste sessie van zondag (nr. 4) bestond uit een uitvoerige inleiding over het Amerikaanse budgettaire systeem door professor Rundquist. Bij de beantwoording van vragen door de deelnemers werd door ons soms de vergelijking gemaakt met de Nederlandse situatie. De vijfde sessie was een gezamenlijke sessie voor staf en parlementariërs en bestond uit een presentatie van de heer Roman Bokaria (plaatsvervangend voorzitter van de Georgische Rekenkamer), gevolgd door een discussie over de rol van de Rekenkamer.

Conclusie

Het was naar het oordeel van alle betrokkenen (Georgische parlementariërs, Georgische staf, Nederlandse parlementariërs, Nederlandse staf, externe sprekers en de EWPPP-organisatie) een geslaagde tweedaagse workshop. Er is in relatief korte tijd veel kennis uitgewisseld, maar ook ervaringen zijn gedeeld en discussies zijn niet uit de weg gegaan. Daarnaast bood deze eerste workshop van het Georgisch EWPPP-programma voldoende aanknopingspunten voor de invulling en verdieping van de workshops die nog zullen volgen.

Den Haag, 14 maart 2006.

Harmanda Post
Rolf Noordsij

**Verslag tweede EWPPP workshop in Georgië
7 en 8 juli 2006**

Verslag van tweede EWPPP-workshop in Georgië (7 en 8 juli 2006)

Inleiding

Op vrijdag 7 juli en zaterdag 8 juli vond in Georgië een tweede workshop plaats, georganiseerd door het East West Parliamentary Practice Project (EWPPP). Op uitnodiging en kosten van het EWPPP heeft een delegatie, bestaande uit leden en medewerkers van de Eerste en Tweede Kamer, deelgenomen aan deze workshop. Bijgaand een kort verslag.

EWPPP project Georgië

Het EWPPP is een onafhankelijke Nederlandse stichting die zich richt op versterking en ondersteuning van het parlementaire proces in jonge Oosteuropese en Euraziatische democratieën. Voor Georgië heeft het EWPPP een tweejarig programma ontwikkeld onder de naam "*Economic Good Governance and Parliamentary Oversight*". Een belangrijk onderdeel van dit programma vormt een aantal workshops onder de titel "*The budgetary Process and Parliamentary Oversight in Georgia*" waarbij delegaties van het Nederlandse en Georgische parlement informatie en ervaringen uitwisselen, met name op budgettair terrein. De eerste workshop vond plaats op 11 en 12 maart 2006 in het Georgische wintersportdorp Gudauri. Deze tweede workshop vond plaats in de Georgische havenstad en badplaats Batumi. Een volgende workshop is begin 2007 voorzien in Nederland.

Samenstelling delegatie

De parlementaire delegatie bestond aan Nederlandse zijde uit:

- Eimert van Middelkoop (lid Eerste Kamer, Christen Unie)
- Pieter Omtzigt (lid Tweede Kamer, CDA)
- Harm-Evert Waalkens (lid Tweede Kamer, PvdA)

en van de kant van de ambtelijke ondersteuning van de Tweede Kamer:

- Harmanda Post, adjunct-griffier van de commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid
- Rolf Noordsij, adjunct-griffier van de commissie voor de Rijksuitgaven
- Jacob de Glee, werkzaam bij het ministerie van Financiën en thans gedetacheerd bij de Tweede Kamer als adjunct-griffier van de commissie voor de Rijksuitgaven

Verslag bezoek

Woensdag 5 juli

Om ongeveer 10.30 uur vertrok de delegatie gezamenlijk vanaf Schiphol. Bij de delegatie voegde zich mw. Elena Subbotina (programma-manager EWPPP). Op de luchthaven van de Georgische hoofdstad Tbilisi werden wij verwelkomd door de Nederlandse ambassadeur in Georgië, de heer Onno Elderenbosch, die ons 's avonds uitnodigde voor een diner op de residentie. Er was nog enige onzekerheid of de Tweede Kamerleden uit de delegatie nog zouden moeten terugkeren naar Nederland, nadat ons het bericht bereikte dat er die vrijdag een debat over de regeringsverklaring zou plaatsvinden. Na diverse telefonische overleggen met de partijtop kon dit opgelost worden door gebruik te maken van het principe van 'pairen'.

Donderdag 6 juli

In de ochtend arriveerde dhr. Paul Rundquist (professor aan de London School of Economics en de Martin Luther Universiteit te Halle/Wittenberg), die ook bij de vorige workshop aanwezig was. Vanuit Tbilisi werd vervolgens per minibus de reis gemaakt naar Batumi. Deze reis van circa 5 uur gaf een goede indruk van het land. Opvallend was het contrast tussen het vaak mooie groene landschap en de vaak troosteloze grijze dorpen met vergane fabriekcomplexen en woonkazernes uit de Sovjettijd. Ook het gedrag van de verkeersdeelnemers in Georgië, waaronder in dit verband ook geiten en koeien gerekend moeten worden, was een belevenis op zich. Aangekomen in Batumi hadden we een zeer voedzame lunch en werd de delegatie bijgepraat door Jim Hart, die de workshop mede organiseerde. De heer Hart is oud-parlementariër uit Canada en werkt nu in Georgië voor het National Democratic Institute (NDI) en adviseert het Georgisch parlement. Er werd stilgestaan bij de ondergeschikte rol van de oppositie in het Georgisch parlement en de boycot van de oppositie van parlementaire werkzaamheden. Dit uitte zich de dagen daarna helaas ook in de afwezigheid van parlementsleden van de oppositie bij de workshop.

Het einde van de middag werd benut om Batumi te bekijken; waarbij wij onder meer bij toeval getuige waren van de generale repetitie van een voorstelling van de jeugd van Batumi in het prachtige authentieke theater van Batumi. 's Avonds was er een gezamenlijk diner met de Georgische delegatie. Deze bestond naast leden en stafmedewerkers van het Georgische parlement ook uit twee vertegenwoordigers van de autonome regio Ajara (waarvan Batumi de hoofdstad is). Overigens was het aantal Georgische parlementariërs dat aan deze workshop deelnam -zeker ook in vergelijking met de workshop in maart- enigszins teleurstellend, temeer omdat de oppositie ontbrak.

Vrijdag 7 juli

Om 10.00 werd de workshop geopend door Eimert van Middelkoop, die tevens de ochtendsessie voorzat. Jim Hart vertelde, mede aan de hand van een beeldfragment uit het Canadees parlement, iets over de werkwijze aldaar. Vervolgens hield Harm-Evert Waalkens een inleiding over de Nederlandse wijze van begroten en verantwoording afleggen. Er ontstond daarna een boeiende discussie over het opstellen van beleidsdoelen, het meetbaar maken daarvan, maar vooral ook de wijze van prioriteren van doelstellingen en het maken van fundamentele keuzes voor de toekomst van een land.

De tweede sessie, onder voorzitterschap van Harmanda Post, werd begonnen met een Engelstalige voorlichtingsfilm over de Tweede Kamer. Vervolgens gaf Pieter Omtzigt een presentatie over het Centraal Planbureau en de functies die een dergelijk instituut kan vervullen voor kabinet en Kamer. Van Georgische kant kwamen vervolgens veel vragen los, onder meer over het verstrekken van leningen door de Staat, de rol van toezichhouders en definitiekwesties (i.c. het verschil tussen kleine, middelgrote en grote bedrijven).

De derde sessie die dag, voorgezeten door Harm-Evert Waalkens, stond in het teken van de mogelijkheden die het parlement heeft om aan onafhankelijke en toegespitste informatie te komen. Door Harmanda Post en Rolf Noordsij werd daarbij iets verteld over de rol die planbureaus, adviesraden en de Rekenkamer kunnen vervullen voor het parlement. Ook werd ingegaan op andere vormen van ondersteuning van de Kamer, door eigen personeel (commissiestaven, OVB) of eigen adviseurs (REA). Professor Rundquist hield vervolgens een inleiding over de wijze waarop het Congress in de VS wordt ondersteund. Met een staf van gemiddeld 100 mensen per commissie, bleek sprake van andere aantallen ondersteuners in de VS dan waarop Georgische, en zeker Nederlandse parlementariërs een beroep kunnen doen.

De eerste dag van de workshop werd 's avonds afgesloten met een informeel diner in een restaurant aan de haven.

Zaterdag 8 juli

De zaterdagochtend was ingeruimd voor de vierde en vijfde sessie van de workshop. Om 10.00 werd gestart door Jacob de Glee met een inleiding over de Government Financial Statistics (GFS) Manual, een soort van boekhoudkundig systeem voor het genereren van data over de begroting van de overheid. In Georgië is men bezig om dit systeem in te voeren, zo bleek uit een uitvoerige verhandeling van een functionaris van het Georgische ministerie van Financiën. Naar aanleiding van diens presentatie volgden verschillende vragen over bijvoorbeeld de toerekening van militaire uitgaven, de stand van zaken van de Georgische budgethervormingen en de verwerking van privatiseringsopbrengsten en de rol van het parlement daarbij.

De slotsessie begon iets later dan gepland omdat alle deelnemers eerst moesten uitchecken omdat de hotelkamers beschikbaar moesten zijn voor de zojuist gearriveerde deelnemers aan de verkiezing van Miss Georgië 2006. Het onderwerp van de laatste sessie was de rol van de Rekenkamer. Eimert van Middelkoop startte met een introductie over de rol en functie van de Algemene Rekenkamer in Nederland, waarna een presentatie volgde van het plaatsvervangend hoofd van de rekenkamer van Georgië. In de discussie die volgde stond vooral de betekenis die de rekenkamer voor het parlement kan hebben centraal.

Hierna volgde een gezamenlijke lunch in een visrestaurant aan de Zwarte Zee. Hoewel er die middag nog een groepsopdracht volgde onder leiding van Jim Hart voor de Georgische deelnemers, begon voor de Nederlandse delegatie de terugreis naar Tbilisi. Na aankomst in Tbilisi om circa 10 uur 's avonds resteerde een korte nachttrust omdat de terugvlucht om 5 uur 's ochtends was.

Den Haag, 10 juli 2006.

Harmanda Post, Jacob de Glee, Rolf Noordsij.

Landeninformatie Georgië

Country Report

Country Report

Georgia

March 2011

Economist Intelligence Unit
26 Red Lion Square
London WC1R 4HQ
United Kingdom

Economist Intelligence Unit

The Economist Intelligence Unit is a specialist publisher serving companies establishing and managing operations across national borders. For 60 years it has been a source of information on business developments, economic and political trends, government regulations and corporate practice worldwide.

The Economist Intelligence Unit delivers its information in four ways: through its digital portfolio, where the latest analysis is updated daily; through printed subscription products ranging from newsletters to annual reference works; through research reports; and by organising seminars and presentations. The firm is a member of The Economist Group.

London

Economist Intelligence Unit
26 Red Lion Square
London
WC1R 4HQ
United Kingdom
Tel: (44.20) 7576 8000
Fax: (44.20) 7576 8500
E-mail: london@eiu.com

New York

Economist Intelligence Unit
The Economist Group
750 Third Avenue
5th Floor
New York, NY 10017, US
Tel: (1.212) 554 0600
Fax: (1.212) 586 0248
E-mail: newyork@eiu.com

Hong Kong

Economist Intelligence Unit
60/F, Central Plaza
18 Harbour Road
Wanchai
Hong Kong
Tel: (852) 2585 3888
Fax: (852) 2802 7638
E-mail: hongkong@eiu.com

Geneva

Economist Intelligence Unit
Boulevard des Tranchées 16
1206 Geneva
Switzerland
Tel: (41) 22 566 2470
Fax: (41) 22 346 93 47
E-mail: geneva@eiu.com

This report can be accessed electronically as soon as it is published by visiting store.eiu.com or by contacting a local sales representative.

The whole report may be viewed in PDF format, or can be navigated section-by-section by using the HTML links. In addition, the full archive of previous reports can be accessed in HTML or PDF format, and our search engine can be used to find content of interest quickly. Our automatic alerting service will send a notification via e-mail when new reports become available.

Copyright

© 2011 The Economist Intelligence Unit Limited. All rights reserved. Neither this publication nor any part of it may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, by photocopy, recording or otherwise, without the prior permission of The Economist Intelligence Unit Limited.

All information in this report is verified to the best of the author's and the publisher's ability. However, the Economist Intelligence Unit does not accept responsibility for any loss arising from reliance on it.

ISSN 1478-0313

Symbols for tables

"0 or 0.0" means nil or negligible; "n/a" means not available; "--" means not applicable

Printed and distributed by IntypeLibra, Units 3/4, Elm Grove Industrial Estate, Wimbledon, SW19 4HE

Contents

Georgia

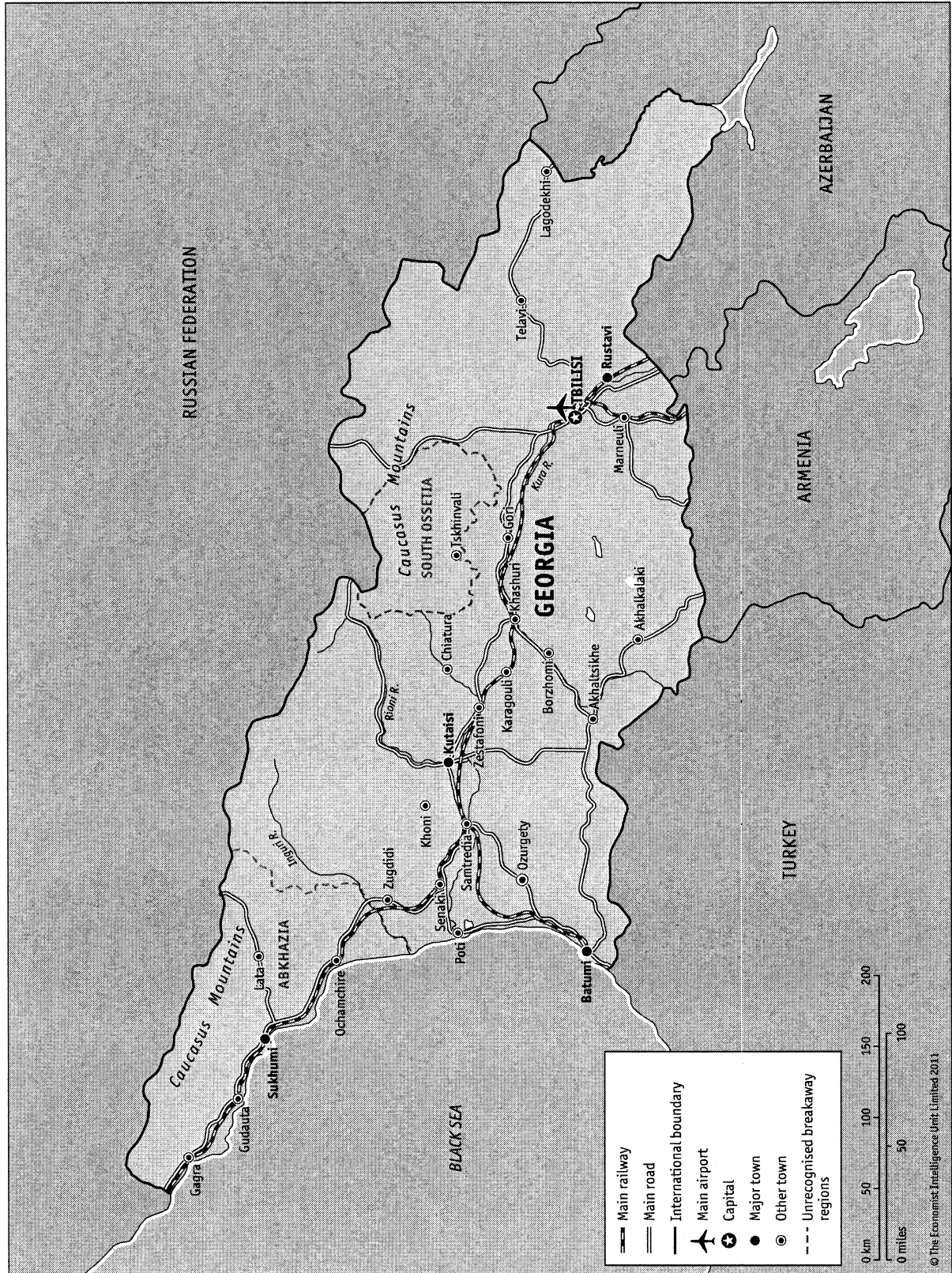
- 3 **Summary**
- 4 **Basic data**
- 5 **Political structure**
- 6 **Economic structure**
- 6 Annual indicators
- 7 Quarterly indicators
- 8 Comparative economic indicators
- 9 **Outlook for 2011-12**
- 9 Political outlook
- 11 Economic policy outlook
- 12 Economic forecast
- 14 **The political scene**
- 20 **Economic policy**
- 23 **The domestic economy**
- 26 **Foreign trade and payments**

List of tables

- 12 International assumptions summary
- 14 Forecast summary
- 20 State budget
- 23 Exchange rate
- 24 Gross domestic product by sector
- 24 Average nominal wages by gender
- 26 Deposits
- 27 Foreign trade
- 27 Exports by commodity
- 28 Main trading partners
- 29 Balance of payments

List of figures

- 14 Gross domestic product
- 14 Consumer price inflation
- 25 Consumer price indices

Georgia

March 2011

Summary

Outlook for 2011-12 The Economist Intelligence Unit expects Mikheil Saakashvili, who was re-elected president in January 2008, to remain in power in 2011-12. Mr Saakashvili's popularity waned following his failed attempt in August 2008 to regain the breakaway province of South Ossetia by force, which led to a brief but damaging conflict with Russia. However, divisions among the opposition will continue to limit its ability to mount a credible challenge to Mr Saakashvili. Real GDP is estimated to have expanded by 6.1% in 2010, following a contraction of 3.8% in 2009. Although growth is expected to slow to 4.3% in 2011 as external conditions weaken modestly, an improvement in 2012 will result in growth of 5.2% in that year. The current-account deficit will continue to narrow over the forecast period, to 8.3% of GDP in 2012.

The political scene Although the opposition remains discontented with Mr Saakashvili, the failure of the main opposition parties to form an umbrella group prevents them from posing a genuine threat to Mr Saakashvili's United National Movement (UNM). Support for protests organised by the radical opposition remains weak, indicating that the electorate are growing tired of the instability brought by street protests, and that a calmer political climate lies ahead. Tension between Georgia and its breakaway territories is still elevated, but has not worsened.

Economic policy In a state of the nation address in February Mr Saakashvili announced a wide range of measures that the government plans to implement to support the economy over the forecast period. These included extra funding to support agricultural production and the construction of a further 17 hydropower stations.

The domestic economy Real GDP expanded by 6.5% year on year in the first three quarters of 2010, compared with a contraction of 5.2% year on year in the year-earlier period. Manufacturing, trade and transport expanded the most rapidly in this period. Year-on-year growth began to slow in the third quarter as the impact of base-period effects subsided. We estimate that real GDP expanded by 6.1% in 2010.

Foreign trade and payments The current-account deficit narrowed to US\$833.5m in the first three quarters of 2010, from US\$916.3m in the year-earlier period. The expansion of the trade deficit in January-September 2010 compared with the year-earlier period was partly offset by a higher surplus on current transfers. We estimate a current-account deficit equivalent to 10.6% of GDP in 2010.

Editors: Alice Mummery (editor); Aidan Manktelow (consulting editor)
Editorial closing date: March 7th 2011
All queries: Tel: (44.20) 7576 8000 E-mail: london@eiu.com
Next report: To request the latest schedule, e-mail schedule@eiu.com

Basic data

Land area	69,700 sq km
Population	4.44m (January 1st 2010)
Main towns	Population in '000 (2010 National Statistics Office)
	Tbilisi (capital) 1,153
	Kutaisi 193
	Zugdidi 175
	Batumi 124
Climate	Western Georgia has a humid, subtropical climate. The climate in the east varies from subtropical to temperate. The average temperature ranges from 2°C in January to 24°C in August
Language	Georgian is the state language; Russian is spoken in the towns; Armenian, Azeri, Abkhaz and Ossetian are also spoken
Measures	Metric system
Currency	The lari was introduced on September 25th 1995, replacing the Georgian coupon
Time	Four hours ahead of GMT
Public holidays	January 1st (New Year); January 7th (Christmas); January 19th (Epiphany); Easter Monday (April 25th in 2011); May 26th (Independence Day of the 1918 Georgian Republic); August 28th (Assumption of the Virgin); October 14th (Svetitskhovloba); November 23rd (St George's Day)

Political structure

Official name	Georgia	
Form of state	Georgia was an independent republic between 1918 and 1921, but in 1922 it was incorporated into the Soviet Union, from which it declared its independence in April 1991. The Abkhaz and South Ossetian autonomous territories, created in 1922, have both declared their independence from Georgia. Russia recognised the independence of the two territories in August 2008. A new constitution was approved in Georgia in August 1995, which reinforced the presidential-democratic form of government, providing for a strong executive branch and a unicameral, 235-seat parliament. A constitutional court met for the first time in late 1996. The constitution does not address the status of Abkhazia or South Ossetia, but grants autonomous status to Adjara, another separatist region until its reintegration in May 2004	
National legislature	The Parliament of Georgia; from 2008, with 150 members: 75 elected by party list and 75 by single-member districts	
National elections	January 5th 2008 (presidential); May 21st 2008 (legislative); next elections 2012 (parliamentary) and 2013 (presidential)	
National government	The president appoints the cabinet, subject to individual approval by the legislature	
Head of state	President, currently Mikheil Saakashvili	
Main political parties	United National Movement (UNM); New Rights; Our Georgia-Free Democrats; the Republican Party; Georgia's Way; Labour Party; Conservative Party; Christian Democratic Movement; People's Party; Democratic Movement-United Georgia; Movement for Fair Georgia; National Forum; Freedom Party; Georgian Party	
Council of ministers	President	Mikheil Saakashvili
	Prime minister	Nika Gilauri
	First deputy prime minister & state minister for regional policies & infrastructure	Ramaz Nikolaishvili
	Deputy prime minister & state minister for Euro-Atlantic integration	Giorgi Baramidze
	Deputy prime minister & state minister for reintegration	Eka Tkeshelashvili
	Chair of parliament	David Bakradze
	Head of the presidential administration	Davit Tkeshelashvili
Key ministers	Agriculture & food	Bakur Kvezereli
	Culture	Nika Rurua
	Defence	Bacho Akhalaia
	Economic development	Vera Kobalia
	Education & science	Dimitri Shashkin
	Energy	Aleksander Khetaguri
	Environment	Goga Khachidze
	Finance	Kakha Baidurashvili
	Foreign affairs	Grigol Vashadze
	Internal affairs	Vano Merabishvili
	Justice	Zurab Adeishvili
	Labour, health & social welfare	Andria Urushadze
Central bank president	Giorgi Kadagidze	

Economic structure

Annual indicators

	2006 ^a	2007 ^a	2008 ^a	2009 ^a	2010 ^b
GDP at market prices (Lari bn)	13.8	17.0	19.1	17.9	20.8
GDP (US\$ bn)	7.7	10.2	12.8	10.7	11.7
Real GDP growth (%)	9.4	12.2	2.3	-3.8	6.1
Consumer price inflation (av; %)	9.2	9.2	10.0	1.7	7.1 ^a
Population (m)	4.4	4.4	4.4	4.4	4.4 ^a
Exports of goods fob (US\$ m)	1,666.6	2,088.2	2,427.9	1,893.5	2,383.8
Imports of goods fob (US\$ m)	-3,685.9	-4,984.1	-6,261.2	-4,292.6	-4,803.2
Current-account balance (US\$ m)	-1,255.7	-2,009.2	-2,912.4	-1,258.8	-1,241.1
Foreign-exchange reserves excl gold (US\$ m)	930.8	1,361.2	1,480.2	2,110.3	2,263.8 ^a
Exchange rate Lari:US\$ (av)	1.78	1.67	1.49	1.67	1.78 ^a

^a Actual. ^b Economist Intelligence Unit estimates.

Origins of gross domestic product 2009	% of total	Components of gross domestic product 2009	% of total
Agriculture	12.4	Private consumption	82.7
Industry	27.6	Public consumption	24.4
Services	60.0	Gross fixed investment	14.4
Total	100.0	Net exports of goods & services	-19.5
		Total incl others	100.0

Principal exports 2010	% of total	Principal imports 2010	% of total
Ferrous metals	16.7	Oil & gas	16.2
Automotives	14.4	Automotives	6.1
Copper & scrap black metals	11.4	Pharmaceuticals	3.7

Main destination of exports 2010	% of total	Main origin of imports 2010	% of total
Azerbaijan	15.4	Turkey	17.4
Turkey	13.6	Ukraine	11.0
US	11.4	Azerbaijan	9.1
Armenia	10.1	China	6.6

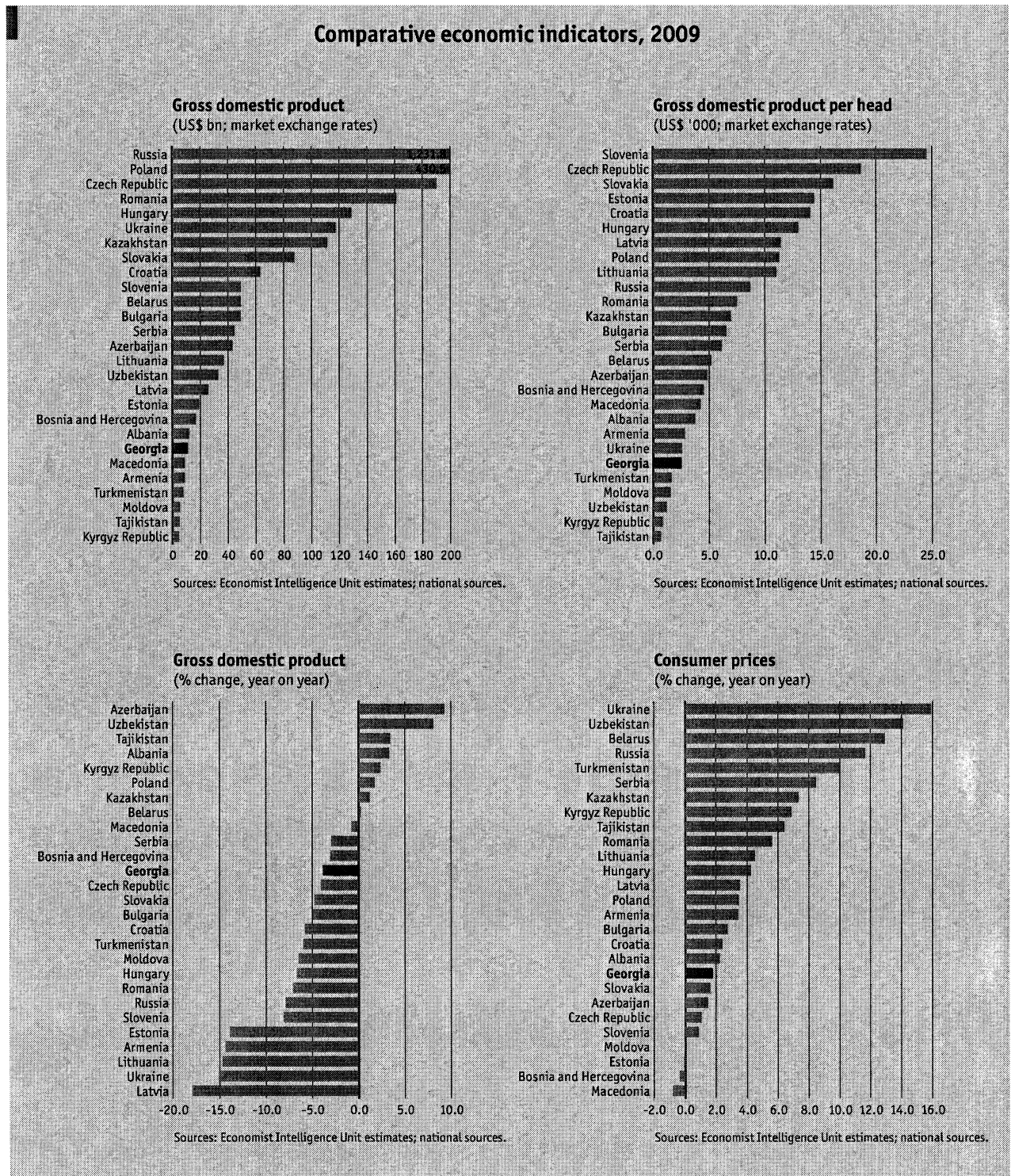
Quarterly indicators

	2009				2010			
	1 Qtr	2 Qtr	3 Qtr	4 Qtr	1 Qtr	2 Qtr	3 Qtr	4 Qtr
Central government finance (Lari m)								
Revenue & grants	1,191.9	1,027.7	1,213.0	1,484.4	1,216.2	1,301.1	1,389.2	1,515.0
Expenditure & net lending	1,119.0	1,308.4	1,347.1	1,592.7	1,221.5	1,444.5	1,299.5	1,501.0
Balance	72.9	-280.7	-134.1	-108.3	-5.3	-143.4	89.7	14.0
Output								
GDP at constant 1996 prices (% change, year on year)	-4.8	-9.0	-1.5	0.0	3.9	8.7	6.7	n/a
Employment, wages & prices								
Employed ('000) ^a	1,651.7	1,671.1	1,680.8	1,690.5	n/a	n/a	n/a	n/a
Average nominal wages (Lari per month)	531.3	560.1	568.7	629.8	564.7	598.9	609.5	n/a
Consumer prices (2005=100; av)	132.9	133.6	130.9	136.4	139.1	139.5	142.3	150.7
Consumer prices (% change, year on year)	2.7	2.2	-0.9	3.0	4.7	4.4	8.8	10.5
Producer prices (2005=100; av)	128.6	126.6	129.3	131.8	135.2	141.9	145.0	149.6
Producer prices (% change, year on year)	-3.7	-9.4	-7.2	-1.5	5.1	12.1	12.2	13.5
Financial indicators								
Exchange rate Lari:US\$ (av)	1.67	1.66	1.68	1.68	1.72	1.80	1.84	1.77
Exchange rate Lari:US\$ (end-period)	1.67	1.66	1.68	1.69	1.75	1.84	1.81	1.77
Deposit rate (av; %)	10.3	11.1	10.5	9.5	9.6	9.2	8.6	9.4
Deposit rate (foreign currency; av; %)	9.4	9.9	10.3	8.8	7.8	6.7	6.3	6.2
Lending rate (av; %)	26.2	26.5	25.6	23.8	25.4	23.6	24.6	23.2
Lending rate (foreign currency; av; %)	22.5	23.3	24.7	23.8	22.5	21.4	20.8	18.9
Treasury-bill rate (av; %)	n/a	n/a	6.0	6.0	5.7	8.3	12.7	11.6
Reserve money (end-period; Lari m)	1,450.4	1,660.4	1,823.1	1,875.0	1,780.0	1,814.7	1,954.7	2,081.1
M1 (end-period; Lari bn)	1.5	1.7	1.8	1.9	1.8	1.8	2.0	2.1
M1 (% change, year on year)	-16.2	-12.7	-0.8	14.2	22.7	9.3	7.2	11.0
M2 (end-period; Lari bn)	1.7	1.7	1.9	2.1	2.2	2.4	2.5	2.7
M2 (% change, year on year)	-27.5	-29.1	-15.2	14.9	34.7	36.7	27.7	28.0
Foreign trade (US\$ m)								
Exports fob	219	296	307	313	340	379	377	486
Imports cif	-964	-1,020	-1,130	-1,263	-1,020	-1,212	-1,282	-1,521
Trade balance	-745	-724	-823	-950	-680	-833	-905	-1,036
Balance of payments (US\$ m)								
Merchandise trade balance fob-fob	-604.6	-512.4	-572.6	-709.5	-509.8	-639.6	-657.6	n/a
Services balance	38.3	78.3	132.4	90.7	88.5	95.0	200.2	n/a
Income balance	-15.6	-37.3	-9.7	-55.1	-38.3	-9.0	-61.0	n/a
Net transfer payments	168.9	182.3	235.7	271.4	238.5	220.2	239.4	n/a
Current-account balance	-413.0	-289.1	-214.2	-402.5	-221.1	-333.4	-279.0	n/a
Reserves excl gold (end-period)	1,493	1,518	2,011	2,110	2,199	1,865	2,111	2,264

^a Economist Intelligence Unit calculations derived from data from the National Statistics Office.

Sources: National Statistics Office; IMF, *International Financial Statistics*, National Bank of Georgia; Ministry of Finance.

Comparative economic indicators, 2009

Outlook for 2011-12

Political outlook

Political stability

The president, Mikheil Saakashvili, will remain in power in 2011-12. Threats to his leadership have continued to ease after opposition protests, which began in April 2009 and were aimed at forcing the president's resignation, petered out in July of that year. Entrenched divisions among the various opposition groups resurfaced over tactics, and over whether to negotiate with the authorities, sapping momentum from the protests. Since then, the domestic political situation has gradually improved, and it has remained more stable than at any point since before the large anti-government demonstrations in 2007.

Mr Saakashvili and his party, the United National Movement (UNM), will benefit from the wide divisions in the opposition camp. Although protests organised by the opposition continue to be held in Georgia on a sporadic basis, they do not pose a threat to political stability at the moment, as the opposition remains weak and divided, and unable to present a credible alternative to the leadership of Mr Saakashvili and the UNM. The poor turnout for protests in recent months indicates that the electorate have tired of the disruptions brought by street protests, and want the political elite to focus on policymaking and implementation.

Mr Saakashvili will continue to attempt to co-opt the opposition by offering some a greater say in political decisions. Parts of the opposition, particularly the National Council bloc (comprising the Conservative Party, the People's Party and the Movement for Fair Georgia), will resist the president's overtures, and will sustain demands for his resignation. Our Georgia-Free Democrats—led by Irakli Alasania, a former envoy to the UN—will continue to pursue a more conciliatory approach, possibly working with the authorities on issues such as electoral and judicial reform. Although some high-profile figures formed a new party, the Georgian Party, in October 2010, the longevity of the group is questionable, as there is a considerable divergence of political views. Mr Saakashvili will seek to exploit the divisions among the opposition, hoping to weaken their campaign against the presidential administration.

South Ossetia and Abkhazia

Prospects for the reintegration into Georgia of the breakaway provinces of Abkhazia and South Ossetia, which were already remote before the conflict with Russia in 2008, have vanished. In August 2008, shortly after hostilities ended, Russia recognised the independence of Abkhazia and South Ossetia. Although so far Nicaragua, Venezuela and Nauru are the only other countries to have recognised the two provinces' independence, Russia's decision appears to be irrevocable. Russia will accelerate the process of integration of the provinces' military, economic and administrative structures, especially those of South Ossetia, with its own. Georgia is trying to counteract Russian influence in these areas, and has launched a state strategy aimed at providing social assistance and improving economic links between Georgia and the breakaway provinces. However, the government's poor relations with the *de facto* authorities in the territories will make implementing the plan difficult. The government will also

continue to lobby the international community to help to restore Georgian territorial integrity. Tensions between the breakaway provinces and Georgia will remain high through the forecast period.

Election watch

The next parliamentary election is scheduled for 2012, and the presidential election for the start of 2013. The constitution prevents Mr Saakashvili from standing for a third term in the election in 2013. Currently, the most likely candidate from the ruling UNM is Gigi Ugulava, the mayor of the capital, Tbilisi, who won the mayoral election in May 2010 with just over 55% of the vote. Although not our main scenario, there is a possibility that Mr Alasania, from the more moderate wing of the extra-parliamentary opposition, could win the presidential election. However, support for his party is weak outside urban areas. Mr Alasania was Mr Ugulava's nearest rival in the mayoral election, receiving 19.1% of the vote.

The UNM will remain the largest party in parliament following the parliamentary election in 2012. Changes to the constitution in October 2010 will significantly reduce the powers of the president. The opposition has speculated that the decision to increase the powers of parliament was designed to allow Mr Saakashvili to retain a controlling influence over the political scene by assuming the post of prime minister once his term as president comes to an end. The opposition's ability to increase its share of seats in parliament will depend on its capability to reduce divisions among the main groups within the opposition and to propose a political programme that appeals more broadly to the concerns of Georgian voters—an approach that it has struggled to pursue in the past. There is a risk of protests in the run-up to, and the aftermath of, both elections. However, as the political scene is more stable than at any point in recent years, the risk that either election is brought forward has lessened.

International relations

Relations with Russia plummeted to a post-Soviet low in August 2008 as the two countries fought a brief but intense conflict, and full diplomatic ties have been suspended ever since. Bilateral relations with Russia will continue to dominate the foreign policy agenda, and ties between the two will remain difficult as long as Mr Saakashvili is in power. The "reset" in Russia-US relations could have implications for Georgian-Russian relations. Georgia has indicated that it may not block Russia's accession to the World Trade Organisation (WTO), which is expected to occur within the forecast period, as long as Russia lifts its blockade on Georgian goods, and customs control is established at the internationally recognised border. Nonetheless, this will be difficult to achieve, as Russia does not acknowledge the border, recognising South Ossetia and Abkhazia as sovereign states.

The desire to join NATO, already high on Georgia's foreign policy agenda, has intensified following the conflict with Russia. However, divisions within NATO with regard to Georgian membership have hardened, and Georgia is unlikely to be granted a Membership Action Plan (MAP, the last formal step on the way to possible future membership) in 2011-12. Most west European countries are even more ambivalent about Georgia's NATO aspirations after the events of August 2008. These countries would block or postpone prospects for Georgian NATO membership, both to avoid alienating Russia, with whom they have

burgeoning commercial ties, and to avoid the risk of going to war for Georgia, particularly if this was the result of a renewed attempt to recover the breakaway provinces.

US-Georgian relations were cemented by the large amount of financial aid pledged by the US in the wake of the Russia-Georgia conflict. However, US officials have described Georgia's recourse to military action as unwise, and in time the US may come to view with favour the replacement of Mr Saakashvili with a less impetuous figure. The Georgian leadership will seek to further its long-term ambition of achieving closer relations with the EU. However, ongoing enlargement fatigue, and especially reservations about expanding into the post-Soviet space, means that the EU is unlikely to offer Georgia a clear prospect of eventual membership.

Economic policy outlook

Policy trends The war in August 2008 caused substantial damage to infrastructure, as well as an inflow of several thousand internally displaced persons (IDPs) from the conflict areas. Public funds, supplemented by a large amount of foreign aid, are being used to provide humanitarian assistance to IDPs, and to rebuild military and civilian infrastructure. As the effects of the global economic recession fade in 2011-12, economic policy will again focus on efforts to reform the legislative, financial, energy and healthcare sectors. However, these efforts will be tempered by the need to make the reforms more palatable to the population, in order to avoid a repeat of the domestic turmoil seen in late 2007. Slower budget revenue growth over the forecast period compared with 2004-08 is likely to weigh on the reform process, as will concern about the potential for political tensions, which could damage investor sentiment towards the country.

Fiscal policy The consolidated budget deficit, according to IMF methodology, is estimated to have narrowed to 6.3% of GDP in 2010 from 9.2% of GDP in 2009. A return to economic growth in 2010 supported an increase in tax revenue. The government kept expenditure on social benefits and education in 2010 close to 2009 levels, although cuts were made in other areas. Maintenance of spending on social welfare was important in 2010 to offset the negative effects of higher unemployment and increased poverty.

The government's 2011 state budget targets revenue of Lari5.95bn (US\$3.3bn) and expenditure of Lari5.73bn. The government plans to keep social spending in line with 2010 levels in order to provide support to the more vulnerable sections of the population as the effects of the global economic recession of 2009 continue to be felt. The government will increase spending on infrastructure in 2011, and further improvements in this area will continue to be supported by loans from multilateral organisations and foreign investment. We forecast that the consolidated budget deficit will narrow to 4.4% of GDP. It will shrink to 3.1% of GDP in 2012 as the government begins to tighten its fiscal policy further, and as an improvement in economic conditions provides support to revenue inflows.

Monetary policy The National Bank of Georgia (NBG, the central bank) lowered the refinancing rate from 12% in mid-2008 to 5% in November, and kept it at that level until June 2010 in a bid to stimulate the economy. Since then, the NBG has raised the refinancing rate by a cumulative 300 basis points, to 8% in February 2011. The central bank has said that its decision to raise the refinancing rate was motivated by concerns over a resurgence in inflationary pressures, which have been driven by an increase in global food prices. Faster than expected GDP growth in the first half of 2010 and a decision to support the lari have also been factors behind the rate increase.

As the stability of the economy improves, the NBG will continue to gradually tighten policy, and to resume working towards setting up an inflation-targeting regime. Issuance of certificates of deposit (CDs) and open-market operations should eventually facilitate this process. Nevertheless, the development of liquid domestic securities markets, which is essential for the smooth conduct of monetary policy, will take time, as investor risk appetite towards Georgian assets will remain weak in 2011 owing to post-conflict concerns, before gradually increasing through 2012. Tension will remain between the competing policy objectives of improving external competitiveness and achieving domestic price stability.

Economic forecast

International assumptions

International assumptions summary

(% unless otherwise indicated)

	2009 ^a	2010 ^b	2011 ^c	2012 ^c
GDP growth				
World	-0.8	4.8	4.1	4.1
Russia	-7.8	4.0	4.3	4.5
Turkey	-4.7	8.0	5.3	5.2
Exchange rates				
US\$ effective (2000=100)	97.0	93.9	93.0	94.7
¥:US\$	93.7	87.9	82.0	81.0
US\$:€	1.39	1.33	1.27	1.20
Financial indicators				
US\$ 3-month commercial paper rate	0.3	0.3	0.3	0.7
¥ 3-month money market rate	0.4	0.2	0.3	0.9
Commodity prices				
Oil (Brent; US\$/b)	61.9	79.6	90.0	82.3
Gold (US\$/troy oz)	973.0	1,224.7	1,331.3	1,232.5
Food, feedstuffs & beverages (% change in US\$ terms)	-20.4	11.7	27.0	-9.9
Industrial raw materials (% change in US\$ terms)	-25.6	44.9	22.3	-8.8

^a Actual. ^b Economist Intelligence Unit estimates. ^c Economist Intelligence Unit forecasts.

Economic growth

In the first three quarters of 2010 GDP expanded by a robust 6.5% year on year. The increase contrasts with the 3.8% full-year contraction in 2009 as economic activity was negatively affected by the global economic recession, reinforced by the effect on economic activity of the war with Russia in 2008. In the first three quarters of 2010 all the main sectors expanded year on year, except agriculture, which contracted by 0.7%. We have revised our 2010 real GDP estimate to 6.1%

from 5.3%, to take account of the robust performance in the third quarter. Nonetheless, we expect that real GDP growth will slow in the final quarter as the impact of base-period effects is reduced.

Real GDP growth will slow modestly in 2011, to 4.3%, as external demand dips. An improvement in external conditions in 2012 will result in an expansion in real GDP of 5.2% in that year. The rate of expansion in the forecast period will be slower than the average of 9.3% in 2004-07. Higher prices for base metals in 2011-12 than in 2009 will support export volumes and revenue. Annual average expansion of 4.4% of Russian real GDP in 2011-12, following a severe recession in 2009, will continue to have a positive impact on inflows of workers' remittances, supporting domestic demand. Private investment will increase more robustly in 2012 than in 2010-11, owing to the loosening of liquidity constraints, although private investment is not likely to return to the levels seen before 2008.

Inflation Annual average inflation rose to 7.1% in 2010 from 1.7% in 2009. The ongoing recovery in domestic demand growth, as well as an increase in global commodity prices, resulted in a return of inflationary pressures in 2010. Consumer prices rose sharply in the final months of 2010 owing to a sharp upward trend in food prices. Higher global prices for soft commodities (particularly cereals and sugar), along with the increase in global oil prices, have been the main factor behind recent consumer price increases in Georgia. The authorities target an annual inflation rate of 6% for 2011-12. However, we forecast an annual average inflation rate of 8.4% in 2011, owing to higher food and oil prices in the first half of 2011, as well as the ongoing recovery in domestic demand. Inflationary pressures will remain prevalent in 2012; however, lower commodity prices will reduce annual average inflation to a forecast 5%.

Exchange rates The authorities adopted a more flexible exchange rate policy in mid-2009, moving away from the daily fixing of exchange rates through the Tbilisi Interbank Currency Exchange and instead adopting weekly foreign-exchange auctions. Downward pressure on the lari picked up in the second quarter of 2010 and it depreciated to Lari1.89:US\$1 in mid-June 2010. A stronger US dollar, lower than expected foreign direct investment (FDI) inflows and signs of a widening trade deficit in the second quarter were the main pressures on the lari. In a bid to prevent a further fall of the lari against the US dollar, the NBG increased the volume and the frequency of auctions to support the currency, and raised the refinancing rate by 300 basis points in June 2010 until February 2011. As a result of the NBG's intervention, pressure on the lari has eased. We forecast that the lari will gradually appreciate over the forecast period to average Lari1.72:US\$1 in 2012.

External sector The current-account deficit is estimated to have widened to 10.6% of GDP in 2010 from 11.7% in 2009. As in 2010, over the forecast period the widening of the trade deficit will partly be offset by an increase in the current transfers and services surpluses. Barring another military conflict, services credits over the forecast period will benefit from an increase in hydrocarbons transiting

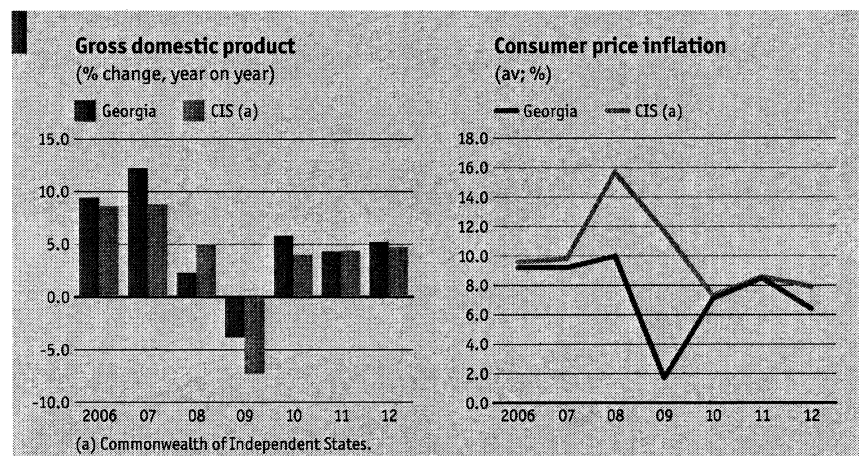
Georgia. The current-account deficit will therefore remain broadly stable in nominal US dollar terms, although as the economic outlook for the economy improves in 2012, this will result in a shrinking of the current-account deficit to 8.3% of GDP. In the first half of 2010 net FDI totalled US\$270.9m, substantially below the US\$1.1bn recorded in the first half of 2008. The outlook for net FDI will remain weak in 2011 as investors remain risk averse. However, as global economic prospects and constraints on credit ease in 2012, net FDI inflows will pick up.

Forecast summary

(% unless otherwise indicated)

	2009 ^a	2010 ^b	2011 ^c	2012 ^c
Real GDP growth	-3.8	6.1	4.3	5.2
Consumer price inflation (av)	1.7	7.1 ^a	8.4	5.0
Lending rate (%)	25.5	24.2 ^a	20.8	20.3
Government balance (% of GDP)	-9.2	-6.3	-4.4	-3.1
Exports of goods fob (US\$ bn)	1.9	2.4	2.8	3.1
Imports of goods fob (US\$ bn)	-4.3	-4.8	-5.4	-5.6
Current-account balance (US\$ bn)	-1.3	-1.2	-1.3	-1.2
Current-account balance (% of GDP)	-11.7	-10.6	-10.3	-8.3
Exchange rate Lari:US\$ (av)	1.67	1.78 ^a	1.77	1.72
Exchange rate Lari:€ (av)	2.33	2.36	2.24	2.06
Exchange rate Lari:Rb (av)	0.05	0.06 ^a	0.06	0.06

^a Actual. ^b Economist Intelligence Unit estimates. ^c Economist Intelligence Unit forecasts.

The political scene

The president delivers the state of the nation address

The president, Mikheil Saakashvili, delivered his annual state of the nation address to parliament on February 11th. In his speech Mr Saakashvili outlined a list of development targets to be achieved by 2015, leading to further speculation that he intends to remain in power after his constitutional mandate as president expires in 2013, in order to see these targets met. There has been much speculation that Mr Saakashvili plans to switch to the position of prime minister in 2013 in order to prolong his leadership. Constitutional amendments will enter into force in 2013 that will significantly increase the powers of the

prime minister (December 2010, The political scene). However, in a televised phone-in session on January 25th, Mr Saakashvili insisted that the new constitutional arrangement was not modelled on individuals, and that from 2013 Georgia would experience collective governance. He went on to claim that his main interest was where the country would be, not the position that he would hold as an individual after 2013.

In terms of foreign policy, Mr Saakashvili insisted that he wants a dialogue with Russia, but that Georgia would not tolerate the disintegration and occupation of the country. The president added that Georgia's progress towards EU and NATO integration was unwavering and that Russia had been unable to isolate Georgia.

In response to the address, Giorgi Targamadze, the leader of the Christian Democratic Movement (the largest parliamentary opposition party), criticised Mr Saakashvili for undermining the independence of the media and the judiciary, and claimed that the president was on the top of a pyramid of corruption that sought to hide how public money was spent. The Christian Democratic Movement, seen by many opponents of the government as a "tame" opposition, has stepped up its criticism of the president and his government in recent months. In late November Mr Targamadze accused the government of "violence" towards the business community. As a parliamentary election in 2012 approaches, the Christian Democratic Movement is keen to highlight the difference in its policies compared with those of the government.

A draft national security concept is unveiled

In February parliament began discussions on a draft national security concept that will replace the one adopted in July 2005. The draft concept states that the main geopolitical threat that Georgia faces comes from the Russian occupation of parts of its territory and the risk of renewed military aggression by Russia. The draft also claims that Russia's aim is to derail Georgia's Euro-Atlantic aspiration and "forcibly return Georgia back into the Russian orbit". It goes on to say that the long-term aim of the Russian military intervention in 2008 was to end Georgian co-operation with the West and bring Georgia back into the Russian sphere of influence. In contrast, the concept of 2005 stated that there was little risk of open military aggression against Georgia, despite a threat of crossborder aggression from state and non-state actors. The new draft focuses on Georgia's relationship with the West, emphasising Georgian citizens' "firm will" to integrate into Euro-Atlantic structures, as well as the eventual goal of NATO and EU membership. It also describes Turkey as Georgia's leading regional partner. Finally, the draft concept mentions specifically the North Caucasian republics in Russia, stating that the establishment of an "atmosphere of co-operation and peace" in the North Caucasus is of special importance for Georgia. No timeframe has been set for the adoption of the new concept.

Georgia's approach to the North Caucasus is criticised

However, Georgia's approach to the North Caucasus has been criticised in a report by the US director of national intelligence, James Clapper. The report, published on February 16th, stated that Georgia's public efforts to engage with various ethnic groups in the Russian North Caucasus may have contributed to tensions in the region. This can be interpreted as criticism of a decision by the Georgian government in October 2010 to grant visa-free travel to all residents of the North Caucasian republics in Russia. The Russian Ministry of Foreign Affairs

had described the move as provocative and an attempt to destabilise the situation in the region (December 2010, The political scene).

The president makes a pledge on not using force

On November 23rd, in an address to the European Parliament, Mr Saakashvili said that the Georgian government unilaterally declared that Georgia will never use force to roll back the Russian occupation and to restore its control over the occupied areas. He stressed that even if Russia failed to withdraw its forces from Abkhazia and South Ossetia, Georgia would only retain the right to self-defence in the case of new attacks on other parts of Georgian territory. Mr Saakashvili's declaration was immediately welcomed by the EU's high representative for foreign affairs and security policy, Catherine Ashton, who described the decision as a "constructive step and positive contribution to ongoing efforts towards a peaceful and lasting solution to the conflict".

The *de facto* leaders of the breakaway entities of Abkhazia and South Ossetia—Sergei Bagapsh and Eduard Kokoity, respectively—made similar pledges on the non-use of force in response to Mr Saakashvili's declaration. The Russian foreign ministry was initially cautious about the Georgian move, stating that the declaration would only be taken seriously when it is put on paper and becomes legally binding, but went on to say that the parallel pledges by Mr Saakashvili, Mr Bagapsh and Mr Kokoity created a new situation in the region. Russia has long been pushing for non-use-of-force treaties between Georgia and the *de facto* authorities of its breakaway enclaves. Until now, however, Georgia had insisted that Russia must also be a signatory to any such pledge—a demand that Russia has so far refused.

A blast at the Tkibuli coal mine leads to a strike

An explosion at a coal mine near Tkibuli in the western province of Imereti on January 21st killed one miner and injured four. This was the third such explosion at this mine in less than a year; in March 2010, four miners were killed and one injured after a similar explosion, and a second explosion killed another four miners and injured six in August. Another miner was killed in December 2009, when a protective barrier collapsed. In response to the latest explosion, the miners—with the support of the Trade Union of Metallurgy, Mining and Chemical Industry Workers—began a strike in support of a package of demands including permanent employment contracts, pay rises in line with inflation, paid holidays of 40 days per year, and payment of overtime. Their demands also included the improvement of working conditions through the provision of modern safety systems along with protective clothing and equipment, and the introduction of pension and compensation systems for the families of those killed or injured. On February 3rd the miners ended their strike, claiming that most of their demands had been met. As a result of the incident, two members of the mine's management team were arrested, and Mr Saakashvili harshly criticised the owners of the mine for ignoring safety norms.

The mine is operated by Saknakshiri, which is part of the Georgian Industrial Group (GIG), a business conglomerate founded by an influential member of parliament (MP), Davit Bezhuashvili of the ruling United National Movement (UNM). Mr Bezhuashvili is also believed to be one of the main financial backers of the UNM. GIG incorporates a wide range of other businesses, including the

import and distribution of natural gas, and owns shares in the private television channels Mze and Rustavi2. Mr Bezhuashvili's brother, Gela Bezhuashvili, is the head of the intelligence service and was previously foreign minister. Shortly after the incident, it was announced that Gela Bezhuashvili had taken temporary leave of absence for training in the US, leading to press speculation that the Georgian authorities were distancing themselves from the Bezhuashvili brothers.

Russian-language television channel is relaunched

On January 25th the Russian-language satellite news channel of the Georgian Public Broadcaster (GPB), First Caucasus News, was relaunched after being off air for one year. During a two-week period in January 2010 the channel had been operated by Eutelsat Communications (France), but was terminated at the end of a trial period. Eutelsat claimed that it had halted transmission because the channel was a pilot project and that a contract with Georgia had not been signed. In response, the Georgian authorities accused Eutelsat of bowing to Russian pressure, given that the company had a lucrative contract with Intersputnik, a Russian firm that provides broadcasts for a media unit of the Russian state-owned energy company, Gazprom (March 2010, The political scene). The GPB had attempted to sue the satellite operator for breach of contract, but the court, in Paris, ruled in favour of Eutelsat in July 2010. In the same month GPB handed over the channel's management rights to a private company called Key One, which was co-founded by a veteran BBC correspondent, Robert Parsons, and the head of the First Caucasus News newsroom, Ekaterina Kotrikadze. Responding to allegations by critics in Russia and Georgia that the channel may become a mouthpiece for the Georgian authorities, Mr Parsons has insisted that the new channel would not use propaganda.

Authorities break up a protest by war veterans

On January 3rd police broke up a sit-in at the memorial in the centre of the capital, Tbilisi, to Georgian soldiers killed in the conflicts in Abkhazia and South Ossetia. The demonstrators were mainly veterans of the armed conflicts in the breakaway provinces, and had been staging a hunger strike at the memorial since December 27th in protest against social hardships and the "undignified" attitude shown towards them by the authorities. Eleven demonstrators were arrested and later fined Lari400 (around US\$230).

Opposition and advocacy groups strongly condemned what they claimed was a heavy-handed intervention by the police, who allegedly punched peaceful protesters. The Georgian Young Lawyers' Association (GYLA) issued a statement claiming that police's use of excessive force constituted an illegal violation of the constitutionally guaranteed right of assembly. The police action also provoked a response by the US ambassador, John Bass, who claimed that he was disturbed by the reports of police violence and stated that such violence does not have a place in democratic societies. In a statement on January 4th, the Georgian public defender, Giorgi Tugushi, who was elected to the post with the support of lawmakers from the UNM, also criticised the police action as illegal. However, in a televised phone-in session on January 25th, Mr Saakashvili dismissed the criticism, claiming that the protesters had been urinating on the memorial.

Reform of the environment ministry is controversial

The government submitted a package of legislative amendments to parliament on February 23rd, which detailed the potential downsizing of the Ministry of Environment Protection and Natural Resources. According to the plans, most of the ministry's functions will be transferred to the Ministry of Energy, the Ministry of the Economy and Sustainable Development, the Ministry of Agriculture, the Ministry of Justice, and the Ministry of Regional Development and Infrastructure. The decision to restructure the environment ministry came after Mr Saakashvili said in December 2010 that there was "systemic corruption" in the organisation, especially in its forestry department, and that the ministry needed to be reorganised. The government requested that parliament treat the package as a matter of urgency, and the parliamentary vice-speaker from the UNM, Mikheil Machavariani, suggested that it could be approved on its second reading as early as March 9th.

However, the proposals met opposition from environmental groups. In a joint statement, 29 non-governmental organisations (NGOs) urged the government to postpone the plans and instead initiate broad public consultations on the matter. The NGOs were particularly critical of a proposal within the package to subordinate the Agency of Protected Areas to the economy ministry, which they believe would undermine its ability to ensure biodiversity, conservation and the protection of the ecosystem, and would instead subject protected areas to the demands of the tourist industry. Some MPs from the UNM also criticised the plan. The chair of the parliamentary committee on European integration, Davit Darchiashvili, reiterated the NGOs' concerns about the plan to move the Agency of Protected Areas, and argued that issues relating to radioactive substances should remain the remit of the environment ministry, rather than being transferred to the energy ministry as proposed by the government. In response to the criticism, the government announced on February 25th that it had dropped its earlier plans to transfer the Agency of Protected Areas to the economy ministry, in what amounted to a significant climbdown. The remaining amendments will be discussed during a second reading of the bill, which is expected to occur by March 9th.

Democracy index: Georgia

Georgia ranks as a hybrid regime

Georgia's score in the Economist Intelligence Unit's 2010 Democracy Index improves marginally, to 4.59 (out of 10). Georgia is ranked 103rd out of 167 countries, an improvement on its previous rank of 104th, placing it among the 33 countries classified as hybrid regimes. Other members of the former Soviet Union in this classification are Armenia, Russia and the Kyrgyz Republic.

Democracy index

	Regime type	Overall score	Overall rank
2010	Hybrid regime	4.59 out of 10	103 out of 167
2008	Hybrid regime	4.62 out of 10	104 out of 167

The potential for unrest will rise in the run-up to the elections

Georgia's poorest score is for the category of government functioning, reflecting the fact that the government's authority does not extend over the whole country, with South Ossetia and Abkhazia both having declared their independence in 2008. Factors such as corruption and low public confidence in the government also detract from the score, as does the lack of accountability of the government, and the absence of a properly functioning system of checks and balances. Georgia scores relatively poorly for the categories assessing political culture and political participation, reflecting factors such as low public involvement in political parties.

Its scores for civil liberties and electoral process, however, are much higher. Observance of civil rights is higher than in other countries in the former Soviet Union, and electoral procedures have improved since the "Rose Revolution" of 2003. The mayoral election in the capital, Tbilisi, in 2010 showed progress in this area compared with the presidential and parliamentary elections in 2008.

The global economic and financial crisis affected Georgia through falling remittances, which led to a downturn in domestic demand. The economy was also affected by much weaker external demand for its main exports, especially goods such as ferrous metals. After contracting by 3.8% in 2009, real GDP returned to growth in 2010, expanding by an estimated 6.1%. Sectors such as construction and transport, which were affected by the war with Russia in August 2008, have started to show signs of robust recovery. Despite the improvement in the economic outlook, and the increased stability of the political scene compared with recent years, there is a possibility that social unrest will rise in the run-up to the parliamentary election, which is scheduled to be held in 2012, and ahead of the presidential election due in 2013. The potential for public protests to turn violent cannot be excluded, particularly if the authorities decide to use force to break up demonstrations.

Democracy index 2010 by category

(on a scale of 0 to 10)

Electoral process	Functioning of government	Political participation	Political culture	Civil liberties
7.00	2.14	3.89	3.75	6.18

Democracy index 2010: Democracy in retreat, a free white paper containing the full index and detailed methodology, can be downloaded from www.eiu.com/DemocracyIndex2010.

Note on methodology

There is no consensus on how to measure democracy and definitions of democracy are contested. Having free and fair competitive elections, and satisfying related aspects of political freedom, is the sine qua non of all definitions. However, our index is based on the view that measures of democracy that reflect the state of *political freedom* and *civil liberties* are not "thick" enough: they do not encompass sufficiently some crucial features that determine the quality and substance of democracy. Thus, our index also includes measures of *political participation*, *political culture* and *functioning of government*, which are, at best, marginalised by other measures.

Our index of democracy covers 167 countries and territories. The index, on a 0 to 10 scale, is based on the ratings for 60 indicators grouped in five categories: *electoral process and pluralism*; *civil liberties*; the *functioning of government*; *political participation*; and *political culture*. The five categories are inter-related and form a coherent conceptual whole. Each category has a rating on a 0 to 10 scale, and the overall index of democracy is the simple average of the five category indexes.

The category indexes are based on the sum of the indicator scores in the category, converted to a 0 to 10 scale. Adjustments to the category scores are made if countries fall short in the following critical areas for democracy:

- whether national elections are free and fair;
- the security of voters;
- the influence of foreign powers on government; and
- the capability of the civil service to implement policies.

The index values are used to place countries within one of four types of regimes:

- full democracies—scores of 8 to 10;
- flawed democracies—score of 6 to 7.9;
- hybrid regimes—scores of 4 to 5.9;
- authoritarian regimes—scores below 4.

Economic policy

The state budget deficit narrows in 2010

State revenue reached Lari5.42bn (US\$3.04bn) in 2010 as economic recovery boosted taxable income. (The data in the Economist Intelligence Unit's annual tables refer to the consolidated government budget.) This represents a 10.3% increase compared with Lari4.92bn in 2009. Total tax revenue also rose by 10.3% in 2010. Receipts from taxes on goods and services, which accounted for over 60% of total tax revenue, grew by 10.8%. Revenue from income tax increased by 7.9%. Grants totalled Lari471m (US\$266m), up from Lari387.7m in 2009. However, this figure remained much lower than the Lari617m recorded in 2008, when the country received Lari526m of grants in the fourth quarter alone in the aftermath of the war in August (March 2009, Economic policy).

State budget expenditure rose modestly in 2010, by 1.9%, to Lari5.47bn. Social spending, which accounted for over 27% of total spending, rose by 4.3%, to Lari1.48bn. The second-largest component, compensation of employees, rose by 5.5%, to Lari993.5m. The state budget recorded a small deficit, of Lari45m, well below the Lari450m deficit in 2009. The deficit narrowed more sharply in the second half of 2010 as the authorities tightened fiscal spending.

State budget

(Lari m unless otherwise indicated)

	2009	2010	% change
Revenue	4,917.0	5,421.5	10.3
Taxes	4,161.7	4,592.4	10.3
Income, profits & capital gains	1,570.9	1,695.0	7.9
Goods & services	2,494.9	2,763.9	10.8
Internal trade & transactions	35.9	70.4	96.1
Other taxes	60.0	63.1	5.2
Grants	387.7	471.4	21.6
Other revenue	367.6	357.7	-2.7
Expenditure	5,367.2	5,466.5	1.9
Compensation of employees	941.6	993.5	5.5
Use of goods & services	879.9	881.6	0.2
Interest	167.2	200.7	20.0
Subsidies	447.3	196.3	-56.1
Grants	861.2	1,099.6	27.7
Social benefits	1,419.9	1,481.1	4.3
Other expenditure	650.1	613.7	-5.6
Balance	-450.2	-45.0	-

Source: Ministry of Finance.

The government targets a budget surplus in 2011

The 2011 state budget, which parliament approved on December 17th, targets a surplus of just over Lari220m as fiscal constraints continue. The government plans state revenue at Lari5.95bn, of which it expects Lari5.3bn to come from tax revenue and Lari150m in receipts from privatisation. Expenditure has been set at Lari5.73bn. The government has increased the amount allocated to the Ministry of Regional Development and Infrastructure to Lari864m in 2011 from Lari689m in 2010, but has reduced spending in other spheres, most notably the defence budget, which fell to Lari661m from Lari749m in 2009.

A constitutional amendment on taxation is passed

On December 15th parliament passed on the third and final reading a constitutional amendment that will require a referendum to be held if the government decides to increase taxes (although local taxes and excise duties are excluded). However, the amendment has been modified significantly since it was first conceived by the president, Mikheil Saakashvili, in October 2009 (December 2009, Economic policy). Unlike the original draft, the adopted version will specify a set of circumstances under which the government will be able to increase taxes without calling a referendum. In addition, specific deficit and debt limits will be set up. The toning down of approved legislation reflects concerns by domestic and multilateral organisation, such as the IMF. Concerns were raised that by restricting its own capacity to raise taxes, the government risked depriving itself of an important tool to plug the fiscal deficit. Moreover, the amendment will only become law when other new constitutional provisions enter into force in 2013.

The IMF and Georgia discuss financing arrangements

In a report published in January 2011, the IMF stated that the Georgian authorities had expressed interest in securing a successor arrangement with the Fund after the current stand-by arrangement (which was agreed in the aftermath of the war with Russia in August 2008) expires in June 2011. The Georgian authorities' desire for a loan is probably linked to their repayment obligations to the IMF and to the need to repay the five-year US\$500m Eurobond issued in 2008. The IMF expects Georgia's debt-to-GDP ratio to peak at 43.6% in 2011, before declining to 35.9% by 2015, but the Fund has warned that sharp reductions in salaries for public-sector workers and benefits for social security beneficiaries may lead to social pressures for a more relaxed fiscal policy, which would result in higher levels of expenditure and public debt. According to the IMF, the World Bank has been exploring ways to better target social spending during the period of fiscal tightening. On January 13th the IMF approved the allocation of the seventh tranche of the stand-by arrangement, worth US\$153m. The funds will be used to maintain the reserves of the National Bank of Georgia (NBG, the central bank).

The president outlines economic priorities

On December 3rd, in an address at the opening ceremony of the Lilo Customs Clearance Zone on the outskirts of the capital, Tbilisi, Mr Saakashvili announced that a new economic course would be adopted. The plan is designed to improve the business environment and to provide a boost to small and medium-sized enterprises (SMEs). Mr Saakashvili acknowledged that the state still had a number of shortcomings in its relationship with business.

Mr Saakashvili clarified some of the authorities' future economic priorities in his annual state of the nation address on February 11th. He announced that the government would allocate an extra Lari150m to the agricultural sector over the coming years, with the aim of doubling agricultural production by 2015. Agriculture has experienced sluggish growth in recent years, and most agriculture has remained subsistence-based. The president also stressed the need to create new agricultural processing enterprises. In 2007 the government pledged to create 100 new agricultural processing plants (September 2007, Economic policy). However, these plans stalled after the war with Russia and the subsequent economic downturn.

Among other targets for 2015, Mr Saakashvili pledged to halve the current level of unemployment, increase average salaries by 50%, increase the annual number of foreign visitors to Georgia to 5m and build 17 new hydropower plants. In a related development, on January 12th, after a meeting between the parliamentary chair, Davit Bakradze, and representatives from the Business Association of Georgia, it was announced that a Business Council would be established to improve communication between parliament, the government and businesses.

The authorities plan a tourist boom for Svaneti

In line with Mr Saakashvili's pledge to increase the number of foreign visitors to Georgia, on December 24th he called on businessmen to invest in the construction of hotels in Mestia, the main provincial town of the mountainous region of Svaneti, which is one of the country's main tourist attractions. Mr Saakashvili said that the government would offer investors a plot of land for the symbolic sum of Lari1 (about 60 US cents) in exchange for building hotels in the region. Mr Saakashvili expressed the hope that the region would host at least 500,000 tourists in four years. However, during 2010 there was some resistance from residents of Svaneti, who claim that the government has been ignoring traditional property rights in a bid to build hotels and attract tourists.

The central bank raises the refinancing rate to 8%

After maintaining the refinancing rate at 7.5% for three consecutive months, the NBG raised the rate by 50 basis points, to 8%, on February 16th. The increase in the refinancing rate was in response to the surge in inflation, which picked up from August 2010, but has risen more steeply in year-on-year terms in recent months. Although the NBG insisted that the current high rate of inflation is caused by exogenous rather than domestic factors (most notably a sharp increase in world food prices) and that the growth in the money supply is under control, it decided to increase the rate as a result of fears that the growth in food prices may create high inflation expectations.

The lari remains steady

The lari faced little pressure during the fourth quarter of 2010. The NBG sold a total of US\$197m worth of foreign currency in the second quarter of 2010, but bought US\$21m of foreign currency in the third quarter and US\$95m in the fourth quarter, which helped to boost foreign-currency reserves to an all-time high of US\$2.26bn at the end of 2010, compared with US\$1.87bn at the end of the first half of the year. The losses to foreign-currency reserves that occurred in the aftermath of the war with Russia have been reversed, although this is partly the result of IMF support.

At the end of February 2011 the exchange rate was Lari1.76:US\$1, essentially unchanged from Lari1.77:US\$1 at the end of December 2010. The real exchange rate against the US dollar strengthened in the final quarter of 2010, rising by 5.2% year on year at the end of January 2011, following losses earlier in the year. However, the lari depreciated against the euro from Lari2.3:€1 at the end of November 2010 to Lari2.42:€1 at the end of February 2011. The lari's real effective exchange rate (REER), calculated by the NBG from data on trade with Georgia's 12 main trading partners, appreciated by 4.1% year on year at the end of January 2011.

Exchange rate

(Lari:US\$)

	Jan	Feb	Mar	Apr	May	Jun	Jul	Aug	Sep	Oct	Nov	Dec
2009												
End-period	1.67	1.68	1.67	1.65	1.65	1.66	1.67	1.69	1.68	1.68	1.67	1.69
% change, year on year	-5.0	-8.4	-13.1	-12.9	-13.9	-16.9	-18.9	-19.6	-19.4	-18.2	-1.5	-1.1
Average	1.67	1.67	1.67	1.67	1.65	1.65	1.67	1.68	1.68	1.68	1.68	1.68
% change, year on year	-4.8	-6.9	-10.8	-14.4	-13.3	-15.8	-18.2	-18.8	-19.8	-18.7	-5.4	-1.4
2010												
End-period	1.74	1.74	1.75	1.77	1.78	1.84	1.84	1.83	1.81	1.78	1.76	1.77
% change, year on year	-4.3	-3.0	-4.5	-7.0	-7.8	-10.1	-8.9	-8.0	-7.2	-5.6	-4.9	-4.8
Average	1.71	1.73	1.73	1.75	1.78	1.86	1.84	1.84	1.83	1.79	1.76	1.76
% change, year on year	-2.5	-3.0	-3.2	-4.9	-7.4	-11.0	-9.6	-8.8	-8.2	-6.5	-4.6	-4.8
2010												
End-period	1.81	1.76	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
% change, year on year	-3.7	-1.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Average	1.80	1.78	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
% change, year on year	-4.8	-2.8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Source: National Bank of Georgia.

The domestic economy

GDP growth remains robust

According to data from the National Statistics Office, real GDP expanded by 6.7% year on year in the third quarter of 2010 (the latest data available), marking a modest slowdown from the 8.7% year-on-year growth rate recorded in the second quarter. The slowdown in the third quarter can primarily be put down to base effects. In the second quarter of 2009 real GDP contracted by a sharp 9% year on year, compared with a less steep 1.5% year-on-year contraction in the third quarter.

Over the first three quarters real GDP expanded by 6.5% year on year. Manufacturing, which accounted for just under 11% of total GDP in the first three quarters, grew by a robust 18.5% year on year in January-September. Transport recorded the second-fastest year-on-year growth over the first three quarters, of 14.8%. Construction and financial intermediation also performed strongly, expanding by 7.3% and 10.1% year on year, respectively, in January-September. However, the large agricultural sector recorded a 0.7% year-on-year contraction in the first three quarters. Given that agricultural production slows in the final quarter, the full-year figure is likely to show a steeper contraction.

Gross domestic product by sector

(% change, year on year; constant 2003 prices)

	2008				Year	2009				Year	2010		
	1 Qtr	2 Qtr	3 Qtr	4 Qtr		1 Qtr	2 Qtr	3 Qtr	4 Qtr		1 Qtr	2 Qtr	3 Qtr
Agriculture	-3.1	0.3	-7.9	-6.9	-4.4	-13.4	-5.1	-9.9	0.6	-6.8	1.6	-1.3	-1.8
Manufacturing	0.3	7.5	-6.8	-4.5	-1.5	-7.4	-17.9	-2.0	-6.6	-8.5	21.8	16.6	18.3
Construction	10.9	0.1	-32.4	-8.0	-11.1	-14.0	3.5	10.1	-11.3	-3.1	2.1	12.9	6.5
Trade	21.2	12.4	7.3	8.4	11.8	-16.4	-29.0	-12.4	-7.8	-16.3	10.8	13.2	11.7
Hotels & restaurants	7.7	15.5	-6.5	5.6	4.9	-12.2	-13.8	-3.9	10.9	-4.4	7.8	12.4	15.7

Gross domestic product by sector

(% change, year on year; constant 2003 prices)

	2008					2009					2010		
	1 Qtr	2 Qtr	3 Qtr	4 Qtr	Year	1 Qtr	2 Qtr	3 Qtr	4 Qtr	Year	1 Qtr	2 Qtr	3 Qtr
Transport	-0.2	3.4	-21.6	-16.9	-9.5	-7.4	-9.2	5.1	13.5	0.5	14.9	15.7	13.9
Communication	18.4	23.5	18.7	4.8	15.8	-2.0	-4.5	-5.1	-1.7	-3.4	6.5	5.7	2.9
Financial sector	27.0	29.0	-18.7	-18.4	4.3	3.7	-15.6	9.2	16.6	1.5	5.2	13.6	12.2
Government sector	15.6	14.1	2.3	10.2	9.9	-3.8	4.1	2.1	0.9	1.2	1.8	1.3	0.6
Real GDP	9.9	7.9	-5.0	-0.8	2.3	-4.8	-9.0	-1.5	0.0	-3.8	3.9	8.7	6.7

Source: National Statistics Office.

The economy has performed better than expected. The IMF has raised its real GDP estimate for 2010 to 6.3%, from an earlier forecast of 4.5%. It also raised its growth forecast for 2011 to 4.5% from 4%. This is based on expectations of higher private demand and private investment in the Georgian economy. The IMF's 2011 forecast is in line with that of the finance minister, Kakha Baidurashvili, who also predicted that the economy would expand by 4.5%.

Salaries rise steadily

During the third quarter of 2010 (the latest data available), the average nominal wage was Lari609.5 (US\$340) per month, an increase of around 7% year on year, according to figures from the National Statistics Office. At 9.1% year on year, growth in average wages for women outpaced the 6% growth recorded for men's salaries. In the third quarter salaries grew particularly sharply year on year in mining and manufacturing—by 13.6% and 13%, respectively. However, both of these rates were slower than the 24.1% and 17% expansions recorded for mining and manufacturing, respectively, in the second quarter, which probably reflected the feed-through effects of the demand for Georgian metals abroad (December 2010, The domestic economy).

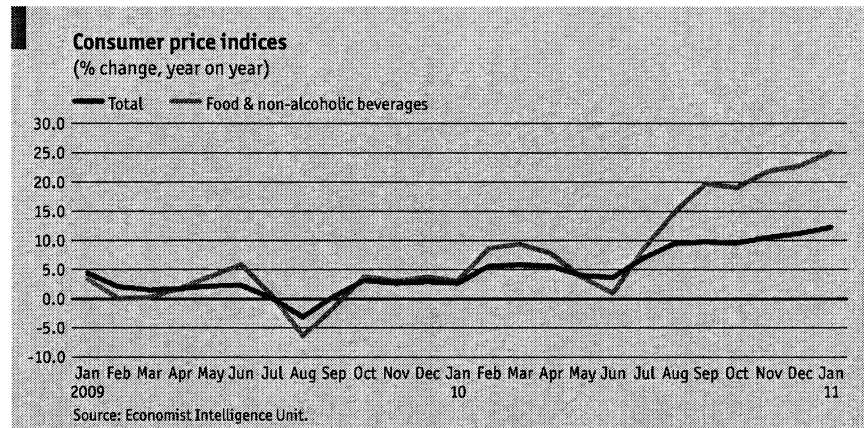
Average nominal wages by gender

(Lari per month, unless otherwise indicated; monthly average)

	2009				2010		
	1 Qtr	2 Qtr	3 Qtr	4 Qtr	1 Qtr	2 Qtr	3 Qtr
Average wages	531.3	560.1	568.7	629.8	564.7	598.9	609.5
% change, year on year	5.2	1.4	1.6	7.6	6.3	6.9	7.2
Wages for men	673.6	706.1	720.4	791.4	705.0	751.9	763.3
% change, year on year	1.6	-1.1	2.4	7.3	4.7	6.5	6.0
Wages for women	377.6	399.2	397.5	446.5	413.4	430.2	433.8
% change, year on year	13.5	7.3	1.4	9.6	9.5	7.8	9.1

Source: National Statistics Office.

Since then, the increase in nominal wages is likely to have been outpaced by a sharper rise in inflation. According to data from the National Statistics Office, year-on-year inflation rose by 12.3% in January 2011, compared with 9.8% in October and 3.6% in June. The rise in consumer prices in January 2011 was the greatest increase since August 2006. The increase in year-on-year inflation has primarily been fuelled by higher food and oil prices. In January 2011 prices of food and non-alcoholic beverages grew by 25.2% year on year, compared with 1% in June 2010.

Food prices rise rapidly in recent months

Food prices have risen in recent months owing to higher global prices for a number of foodstuffs, particularly cereal, sugar and vegetable oil. Highlighting the steep rise in prices in January, the Food Price Index—an indicator devised by the UN's Food and Agriculture Organisation (FAO), which measures the wholesale price of basic foodstuffs worldwide—reached the highest level since records began in 1990. Adverse weather conditions in several parts of the world reduced the supply of food at the same time as demand for food increased in emerging economies such as China and India. Georgia's vulnerability to rises in global food prices is accentuated by the underdevelopment of its agricultural sector and hence its need to import food.

The prices of clothing, footwear, alcoholic beverages and tobacco also rose a little during between November 2010 and January 2011. The prices of most other commodities remained more or less constant. In a bid to reduce the impact of the recent spike in inflation, on February 10th the government paid a one-off Lari20 allowance to each family to pay electricity bills. In addition, in his state of the nation address on February 11th, the president, Mikheil Saakashvili, announced that the government would also provide each family with Lari30 worth of food coupons. The authorities aim to bring inflation back to around 6% by the end of 2011, if necessary by tightening monetary policy, although the success of this aim also depends on the development of global prices.

Growth in broad money gradually slows

Despite the high inflation rate, growth of monetary aggregates has been relatively modest, underlining the fact that the recent spike in inflation has been owing to external factors rather than the domestic economy overheating. Growth in reserve money expanded by 11% year on year in December 2010, slightly above the rate of 7% in September. Broad money (M3) grew more rapidly, registering a year-on-year growth of 35% in December, well above the rate of 8% at the end of 2009, but below the rate of 41% in September 2010. The National Bank of Georgia (NBG, the central bank) has set a target growth rate for broad money of 20-25% for 2011.

Total deposits in national and foreign currencies grew by 43% year on year at the end of 2010. The recent stabilisation of the Lari has not dramatically influenced depositors' preference for keeping their savings in foreign currency.

Foreign-currency deposits comprised 72.1% of total deposits at the end of 2010, only marginally down from 73.4% recorded at the end of 2009.

Deposits

(Lari bn unless otherwise indicated; end-period)

	2006			2007				2008				2009				2010			
	Year	Year	Year	1 Qtr	2 Qtr	3 Qtr	4 Qtr	1 Qtr	2 Qtr	3 Qtr	4 Qtr	1 Qtr	2 Qtr	3 Qtr	4 Qtr	1 Qtr	2 Qtr	3 Qtr	4 Qtr
In national currency	0.57	1.00	0.78	1.14	1.19	1.08	0.78	0.68	0.70	0.83	0.91	1.04	1.09	1.16	1.37				
% of total deposits	30.36	34.68	24.20	38.86	39.85	38.24	24.20	24.73	26.60	27.25	26.55	28.73	28.34	25.44	27.85				
In foreign currency	1.30	1.88	2.44	1.80	1.80	1.74	2.44	2.08	1.92	2.22	2.52	2.57	2.75	3.40	3.54				
% of total deposits	69.64	65.32	75.80	61.14	60.15	61.76	75.80	75.27	73.40	72.75	73.45	71.27	71.66	74.57	72.15				
Total deposits	1.86	2.88	3.22	2.94	3.00	2.81	3.22	2.76	2.62	3.05	3.43	3.61	3.83	4.57	4.90				
% change, year on year	56.70	54.40	12.10	51.70	23.50	0.80	12.10	-6.30	-12.50	8.50	6.35	30.77	46.35	49.60	43.05				

Source: National Bank of Georgia.

Banking sector recovery gains momentum

In 2010 the banking sector recovered strongly and recovered the losses accrued in 2009. During 2010 the commercial banking sector recorded a net profit of Lari156.3m (US\$87.8m), compared with a net overall loss of Lari65.3m in 2009. The recovery in the banking sector gathered pace towards the end of the year; a net profit of Lari37.3m was recorded in January-June, whereas in July-December the figure was Lari119m. After a slight slowdown in the pace of lending during the third quarter of 2010, growth accelerated again in the fourth quarter. On January 1st 2011 total loans (including overdue loans) from commercial banks stood at Lari6.33bn (US\$3.56bn), compared with Lari5.25bn on January 1st 2010. There are signs that debtors are again able to repay their loans to commercial banks. The volume of overdue loans stood at Lari174m on January 1st 2011, compared with Lari202m on October 1st 2010. Despite higher interest rates, private-sector borrowing accelerated in the fourth quarter of 2010 after a slight slowdown in the third quarter (December 2010, The domestic economy); private-sector loans rose by 21% year on year at the end of January 2011, up from 12% year on year at the end of October 2010. The combined assets of commercial banks grew strongly throughout 2010, to stand at Lari10.6bn at the end of December 2010, up by 7% quarter on quarter and 27% year on year.

Foreign trade and payments

Exports recover robustly in 2010

Exports grew by 40% in 2010, to US\$1.58bn, aided by a surge in external demand for Georgian goods in the final quarter. This compares with a 24% contraction in 2009. The return to export growth in 2010 was buoyed by robust external demand for Georgian products, particularly ferro-alloys, as the ongoing global recovery, following the global recession in 2009, continued. Despite the substantial increase, imports continued to dwarf exports, although imports grew more slowly. According to data from the National Statistics Office, imports totalled US\$5.1bn, a rise of 17%, compared with a 31% contraction in 2009. The trade deficit expanded to US\$3.51bn from US\$3.23bn in 2009. The relative gap between exports and imports narrowed, as coverage of the import base by exports increased to 31.1% in 2010 from 26% in 2009.

Foreign trade (US\$ m)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Exports of goods fob	865	936	1,232	1,495	1,134	1,583
Imports of goods cif	2,488	3,675	5,212	6,302	4,366	5,095
Balance	-1,623	-2,739	-3,980	-4,807	-3,232	-3,512

Source: National Statistics Office.

Ferrous metals continue to drive export growth

Exports of ferrous metals grew robustly throughout 2010 as demand for Georgian iron and steel recovered. This followed a steep slump in demand for these products in 2009 as buyers in the US substantially reduced their purchases from Georgia and elsewhere (September 2010, Foreign trade and payments). Ferrous metals were Georgia's main export in 2010, comprising 16.7% of total exports, up from 11.5% in 2009, with growth of over 100%. Exports of cars increased sharply in 2010, by 190%, to total US\$227.3m. However, this figure disguises the fact that Georgia does not produce its own cars, but instead buys them and resells them to other countries, most notably Azerbaijan. Electricity exports rose by 82% and comprised 2.3% of total exports as Georgia increased its electricity exports to Turkey and Russia (December 2010, Foreign trade and payments). Exports of gold fell by around 26%, owing to falling demand for Georgian gold in Canada, which is the only buyer of this commodity. Exports of nuts also fell significantly in 2010.

Exports by commodity

	2009		2010	
	US\$ m	% of total	US\$ m	% of total
Ferro-alloys	130.1	11.5	263.9	16.7
Motor cars	78.5	6.9	227.3	14.4
Gold, unwrought or in semi-manufactured forms	116.2	10.2	85.8	5.4
Copper ores & concentrates	61.9	5.5	70.7	4.5
Ferrous waste & scrap	63.6	5.6	109.4	6.9
Mineral or chemical fertilisers, nitrogenous	60.2	5.3	72.1	4.6
Nuts, fresh & dried	70.0	6.2	64.0	4.0
Undenatured ethyl alcohol, spirits, liqueurs & other spirituous beverages	54.0	4.8	54.6	3.4
Electrical energy	20.0	1.8	36.4	2.3
Copper waste & scrap	19.0	1.7	41.7	2.6
Other products	448.2	39.5	554.7	35.0
Total incl others	1,133.6	100.0	1,583.4	100.0

Source: National Statistics Office.

Composition of imports remains stable

The composition of imports changed little in 2010 compared with 2009. Petroleum and crude oil was the main import commodity, comprising 13.6% of total imports, up from 12.7% in 2009. Natural gas imports comprised 2.6% of total imports in 2010, down from 3.5% in 2009. Wheat imports rose to US\$171.7m in 2010, equivalent to 3.4% of total imports, up from 2.4% in 2009. This is likely to reflect higher world prices for wheat during the second half of 2010, rather than a substantial increase in the amount of wheat imported (December 2010, Foreign trade and payments).

Turkey and Azerbaijan remain Georgia's main trade partners

Turkey remained Georgia's most important trading partner in 2010, accounting for 16.5% of total trade, although this was down from the 18.4% share in 2009. Turkey absorbed 13.6% of Georgian exports in 2010, a share smaller than the 19.9% in 2009. The main reason for the reduction in exports to Turkey is Turkey purchasing a smaller share of Georgian exports of ferrous metals. In 2010 Turkey bought only 9% of this commodity, compared with 63% in 2009. In 2010 the US regained its position as the main buyer of Georgian exports of ferrous metals. Turkey continued to buy a wide variety of other products from Georgia; its most significant purchase was ferrous waste and scrap—the country accounted for 81% of Georgia's exports of this product in 2010. Turkey was the main source of imports for Georgia, selling a vast range of products including medicines, cement and domestic appliances.

Azerbaijan was Georgia's second most important trading partner in 2010, accounting for 10.6% of total trade (US\$708.1m). Azerbaijan bought US\$244m worth of Georgian exports, the highest figure for several years, or 15.4% of the total value. However, this figure is slightly misleading, as 43% of Georgian exports to Azerbaijan consisted of cars bought by Georgia and then resold. In addition to cars, Azerbaijan bought aircraft parts, iron bars and cattle. Azerbaijan provided Georgia with 43% of its imports of crude oil and petroleum products in 2010, and 58% of gas imports. Ukraine was Georgia's third most important trading partner. In 2010 Ukraine bought 47% of Georgian exports of ethyl alcohol and spirits, 46% of wine exports and 53% of mineral water exports. Ukraine sold Georgia a variety of goods, most importantly cigarettes, iron bars and sunflower seed oil.

Main trading partners

(trade turnover)

	2009		2010	
	US\$ m	% of total	US\$ m	% of total
Turkey	1,013.4	18.4	1,104.7	16.5
Azerbaijan	542.1	9.9	708.1	10.6
Ukraine	502.3	9.1	662.2	9.9
Germany	324.4	5.9	361.8	5.4
China	180.6	3.3	358.6	5.4
US	260.7	4.7	353.9	5.3
Russia	307.0	5.6	314.0	4.7
Armenia	130.3	2.4	205.8	3.1
Bulgaria	235.1	4.3	193.8	2.9
UAE	127.1	2.3	187.0	2.8
Others	1,876.8	34.1	2,228.5	33.4
Total	5,499.7	100.0	6,678.5	100.0

Source: National Statistics Office.

The trade deficit widens in the third quarter of 2010

According to data from the IMF, the current-account deficit widened to US\$279m in the third quarter of 2010 from US\$214.2m in the year-earlier period. The expansion was primarily driven by the widening of the trade deficit to US\$657.6m in July-September 2010 from US\$572.6m a year earlier. The widening of the trade deficit was partially offset by a rise in the services surplus to US\$200.2m from US\$132.4m a year earlier.

In the first three quarters the current transfers surplus rose to US\$698.1m from US\$586.9m in the year-earlier period. The current transfers surplus has been boosted by an increase in remittance inflows from Georgians working abroad. Remittance inflows have risen owing to an improvement in the economic conditions in the destinations for Georgian workers abroad, particularly Russia, which is the main source of remittance inflows.

Balance of payments

(US\$ m)

	2009				2010		
	1 Qtr	2 Qtr	3 Qtr	4 Qtr	1 Qtr	2 Qtr	3 Qtr
Trade balance	-604.6	-512.4	-572.6	-709.5	-509.8	-639.6	-657.6
Exports fob	362.5	488.6	516.1	526.3	540.0	587.9	584.0
Imports fob	-967.1	-1,001.0	-1,088.7	-1,235.8	-1,049.8	-1,227.5	-1,241.6
Services balance	38.3	78.3	132.4	90.7	88.5	95.0	200.2
Services: credits	264.9	313.3	382.4	353.0	305.6	358.2	483.8
Services: debits	-226.6	-235.0	-250.0	-262.3	-217.1	-263.2	-283.6
Income balance	-15.6	-37.3	-9.7	-55.1	-38.3	-9.0	-61.0
Current transfers (net)	168.9	182.3	235.7	271.4	238.5	220.2	239.4
Current-account balance	-413.0	-289.1	-214.2	-402.5	-221.1	-333.4	-279.0

Note. Totals may not sum, owing to rounding. Balance-of-payments export and import figures include an estimate of unregistered trade and therefore differ from customs figures.

Sources: IMF; Haver Analytics.

Foreign direct investment remains low

Foreign direct investment (FDI) remained weak in the first three quarters of 2010, as investor risk appetite towards Georgia remains poor. According to preliminary IMF estimates, net FDI totalled US\$428m during the first nine months of 2010, down sharply from the US\$2.48bn in January-September 2008. The Netherlands was the most important investor during the first three quarters of 2010, investing US\$113m, followed by the US (US\$63m). The IMF warned that if net FDI remains at such a low level over the medium term, this could harm the development of the private sector, leading to a slowdown in economic growth.

